

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM PRO ZÁKLADNÍ
VZDĚLÁVÁNÍ

zpracovaný podle RVP ZV

Rozumět světu a sobě

Obsah:

1. Identifikační údaje

2. Charakteristika školy

- 2.1 Úplnost, velikost a charakter školy
- 2.2 Charakteristika pedagogického sboru
- 2.3 Dlouhodobé projekty
- 2.4 Spolupráce se zákonnými zástupci žáků

3. Charakteristika ŠVP

- 3.1 Zaměření školy
- 3.2 Výchovné a vzdělávací strategie
- 3.3 Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami
- 3.4 Zabezpečení výuky žáků mimořádně nadaných
- 3.5 Začlenění průřezových témat

4. Učební plán pro 1. stupeň

- 4.1 Tabulace učebního plánu
- 4.2 Přehled využití časové dotace podle RUP
- 4.3 Poznámky k učebnímu plánu

5. Učební plán pro 2. stupeň

- 5.1 Tabulace učebního plánu
- 5.2 Přehled využití časové dotace podle RUP
- 5.3 Poznámky k učebnímu plánu

6. Učební osnovy pro 1. stupeň

- 6.1 Název vyučovacího předmětu **Lidé a svět**
- 6.1.1 Charakteristika vyučovacího předmětu
- 6.1.2 Výchové a vzdělávací strategie
- 6.1.3 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

7. Učební osnovy pro 2. stupeň

- 7.1 Název vyučovacího předmětu **Český jazyk**
- 7.1.1 Charakteristika vyučovacího předmětu
- 7.1.2 Výchové a vzdělávací strategie
- 7.1.3 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu
- 7.2 Název vyučovacího předmětu **Anglický jazyk**
- 7.2.1 Charakteristika vyučovacího předmětu
- 7.2.2 Výchové a vzdělávací strategie
- 7.2.3 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu
- 7.3 Název vyučovacího předmětu **Matematika**
- 7.3.1 Charakteristika vyučovacího předmětu
- 7.3.2 Výchové a vzdělávací strategie
- 7.3.3 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu
- 7.4 Název vyučovacího předmětu **Lidé a svět**
- 7.4.1 Charakteristika vyučovacího předmětu
- 7.4.2 Výchové a vzdělávací strategie
- 7.4.3 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

8. Hodnocení výsledků vzdělávání žáků

- 8.1 Pravidla pro hodnocení žáků
- 8.1.1 Způsoby hodnocení
- 8.1.2 Kritéria hodnocení

9. Příloha

1. Identifikační údaje

Dokument Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání ZŠ Elanor

Název ŠVP Rozumět světu a sobě, zpracován podle RVP ZV

Údaje o škole

Název školy: Základní škola Elanor
Sídlo školy: Čermná 6, 342 01 Hrádek
IČ: 08 865 256
IZO: 181 110 911

RED IZO: **691 013 900**
ID datové schránky: **wcsh86v**
Jméno ředitele: **Mgr. Lenka Spěváčková**
Kontakty: tel.: **724 860 740**
mail: **lenka.spevackova@skolaelanor.cz**
Webové stránky: **www.skolaelanor.cz**

Zřizovatel

Název: **Manaquenta, z.s.**
Adresa: Čermná 6, 342 01 Hrádek
IČ: **06 354 696**
Kontakt: Mgr. Lenka Spěváčková, tel.: 724 860 740;
mail: **lenka@spevacek.cz**

Platnost dokumentu

Platnost od **1. 9. 2020**
Projednáno Školskou radou dne 1. 9. 2020

Razítko školy:

.....

Mgr. Lenka Spěváčková

ředitelka školy

2. Charakteristika školy

2.1 Úplnost, velikost a charakter školy

Základní škola Elanor (dále jen ZŠ Elanor nebo škola) je školou zřizovanou zapsaným spolkem Manaquenta, z.s. Škola je od 1. 9. 2020 zapsaná do rejstříku škol a školských zařízení MŠMT a je koncipovaná jako malotřídní škola s věkově smíšenými třídami s žáky v různých ročnících. Pro školní rok 2020/21 otevřela škola již všech 9 ročníků. Kapacita školy je nyní 90 žáků.

Škola usiluje o rozvinutí a posílení vnitřní motivace k učení, kterou si téměř všichni žáci do školy přinášejí. Ve škole není kladen důraz na výkon či vzájemné srovnávání. To se promítá mimo jiné do přístupu k hodnocení – na ZŠ se neznámkuje, využíváme slovního hodnocení.

Sídlo ZŠ Elanor je nyní v budově SOŠ a SOU Sušice, Poštovní 9, 342 01 Sušice. Jedná se o prostor školy se třemi třídami na stejném podlaží, jídelnou - výdejnou a dalšími místnostmi pro různé využití (šatna, sborovna, kuchyňka, úklid a sociální zařízení). Budova školy se nachází v klidné ulici v blízkosti centra města, dvě minuty chůze od autobusových zastávek a obecního úřadu. V okolí školy je několik obecních hřišť, lužní park u řeky Otavy a rozmanitá příroda v těsné blízkosti Sušice. Za nepříznivého počasí dochází žáci do nedaleké tělocvičny.

Základní škola Elanor chce poskytovat vzdělání a výchovu v prostředí postaveném na křesťanských hodnotách. Snažíme se o vedení v duchu lidskosti: k hodnotě života, úctě, ohleduplnosti, síle k odpuštění, radosti, budování zdravých vztahů, přijetí, lásky k druhému, sobě samému a nesení zodpovědnosti za svá rozhodnutí a konání. Důležitý je respekt, jak k sobě samým, tak i k ostatním a schopnost vnímat odlišnosti. Velký důraz klademe na rozvíjení sociálních dovedností, nabízíme dětem možnosti k řešení konfliktů i běžné denní komunikace respektujícím způsobem (tedy s ohledem a respektem k potřebám druhých lidí i k potřebám vlastním).

Výuka je postavena na individuálním přístupu k žákům. Usilujeme o rozvoj vnitřní motivace k učení. Ve škole není kladen primární důraz na výkon či vzájemné srovnávání. To se promítá mimo jiné i do toho, že využíváme slovní hodnocení. Vzdělávací obory se vzájemně prolínají, učivo je probíráno v mezioborových souvislostech s odkazem na běžný život (viz. RVP část C 5, Vzdělávací oblasti), což dětem dává smysl a podporuje zájem o učení. Podporujeme práci ve skupinkách, tzv. kooperativní učení, kdy se děti učí nejen spolu, ale i od sebe navzájem; vytváříme podmínky pro uplatnění vlastních nápadů a obhajování vlastních názorů. Výuka probíhá převážně v blocích.

2.2 Charakteristika pedagogického sboru

Pedagogický sbor se skládá z učitelů, asistentů, vychovatelů a externích spolupracovníků. Členové pedagogického sboru jsou převážně kvalifikováni a průběžně si kvalifikaci doplňují. Prochází semináři, kurzy, školeními a jsou v dalším vzdělávání aktivně podporováni.

Za důležité považujeme vztahy mezi zaměstnanci naší školy, je nám jasné, že děti se učí i nápodobou, z tohoto důvodu je pro nás důležité, kdo se stane členem našeho týmu. Učitelé mezi sebou navzájem komunikují a společně se zamýšlejí nad vzdělávacími strategiemi, metodami a formami práce, které budou při výuce používat, aby u žáků byly v co nejvyšší možné míře rozvíjeny klíčové kompetence.

Učitelé využívají celou škálu pedagogických metod, strategií a forem výuky. Nezaměřují se jen jedním pedagogickým směrem, ale snaží se využívat takové metody, které se jim v daný okamžik jeví jako nejefektivnější pro daný problém, látku, žáka a nechávají se inspirovat i žáky samotnými.

Při výběru pedagogů škola vychází z vlastního standardu kvality práce. Pedagogický pracovník ZŠ Elanor je:

- ztotožněn se ŠVP školy, řídí v souladu s ním výchovně vzdělávací činnost, sdílí společnou vizi školy,
- jeho postoje a chování vyjadřují úctu k lidem, poctivost, pravdu, vděčnost, odpuštění, obětavost, pracovitost a zodpovědnost
- má kladný vztah k pedagogické práci,
- je týmovým hráčem - spolupracuje s ostatními členy pedagogického sboru, s pedagogickou i nepedagogickou veřejností,
- projevuje tvořivý přístup, iniciativu, samostatnost a velkou míru empatie,
- neustále se sebevzdělává v souladu s osobními potřebami a potřebami školy.

2.3 Dlouhodobé projekty

Škola navazuje spolupráci s jednotlivci, organizacemi a subjekty, jejichž činnost doplňuje výchovně vzdělávací cíle školy. Např. lokální instituce v regionu Pošumaví (PPP, Envicentrum Proud, NP Šumava, MAS Pošumaví, neziskové a církevní organizace, školy, kulturní zařízení, knihovna apod.), supervize, vzdělávací akce, poradenská zařízení.

2.4 Spolupráce se zákonnými zástupci žáků

Úzká spolupráce s rodiči patří k základním principům fungování školy. K běžné komunikaci mezi školou a rodiči dochází při každodenním předávání mladších žáků. Po předchozí domluvě mohou rodiče využít možnost navštívit vyučovací den či jeho část. O důležitých věcech jsou informováni zejména prostřednictvím mailů, telefonátů, SMS zpráv a webu (nyní v procesu tvorby), s rodiči sdílíme fotografie z vybraných činností žáků. Pravidelně probíhají rodičovská setkání. Zde mohou rodiče dostat informace o tom, co se děje ve škole, o tom, jak se jejich dítěti ve škole daří, nabízí se zde prostor i pro vzájemnou komunikaci a sdílení rodičů. Dvakrát ročně pořádáme tripartitní setkání učitel – žák - rodič, kde společně hodnotí dosavadní práci a výsledky žáka. Rodiče jsou zváni a vyzýváni k aktivní spolupráci se školou.

3. Charakteristika ŠVP

3.1 Zaměření školy

Východiskem pro ŠVP je RVP ZV:

- „Tendence ve vzdělávání“ a dále uvedených
- „Cílů základního vzdělávání“, které žákům umožňují postupně rozvíjet klíčové kompetence a poskytují základ všeobecného vzdělání orientovaného zejména na situace blízké životu a na praktické jednání:
 - umožnit žákům osvojit si strategie učení a motivovat je pro celoživotní učení;
 - podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů;
 - vést žáky k všestranné, účinné a otevřené komunikaci;
 - rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci a úspěchy vlastní i druhých;
 - připravovat žáky k tomu, aby se projevovali jako svěbytné, svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňovali svá práva a naplňovali své povinnosti;
 - vytvářet u žáků potřebu projevovat pozitivní city v chování, jednání a v prožívání životních situací;
 - rozvíjet vnímavost a citlivé vztahy k lidem, prostředí i k přírodě;
 - učit žáky aktivně rozvíjet a chránit fyzické, duševní a sociální zdraví a být za ně odpovědný;
 - vést žáky k toleranci a ohleduplnosti k jiným lidem, jejich kulturám a duchovním hodnotám, učit je žít společně s ostatními lidmi; pomáhat žákům poznávat a rozvíjet vlastní schopnosti v souladu s reálnými možnostmi a uplatňovat je spolu s osvojenými vědomostmi a dovednostmi při rozhodování o vlastní životní a profesní orientaci.

Dále škola vychází z následujících základních trendů a soudobých potřeb:

- rozvíjení kreativity a talentu,
- flexibility,
- k sebeřízení a přijetí osobní odpovědnosti a iniciativy při práci,
- k smysluplnosti a vnitřní motivaci,
- k integraci práce a učení,
- k virtualitě,
- k otevřené komunikaci a spolupráci založené na důvěře,
- k důležitosti sociálních dovedností,
- k důležitosti kvalitních vztahů,
- k práci jako součásti vnitřního uspokojení.

Rychlé změny v dnešním propojeném světě mají vliv i na vzdělávací potřeby dětí a na strategie pro jejich naplňování. Z výše uvedených trendů vychází následující pilíře a strategie školy.

Hlavními pilíři školy jsou:

- hodnotové vzdělávání,

- rodina součástí školy,
- individuální přístup, zohledňující osobnostní zvláštnosti dítěte,
- vzájemné učení - kooperace dětí v homogenních i heterogenních skupinách,
- provázanost s reálným životem - učení se v souvislostech, přesah do praxe
- rozvoj kritického myšlení, projektové vyučování, inovativní metody,
- inspirující bezpečné a respektující prostředí bez známkování, bez podpory soutěživosti,
- smysluplnost zadávané práce (pokud mi něco dává smysl, jsem schopen dělat i věci, které mne nebaví),
- vnitřní motivace - děti se ze své podstaty chtějí učit, podpora maximálního rozvoje celé osobnosti
- spoluzodpovědnost žáka za zvládnutí učiva (učitel nemůže nic naučit na základě své jednostranné vůle, žák se to může naučit jedině sám a já mu v tom mohu pomoci),
- práce s chybou (chyba je důležitá v procesu učení, není brzdou, ale prostředkem k posunu)
- pohyb, výuka i mimo školu.

Mezi povinnou výuku je mimo běžné vzdělávací obory zařazena **Etická výchova**, jejíž prvky se též prolínají ostatním vyučováním. Vyučování se převážně zahajuje přivítáním se ve společném ranním kruhu, jehož součástí bývá seznámení s organizací týdne a s případnými změnami.

ZŠ Elanor ctí možnost zákonných zástupců vzdělávat své děti doma, proto nabízíme místa i žákům v režimu individuálního vzdělávání.

3.2 Výchovné a vzdělávací strategie

„Být člověkem je být zodpovědným.“ V. E. Frankl

Jsou promyšleně volné a řazené postupy, kterými škola směřuje k naplňování klíčových kompetencí – kompetence k učení (KU), kompetence k řešení problémů (KŘP), kompetence komunikativní (KK), kompetence sociální a personální (KSP), kompetence občanské (KO), kompetence pracovní (KP).

- Vedeme žáky v duchu hodnotového vzdělávání. Na příkladech seznamujeme žáky s obecnými principy křesťanství. (KU, KSP, KO)
- Zaměřujeme se na výuku **angličtiny** jakožto světového jazyka a předpokladu pro dobré uplatnění na trhu práce. (KU, KK, KSP, KO, KP)
- Vedeme žáky k využívání **informačních** a komunikačních prostředků a technologií pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem (KŘP, KK, KP)
- Vedeme žáky k tomu, aby např. na diskusních fórech či chatu respektovali přesvědčení druhých lidí, vážili si jejich vnitřních hodnot, byli schopni vcítit se do situací ostatních lidí,

odmítali útlak a hrubé zacházení, uvědomovali si **povinnost postavit se** proti fyzickému i psychickému násilí, **proti šikaně**, chápali základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy, byli si vědomi svých práv a povinností ve škole i mimo školu. (KO, KSP)

- Při využívání **pružných časových úseků** k uskutečňování výuky vyvstává dostatek času k dokončování činnosti, k plynulému přechodu propojování předmětů, a tím pochopení učiva v souvislostech, k reagování na potřeby žáků a směřování výuky. (KU)

- Děti rostou do rychle se vyvíjejícího světa, který s sebou přináší narůstající míru **svobody**, což na straně druhé znamená velkou míru **zodpovědnosti** a nutnost neustále se rozhodovat. Naše žáky proto vedeme k tomu umět se rozhodovat, domlouvat se mezi sebou, spolupráci, respektu a zároveň přijímat výsledky svých voleb a nést za ně zodpovědnost. (KŘP, KK, KP)

- **Učivo** nepovažujeme za samoučelné. Soustředíme se na zásadní nutné vědomosti z dané oblasti, které sledujeme v souvislostech. Žáci dostávají příležitost k dosažení cíle na své vlastní cestě, mohou dělat věci, ve kterých jsou dobří, mohou si říci, co se chtějí naučit. Vycházíme z individuálních potřeb žáků, z jejich vnitřní motivace, respektujeme vnitřní naladění. Žáky vedeme k přebírání zodpovědnosti za jejich vlastní učení. (KU, KK, KŘP, KP)

- Využíváme **slovní hodnocení** a sebehodnocení. (KK, KSP, KO, KP)

- Vzdělávací obsah nám slouží k rozvoji **klíčových kompetencí**, k dovednosti učit se, pracovat s prameny a komunikovat. S volbou zásadních témat proto řešíme i způsoby učení a upřednostňujeme konstruktivistické pojetí výuky, aktivizační a kooperativní metody a formy práce. (KU, KŘP, KK, KSP, KO, KP)

- Usilujeme o důvěrné učební prostředí, ve kterém se žáci cítí **bezpečně**. Hodnotí se pokrok každého žáka samostatně na základě porovnání současných a předchozích výsledků práce daného žáka. Nepodporujeme srovnávání žáků, kdo je horší/lepší, kdo vyhrál/prohrál. (KO, KŘP, KP)

- Pracujeme s **chybou**, kterou vnímáme jako důležitou součást ve vzdělávacím i výchovném procesu. (KU, KŘP)

- Každý žák si vede své **portfolio**, kam si ukládá svou práci a dokumentuje tak svoje učení a pokroky. (KU, KP)

- **Hra** je jedna z nejzákladnějších potřeb jedince, díky níž se od nejútlejšího věku učí. Vnímáme ji jako důležitou součást vzdělávacího procesu. (KU, KK, KP)

- **Pohyb** zase žákům pomáhá udržovat své tělo ve zdravé kondici. Žáci se ve škole mohou pohybovat dle svých potřeb, je jim nabízena široká paleta pohybových aktivit, podporujeme sebedůvěru žáků a jejich samostatný rozvoj v oblasti pohybu a sportu, při pohybu a sportu vedeme k ochraně svého zdraví i zdraví druhých. (KU, KK, KO)

- Žáka přijímáme v opravdovém akceptujícím lidském vztahu. **Respektujeme se** navzájem a usilujeme o zdravé sociální vztahy, prosociálnost. Usilujeme o vytváření hodnot jako mluvit pravdu, respektování pravidel, mít v úctě sebe i druhé, být otevřený, tvořivý, autentický.

Učitel je vzorem a ochráncem správného jednání. Snažíme se o pozitivní atmosféru školního společenství založenou na důvěře. (KŘP, KK, KSP, KO)

- Vedeme žáky k tomu, aby chápali potřebu **efektivně spolupracovat** s druhými při řešení daného úkolu, oceňovali zkušenosti druhých lidí, respektovali různá hlediska a čerpali poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají - podporujeme u žáků vytváření si pozitivní představy o sobě samém, která podporuje jejich sebedůvěru a samostatnost. (KU, KK, KO, KSP, KP, KŘP)

- Žákům je umožněn **přístup** k odborné literatuře, knižním materiálům, k zážitku vlastní zkušenosti. Mohou využívat třídní počítač s připojením na internet, učební pomůcky, pracovní listy, sešity, vytvářet vlastní výukové listy, pracovat s tématy, projekty, prezentací, pozorováním, účastnit se besed, komunitního kruhu aj. Vedeme žáky k tomu, aby materiály, nástroje a vybavení využívali **bezpečně**, dodržujíc vymezená pravidla, aby se dokázali **adaptovat** na změněné nebo nové pracovní podmínky, aby přistupovali k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a společenského významu, ale i z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých. (KU, KŘP, KK, KSP, KO, KP)

- Podporujeme žáky k využití znalostí a získaných zkušeností k zájmu **vlastního rozvoje** i své přípravy na budoucnost, popřípadě k rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesním zaměření. (KU, KP)

- Žákům poskytujeme průběžnou **zpětnou vazbu**. Ke zpětné vazbě využíváme různé formy (písemná, ústní ...) Vedeme žáky k tomu, aby si poskytovali respektující zpětnou vazbu navzájem (žakovou prezentací před třídou, zpětnou vazbu od spolužáků ...), sebereflexi. (KU, KŘP, KK, KSP, KO, KP)

- Nepodporujeme prosazování svých potřeb na úkor druhých. Vymezením určitých **hranic chování** upevňujeme vhodné zaměření osobnosti. Učíme žáky pozornosti vůči druhým s uvážením dopadu vlastního jednání na okolí. (KŘP, KK, KSP, KO)

- Ve vztahu k úspěšnosti v životě je kladen důraz na utváření schopnosti **sám sebe motivovat** a nevzdávat se v obtížných situacích. Pracovat na ovládnutí svých pohnutek, nálad, ovlivňovat kvalitu svého myšlení a umění vcítit se do druhého člověka. (KU, KŘP, KK, KSP, KO, KP)

- Podporujeme žáky v samostatném a **zodpovědném rozhodování**. Žáci mají možnost výběru nabízených variant místa a stylu práce. Tento výběr vede k vědomí svobody i odpovědnosti za zvolenou možnost. Žák je ze strany učitele povzbuzován a podporován. Na žákovi samotném je pak zodpovědnost za vlastní tempo, přijímání učiva a styl práce. (KU, KŘP, KK, KSP, KO, KP)

- K výchovně vzdělávacímu procesu využíváme **prostor** školy i mimo školu. Výuku neomezujeme pouze na prostory učebny. Mimo to, realizujeme exkurze, výlety, návštěvy akcí, souvisejících s probíraným tématem. (KU, KP)

- Žáci jsou vedeni k plánování vlastní práce. K jejímu přehledu slouží pro dané období určitou formou zpracovaný základní **přehled učiva** - učební plány či jiné typy přehledu, seznamu

vzdělávacího obsahu. Na jejich základě je vzdělávací obsah plánován, realizován i hodnocen. (KU, KŘP, KK, KSP, KO, KP)

- **Pomůcky** jsou k dispozici v omezeném množství. Žáci jsou tak vedeni k naplánování si vlastní práce s ohledem na druhé a ke vzájemné komunikaci. (KŘP, KK, KSP, KO)
- Žáci spolu s učitelem vytvářejí **pravidla**. Pracujeme s pravidly chování, pravidly činností i zadávaných úkolů. Při jejich vzniku spolupracujeme v maximální míře s žáky, protože právě pravidla, na jejichž vytváření se zúčastnili, mají větší sklon respektovat. (KSP, KO)
- Maximálně se snažíme vytvářet **atmosféru přijetí a přátelství**, zejména prostřednictvím pedagogické komunikace, vyjadřováním citů a empatií. Vycházíme z přesvědčení, že atmosféra strachu ničí poznávání i výchovu, emoční neurčitost vede k nejasnostem v postojích i činech. (KO, KŘP, KK, KO)
- Na výuce předmětu se podílí **více učitelů**, kteří jsou spolu v neustálém kontaktu, žák tak může získat komplexnější pohled na probíranou problematiku (KU, KK, KŘP, KSP, KP)
- Učitel se nedaří se pouze jednoho **pedagogického směru**, ale inspiruje se i dalšími, ze kterých si vybírá. Respektuje jedinečnost žáka, proto nelze vybrat pouze jeden směr, který by vyhovoval všem bez výjimek. (KU, KŘP, KK, KP)
- Při vlastní pedagogické práci využíváme **inovativních metod** pracujících s aktivním zapojením žáka do výuky, rozvíjením jeho zájmu a tím lepší schopnosti se učit. Používáme názorných pomůcek a efektivního prostředku vlastní zkušenosti, které dětem učivo lépe přiblíží; praktické uplatňování naučené látky, projektů dětí. Často využívané je:

Skupinové učení

Škola podporuje vzájemné učení a prohlubování osobního zaměření žáka ve výchovně vzdělávacího obsahu. Žáci se často učí v pracovních skupinách, a to i napříč ročníky. V jejich rámci si děti osvojují, vedle informací o učivu, také dovednost spolupracovat, rozdělovat práci, plánovat ji a další pracovní, komunikační a sociální kompetence. Rozvíjí tak schopnost pracovat v týmu, schopnost tým vést a zároveň respektovat další týmové role. Učí se také přijímat různé týmové role, pomáhat si. (KU, KŘP, KK, KSP, KO, KP)

Problémové vyučování

Tam, kde je to možné, nepředkládají učitelé žákům hotové informace, ale na základě toho, co vědí, formulujeme problém, který pak mají žáci řešit. Žáci při této metodě pracují buď individuálně, ve dvojici nebo skupině. (KU, KŘP, KK, KSP, KO, KP)

Návaznost učiva na životní zkušenosti žáků

Učitel aktivně využívá představ, které žáci o probíraném jevu získali ve svém předchozím životě, tedy dříve než je systematicky probírán ve škole. Samotné kompetence si zde buduje sám žák. Úlohou učitele při tomto postupu je mimo jiné navozovat takové situace, ve kterých si žák uvědomuje nejen to, co již ví, ale také to, co ještě neví, a je motivován k tomu, aby si vědomosti, dovednosti, znalosti doplnil, případně upravil. Pro propojení vzdělávacího obsahu

s reálným životem využíváme v možné míře návštěvy a exkurze do jednotlivých pracovních oborů. (KU, KŘP, KK, KSP, KO, KP)

Vrstevnické vyučování – učení vyučováním

Výsledky pedagogického výzkumu i praxe ukazují, že nejvíce se člověk naučí to, co sám učí. Schopnosti, dovednosti a znalosti totiž musí být při učení propojeny souvislostmi s velkými přesahy do jiných oblastí. Také podporujeme spolupráci mezi dětmi a jejich vzájemné učení nejen v rámci skupin, ale i mezi sebou, kdy jeden předá informace druhému. (KU, KŘP, KK, KSP, KO, KP)

Práce s textem

Dovednost orientovat se v textu, vyhledávat důležité údaje, chápat smysl textu a schopnost vyjádřit jej vlastními slovy není důležitá jen pro jazykové vzdělávání na základní škole, ale i později v praktickém životě. Proto věnujeme rozvoji čtenářských dovedností pozornost po celou dobu školní docházky. Pracujeme při tom jak s tištěným, tak s elektronickým textem. (KU, KŘP, KK, KSP, KO, KP)

Komunitní kruhy

Komunitní kruhy jsou setkáními žáků, kteří sedí často skutečně v kruhu a společně řeší problémy třídy, hledají odpovědi na otázky spojené s výchovou nebo vzděláváním. Zde je vytvářen bezpečný prostor pro prezentování, formování i případnou korekci postojů žáků k nejrůznějším otázkám, skutečnostem, které se jich týkají. (KU, KŘP, KK, KSP, KO, KP)

Vzdělávání v souvislostech

Dalším způsobem, který umožňuje žákům pohlížet na svět a lidskou společnost globálně, je vzdělávání v souvislostech. Informace nejsou vždy předkládány jako hotové a neměnné, ale žáci je objevují aktivně vlastní činností. Tento přístup je výsledkem aktivního vytváření mezipředmětových vztahů a realizován v rámci integrovaných předmětů. Vidění věcí v širších souvislostech a méně zjednodušeně realizujeme pomocí analýzy problémů, pochybami a samostatným uvažováním. Tento postup rozvíjí všechny klíčové kompetence stanovené RVP ZV.

Projektové vyučování

Jde o vyučovací metodu, kterou jsou žáci vedeni k samostatnému zpracování zadaných úkolů a získávají zkušenosti praktickou činností a experimentováním. Výhodou této metody je, že propojuje život školy s praxí. (KU, KŘP, KK, KSP, KO, KP)

3.3 Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami se uskutečňuje prostřednictvím integrace v běžné třídě. Systém vzdělávání v ZŠ Elanor preferuje vstřícný postoj k žákům se specifickými poruchami učení, přistupujeme k nim podle jejich individuálních potřeb. Máme snahu vytvořit pro tyto žáky vhodné pracovní prostředí, stanovení postupu i forem nápravy a případného využití podpůrného opatření.

Žákem se speciálními vzdělávacími potřebami je žák, který k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění a užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními potřebuje poskytnutí podpůrných opatření. Tito žáci mají právo na bezplatné poskytování podpůrných opatření z výčtu uvedeného v § 16 školského zákona. Podpůrná opatření realizuje škola a školské zařízení. Pedagog přizpůsobuje své vzdělávací strategie na základě stanovených podpůrných opatření. Závazný rámec pro obsahové a organizační zabezpečení základního vzdělávání všech žáků vymezuje RVP ZV, který je východiskem pro tvorbu ŠVP. Podle ŠVP se uskutečňuje vzdělávání všech žáků dané školy.

Podpůrná opatření se podle organizační, pedagogické a finanční náročnosti člení do pěti stupňů. Podpůrná opatření lze uplatnit pouze s doporučením školského poradenského zařízení (ŠPZ).

Na základě doporučení ŠPZ zpracuje třídní učitel individuální vzdělávací plán (IVP). Sestavuje ho ve spolupráci s ostatními učiteli, kteří se podílejí na vzdělávání daného žáka, kteří dodají písemné materiály pro práci při jejich vzdělávání žáka (úpravu metod, organizace a hodnocení vzdělávání). Zákonný zástupce žáka je s IVP seznámen, a tuto skutečnost potvrdí svým podpisem.

V případě podpůrného opatření (spočívajícího v úpravě očekávaných výstupů) pro žáky od třetího stupně podpory, bude pro tvorbu IVP využívána minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů. Minimální doporučená úroveň, která je stanovena v RVP ZV pro 3., 5. a 9. ročník, bude na základě doporučení školského poradenského zařízení rozpracována pro konkrétní ročník v IVP žáka s přiznaným podpůrným opatřením. Postup tvorby, realizace IVP je stejný jako v případě IVP ostatních žáků. IVP může být během roku upravován podle potřeb žáka. Při tvorbě IVP bude využíváno metodické podpory školního poradenského pracoviště. IVP schvaluje ředitelka školy. IVP je vypracován zpravidla na 1 rok.

V případě vzdělávání žáků z odlišného jazykového prostředí, je škola připravena:

- poskytnout individuální péči (přiměřené plánování učiva)
- zajistit potřebné specifické učební materiály k lepšímu porozumění
- pomoc v překonávání bariér z neznalosti jazyka a prostředí

Školní poradenské pracoviště naší školy je tvořeno metodikem prevence a výchovným poradcem, který zároveň koordinuje jeho činnost.

3.4 Zabezpečení výuky žáků mimořádně nadaných

Nadaným žákem se rozumí jedinec, který při adekvátní podpoře vykazuje ve srovnání s vrstevníky vysokou úroveň v jedné či více oblastech rozumových schopností, v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech. Za mimořádně nadaného žáka se v

souladu s vyhláškou č. 27/2016 Sb., v platném znění, považuje žák, jehož rozložení schopností dosahuje mimořádné úrovně při vysoké tvořivosti v celém okruhu činností nebo v jednotlivých oblastech rozumových schopností a u něhož je mimořádné nadání potvrzeno na základě vyšetření ŠPZ.

Vzdělávání žáků mimořádně nadaných se uskutečňuje prostřednictvím integrace v běžné třídě.

Vzdělávání mimořádně nadaného žáka se může uskutečňovat podle individuálního vzdělávacího plánu, který vychází ze školního vzdělávacího programu příslušné školy, závěrů psychologického a speciálně pedagogického vyšetření a vyjádření zákonného zástupce žáka. IVP vymezuje způsob organizace výuky, možné úpravy vzdělávacích obsahů a harmonogram plánovaných opatření ve vzdělávání, IVP je průběžně upravován v souladu se vzdělávacími potřebami žáka. Individuální vzdělávací plán mimořádně nadaného žáka sestavuje třídní učitel ve spolupráci s učiteli vyučovacích předmětů, ve kterých se projevuje mimořádné nadání žáka, školským poradenským zařízením, s žákem a rodiči mimořádně nadaného žáka. Škola seznámí s individuálním vzdělávacím plánem všechny vyučující žáka a současně žáka a zákonného zástupce žáka, který tuto skutečnost potvrdí svým podpisem. Školské poradenské zařízení ve spolupráci se školou sleduje a nejméně jednou ročně vyhodnocuje naplňování individuálního vzdělávacího plánu a poskytuje žákovi, zákonnému zástupci žáka a škole poradenskou podporu.

Pro nadané a mimořádně nadané žáky se umožňuje obohacování nad rámec výstupů školního vzdělávacího programu, respektuje se tzv. dvojí výjimečnost těchto žáků. Výstupy ze vzdělávání respektují možnosti žáka vzdělávat se, při snaze dosahovat odpovídajících výstupů, pro žáka maximálních.

3.5 Začlenění průřezových témat

Průřezová témata jsou uvedena a realizována v rámci vzdělávacího obsahu konkrétního předmětu, projektů i výjezdů mimo školu.

Průřezové téma	1. období	2. období
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA (OSV)		
1. OSOBNOSTNÍ ROZVOJ		
Rozvoj schopností poznávání	JS	JS
Sebepoznání a sebepojetí	JS	JS
Seberegulace a sebeorganizace	JS	JS
Psychohygiena	JS	JS
Kreativita	JS	JS
2. SOCIÁLNÍ ROZVOJ		

Poznávání lidí	JS	JS
Mezilidské vztahy	JS	JS
Komunikace	JS	JS
Kooperace a kompetence	JS	JS
3. MORÁLNÍ ROZVOJ		
Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	JS	JS
Hodnoty, postoje, praktická etika	JS	JS
VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA (VDO)		
1. Občanská společnost a škola	JS	JS
2. Občan, občanská společnost a stát	JS	JS
3. Formy participace občanů v politickém životě	JS	JS
4. Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování	JS	JS
VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH (VMEGS)		
1. Evropa a svět nás zajímá	JS	JS
2. Objevujeme Evropu a svět	JS	JS
3. Jsme Evropané	JS	JS
MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA (MV)		
1. Kulturní difference	JS	JS
2. Lidské vztahy	JS	JS
3. Etnický původ	JS	JS
4. Multikulturalita	JS	JS
5. Princip sociálního smíru a solidarity	JS	JS
ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA (EV)		
1. Ekosystémy	JS	JS
2. Základní podmínky života	JS	JS
3. Lidské aktivity a problémy životního prostředí	JS	JS
4. Vztah člověka k prostředí	JS	JS
MEDIÁLNÍ VÝCHOVA (MEV)		
1. Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení	JS	JS
2. Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality	JS	JS
3. Stavba mediálních sdělení	JS	JS
4. Vnímání autora	JS	JS

mediálních sdělení		
5. Fungování a vliv médií ve společnosti	JS	JS
6. Tvorba mediálního sdělení	JS	JS
7. Práce v realizačním týmu	JS	JS

Průřezové téma	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA (OSV)				
1. OSOBNOSTNÍ ROZVOJ				
Rozvoj schopností poznávání	AJ, M, JS,	M, JS	AJ, M, JS	M, JS
Sebepoznání a sebepojetí	ČJ, JS	JS	JS	JS
Seberegulace a sebeorganizace	JS	JS	JS	JS
Psychohygiena	JS	JS	JS	JS
Kreativita	AJ, M, JS	ČJ, M, JS	M, JS	AJ, M, JS
2. SOCIÁLNÍ ROZVOJ				
Poznávání lidí	JS	JS	AJ, JS	AJ, JS
Mezilidské vztahy	JS	JS	JS	JS
Komunikace	ČJ, AJ, JS	ČJ, AJ, JS	AJ, JS	AJ, JS
Kooperace a kompetice	AJ, JS	AJ, JS	AJ, JS	AJ, JS
3. MORÁLNÍ ROZVOJ				
Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	JS	JS	JS	JS
Hodnoty, postoje, praktická etika	ČJ, JS	ČJ, JS	ČJ, JS	M, JS
VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA (VDO)				
1. Občanská společnost a škola	JS	JS	ČJ, JS	JS
2. Občan, občanská společnost a stát	JS	JS	JS	JS
3. Formy participace občanů v politickém životě	JS	JS	JS	JS
4. Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování	JS	JS	JS	JS
VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH (VMEGS)				
1. Evropa a svět nás zajímá	AJ, M, JS	ČJ, AJ, M, JS	AJ, M, JS	AJ, M, JS

2. Objevujeme Evropu a svět	JS	AJ, M, JS	AJ, JS	AJ, M, JS
3. Jsme Evropané	ČJ, AJ, JS	AJ, JS	AJ, JS	AJ, JS
MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA (MKV)				
1. Kulturní difference	JS	ČJ, JS	JS	ČJ, JS
2. Lidské vztahy	JS	JS	JS	JS
3. Etnický původ	JS	JS	JS	JS
4. Multikulturalita	AJ, JS	AJ, JS	ČJ, AJ, JS	AJ, JS
5. Princip sociálního smíru a solidarity	JS	JS	JS	JS
ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA (EV)				
1. Ekosystémy	JS	JS	JS	JS
2. Základní podmínky života	M, JS	M, JS	M, JS	JS
3. Lidské aktivity a problémy životního prostředí	JS	JS	ČJ, M, JS	ČJ, M, JS
4. Vztah člověka k prostředí	M, JS	JS	JS	ČJ, JS
MEDIÁLNÍ VÝCHOVA (MEV)				
1. Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení	ČJ, M, JS	ČJ, M, JS	ČJ, JS	ČJ, AJ, M, JS
2. Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality	JS	ČJ, JS	ČJ, JS	ČJ, JS
3. Stavba mediálních sdělení	JS	JS	AJ, JS	AJ, JS
4. Vnímání autora mediálních sdělení	JS	JS	JS	ČJ, JS
5. Fungování a vliv médií ve společnosti	JS	JS	JS	ČJ, JS
6. Tvorba mediálního sdělení	JS	JS	JS	ČJ, JS
7. Práce v realizačním týmu	ČJ, JS	JS	JS	JS

4. Učební plán pro 1. stupeň

4.1 Tabulace učebního plánu

1. stupeň

Vyučovací předmět	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	Celkem
Lidé a svět	22	22	22	26	26	118

4.2 Přehled využití časové dotace podle RUP

Vyučovací předmět (zkratka)	Vzdělávací oblast / obor	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	Celkem
Lidé a svět (LS)	Český jazyk a literatura	7	6	6	7	7	33
	Cizí jazyk	1	2	2	2	2	9
	Matematika a její aplikace	4	4	4	4	4	20
	Informační a komunikační technologie	0	0	0	0,5	0,5	1
	Člověk a jeho svět	2	2	2	3	3	12
	Umění a kultura	2	2	2	3	3	12
	Tělesná výchova	2	2	2	2	2	10
	Člověk a svět práce	1	1	1	1	1	5
	Disponibilní časová dotace	3	3	3	3,5	3,5	16
	Celkem	22	22	22	26	26	118

4.3 Poznámky k učebnímu plánu:

Vyučovací předmět Lidé a svět je tvořen vzdělávacím obsahem oblastí/oborů Český jazyk a literatura, Cizí jazyk, Matematika a její aplikace, Informační a komunikační technologie, Člověk a jeho svět, Umění a kultura, Tělesná výchova, Člověk a svět práce a všech tematických okruhů průřezových témat. Součástí předmětu je i Křesťansko-etická výchova.

Jako **Cizí jazyk** je na prvním stupni vyučován Anglický jazyk.

5. Učební plán 2. stupeň

5.1 Tabulace učebního plánu

2. stupeň

Vyučovací předmět	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník	Celkem
Český jazyk	4	4	4	4	16
Anglický jazyk	3	3	3	3	12
Matematika	4	4	4	4	16
Lidé a svět	19	19	20	20	78
	30	30	31	31	122

5.2 Přehled využití týdenní časové dotace podle RUP

Vyučovací předmět (zkratka)	Vzdělávací oblast/obor	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník	Celkem
Český jazyk (ČJ)	Český jazyk a literatura	4	4	4	3	15
	Disponibilní časová dotace	-	-	-	1	1
Anglický jazyk (AJ)	Cizí jazyk	3	3	3	3	12
Matematika (M)	Matematika a její aplikace	4	4	4	3	15
	Disponibilní časová dotace	-	-	-	1	1
Lidé a svět (LS)	Další cizí jazyk	-	-	3	3	6
	Informační a komunikační technologie	1	-	-	-	1
	Člověk a společnost	2,5	2,5	3	3	11
	Člověk a příroda	4	5	6	6	21
	Umění a kultura	2,5	2,5	2,5	2,5	10
	Člověk a zdraví	2,5	2,5	2,5	2,5	10
	Člověk a svět práce	-	1	1	1	3
	Disponibilní časová dotace	6,5	5,5	2	2	16
	Celkem	30	30	31	31	122

5.3 Poznámky k učebnímu plánu

Vyučovací předměty jsou:

Český jazyk

Anglický jazyk

Matematika

Já a svět

Vyučovací předmět **Já a svět** je integrovaným předmětem v 6. – 9. ročníku, je tvořen vzdělávacím obsahem oblastí/oborů Další cizí jazyk, Informační a komunikační technologie, Člověk a společnost, Člověk a příroda, Umění a kultura, Člověk a zdraví, Člověk a svět práce a všech tematických okruhů průřezových témat: Osobnostní a sociální výchova, Výchova

demokratického občana, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Multikulturní výchova, Environmentální výchova, Mediální výchova), což umožňuje žákům integrovat učivo. Součástí předmětu je i Křesťansko-etická výchova.

V 6. - 9. ročníku se k němu vyčleňují ještě 3 samostatné vyučovací předměty: **Český jazyk, Matematika a Anglický jazyk**. Vyučovací předmět Český jazyk vychází ze vzdělávacího obsahu oboru Český jazyk a literatura. Vyučovací předmět Matematika vychází ze vzdělávacího obsahu oboru Matematika a její aplikace. Vyučovací předmět Anglický jazyk vychází ze vzdělávacího obsahu oboru Cizí jazyk. Jako **Cizí jazyk** je na druhém stupni vyučován Anglický jazyk.

Jako **Další cizí jazyk** se na druhém stupni učí podle aktuální možnosti školy a poptávky žáků. Učební osnovy konkrétního jazyka jsou součástí přílohy.

Stěžejním cílem pro stávající rozvržení učebního plánu je podpora meziročníkové spolupráce.

6. Učební osnovy pro 1. stupeň

6.1 Název vyučovacího předmětu: **Já a svět**

6.1.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Integrovaný vyučovací předmět **Já a svět** v sobě zahrnuje vzdělávací obsah oblastí/oborů:

Český jazyk a literatura, Cizí jazyk, Matematika a její aplikace, Informační a komunikační technologie, Člověk a jeho svět, Hudební výchova, Výtvarná výchova, Tělesná výchova, Člověk a svět práce a všech průřezových témat.

Pro předmět **Já a svět** je vyčleněna časová dotace v 1. období (1. až 3. ročník) 22 hodin a 2. období (4. až 5. ročník) 26 hodin, celkem 118 hodin.

Jednotlivé vzdělávací obory se v rámci výuky využívají dle aktuální potřeby výukových témat, potřeb, zájmů, realizovaných projektů, blokové aj. výuky či výuky mimo budovu školy. Ve výuce je kladen důraz na praktickou aplikaci získaných vědomostí a dovedností. Žáci vnímají souvislosti napříč vzdělávacími obory.

Předmět **Já a svět** zasahuje do různých oblastí života a světa, který nás obklopuje. Dívá se do historie, současnosti i možné budoucnosti a směřuje k dovednostem důležitým pro praktický život. Učí žáky vnímat lidi a vztahy mezi nimi, přírodu i lidské výtvořiny, vede k porozumění soudobého života, upozorňuje na jeho problémy. Svým činnostním a praktickým charakterem

tvoří základ pro zvládnutí práce s informacemi (vyhledávání, kritické hodnocení a třídění, diskuse, argumentace, apod.), motivuje žáky ke vzdělávání a vede k aktivnímu postoji k poznávání, objevování, hledání, tvoření, nalézání vhodné cesty k řešení problémů a orientaci v životě. Je založen na poznávání, respektování a rozvíjení individuálních potřeb, možností a zájmů každého žáka (včetně žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, žáků nadaných a mimořádně nadaných). Směřuje k poznávání sama sebe, hodnoty zdraví a jeho ochrany.

Součástí předmětu Já a svět je i doplňující vzdělávací obor **Etická výchova**.

Organizační vymezení

Výuka probíhá v prostorách školy, v přírodě, při návštěvách různých kulturních, sportovních a dalších vzdělávacích zařízení a mimoškolních prostor.

Vzdělávací obsah je žákům nabízen nenásilně a se snahou, aby jeho použití přinášelo smysl. Děti nemusí postupovat daným pořadím jednotlivých činností, ale mohou si vybírat z nabídky a postupovat svým individuálním tempem. Pro praktickou realizaci využívají propojení poznatků z různých oblastí. Nejlépe vyhovuje práce v tematických projektech. Využívají se autentické zážitky dětí a jejich zájem. Aktivita projektu jsou voleny tak, aby děti mohly pracovat individuálně, vzájemně ve skupinách či dvojicích, pomáhat si, pracovat na společném řešení problémů, využívat různé metody práce - a to i v rámci rozličných věkových skupin. Učitel, podle náročnosti práce, pracuje s jednotlivci či celou skupinou. Výuka může probíhat jak s žáky stejného věku tak ve věkově smíšené skupině.

Etická výchova

Etická výchova se přirozeně prolíná s dalším učivem a běžnými denními situacemi. Porozumění sobě a okolnímu světu vede k životní spokojenosti a vyrovnanosti, k lepšímu překonávání překážek a obtížných období. Má velký vliv na utváření osobnosti člověka. Osobní světový názor – odkud pocházíme, kdo jsme a kam směřujeme – je zcela osobní záležitostí individuálního vnímání světa a vlastního místa v něm. Na něj navazuje možnost vyjasnit si své vztahy k sobě, k druhým lidem, ke společnosti, k přírodě. S tím souvisí vymezení zásad a pravidel chování k nim (osobní morálka). Plně respektujeme osobní vnímání světa každého žáka.

Etická výchova je založena na systematickém osvojování sociálních dovedností u žáků především na základě zážitkové metody, zpětné vazby a hledání sebezoroje. Využíváme např. rozhovoru, diskuze, inscenační techniky, didaktické hry, řešení problémové situace, besedy, projekty atd. Vedeme žáky k prosociálnímu způsobu chování, tj. schopnosti učit

něco dobrého pro druhého bez očekávání vnější odměny nebo protislužby. Žáci se učí zvládat nejprve základní sociální dovednosti, které jsou předpokladem pro osvojení těch složitějších.

6.1.2 Výchové a vzdělávací strategie

V rámci vyučovacího předmětu Já a svět u žáků cíleně utváříme a rozvíjíme kompetence k učení (KU), kompetence k řešení problémů (KŘP), kompetence komunikativní (KK), kompetence sociální a personální (KSP), kompetence občanské (KO) a kompetence pracovní (KP).

Při práci žákům běžně nabízíme a umožňujeme přístup k různým zdrojům informací, které žáci vyhledávají, třídí, zpracovávají a vyhodnocují. (KU, KŘP, KK, KP)

Používáme další různorodé metody a způsoby práce včetně komunitního kruhu a aktivizujících metod. Předkládáme žákům náměty k uvažování o problému a jeho možném řešení prostřednictvím specifických metod a forem práce (dialog, brainstorming, kooperace, kritické myšlení aj.). (KU, KŘP, KK, KSP, KP, KO)

Vybízíme žáky k porovnávání názorů a vlastních zkušeností, k vyhodnocování a vyvozování závěrů v rovině chování, rozhodování a jednání v různých životních situacích, které žákům přibližují problematiku z různých pohledů. (KU, KŘP, KK, KSP, KP, KO)

Respektujeme osobnostní předpoklady žáků, klademe důraz na dodržování zásad bezpečnosti a hygieny. (KU, KSP, KO, KP)

Podporujeme aktivní a samostatnou činnost žáků. Vytváříme pro žáky příležitosti k formulování a obhajování vlastních myšlenek a názorů. Převážně na prvním stupni si žáci vedou své portfolio. (KU, KŘP, KK, KP)

6.1.3 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Já a svět

1. stupeň

OBOR ČESKÝ JAZYK A LITERATURA V PŘEDMĚTU JÁ A SVĚT		
1. období (1. – 3. ročník)		
Očekávané výstupy 1. období	Učivo	Průřezová témata/TO průřezových témat
Komunikační a slohová výchova		
- plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti - porozumí písemným nebo	- praktické čtení - pozorné čtení - plynulé čtení - čtení s porozuměním - mluvené a písemné pokyny	EV/4 MEV/1,4

mluveným pokynům přiměřené složitosti - respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru - pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost - v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči - volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích - na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev - zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním - píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev - píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení - seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a	- věcné čtení - čtení jako zdroj informací - vyhledávací čtení - klíčová slova - praktické naslouchání - zdvořilé naslouchání - vyjádření kontaktu s partnerem - základní komunikační pravidla - oslovení - zahájení a ukončení dialogu - střídání rolí mluvčího a posluchače - zdvořilé vystupování - vyjadřování závislé na komunikační - mluvený projev - základy techniky mluveného projevu - spisovná a nespisovná výslovnost - krátké mluvené projevy - dýchání, tvoření hlasu, výslovnost - vhodné tempo řeči - základní komunikační pravidla - oslovení - zahájení a ukončení dialogu - střídání rolí mluvčího a posluchače, - zdvořilé vystupování - mimojazykové prostředky řeči - mimika, gesta - vypravování - písemný projev - základní hygienické návyky u psaní - správné sezení - držení psacího náčiní - hygiena zraku - zacházení s grafickým materiálem - správné tvary písmen a číslic - spojování písmen ve slova - spojování slabik ve slova - technika psaní - úhledný, čitelný a přehledný písemný projev - formální úprava textu - vlastní kontrola písemného projevu - žánry písemného projevu - adresa - blahopřání	OSV/1,2 OSV/3 MEV/2,6 MEV/6 MEV/3
--	--	--

vypráví podle nich jednoduchý příběh	- pozdrav z prázdnin - ilustrace - posloupnost děje - vypravování příběhu - dialog na základě obrazového Materiálu	
Jazyková výchova		
- rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky - porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledá v textu slova příbuzná - porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost - rozlišuje slovní druhy v základním tvaru - užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves - spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy - rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky - odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě – mimo morfologický	Třídění hlásek První písmeno ve slově Písmeno uprostřed slova Písmeno na konci slova Skládání písmen (první čtení a psaní) Zrakové a sluchové rozlišování Význam slova Slova opačná (antonyma) Slova souřadná (synonyma) Slova nadřazená a podřazená Slova příbuzná, kořen slova, význam slova Slovní druhy – podstatná jména, přídavná jména, slovesa Základní jmenné kategorie (pád, číslo, rod) Základní slovesné kategorie (infinitiv, osoba, číslo, čas) Pád, číslo a rod podstatných jmen Osoba, číslo a čas sloves Spojky a spojovací výrazy Základní zásady interpunkce Druhy vět Otazník, vykřičník, tečka za větou a čárka ve větě Velké písmeno na začátku věty Tvrdé souhlásky Měkké souhlásky Obojetné souhlásky Psaní i/y po obojetných souhláskách Vyjmenovaná slova	MEV/1 MV/4

šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování	Dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě ú/ů Vlastní jména Párové souhlásky	
Literární výchova		
- čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku - vyjadřuje své pocity z přečteného textu - rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění - pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností	Technika hlasitého čtení, výrazné čtení Říkanky, básničky pro děti, rým a rytmus, modulace hlasu, intonace, přednes Zapamatování slyšeného Zapamatování přečteného Pravda a fikce v textu Hodnoty a pocity autora a čtenáře Kladný a záporný hrdina Hledá a tvoří rýmy Typické znaky pohádek Příslloví Práce s literárními texty – prozaickými i veršovanými Návštěva knihovny	OSV/1 OSV/1,3
2. období (4. – 5. ročník)		
Očekávané výstupy 2. období	Učivo	Průřezová témata/TO průřezových témat
Komunikační a slohová výchova		
- čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas - rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává - posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení - reprodukuje obsah přiměřeně složitějšího sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta - vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na	- techniky čtení - tiché čtení - hlasité čtení - čtení s porozuměním - podstatné a okrajové informace - znalost orientačních prvků v textu - zaznamenání podstatných informací - znalost orientačních prvků v textu - úplné a neúplné sdělení - reprodukce sdělení - věcné naslouchání - pozorné, soustředěné naslouchání - záznam ze slyšeného sdělení - tvorba otázek ke sdělení	MEV/4,5

záznamníku - rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě - volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru - rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace - píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry - sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržením časové posloupnosti	- pravidla dialogu - role mluvčího a posluchače - telefonický rozhovor - vzkaz na záznamníku - manipulativní komunikace - reklama - intonace hlasu - přízvuk, pauza, tempo - komunikační záměr - mluvčí a adresát sdělení - výslovnost ve vztahu ke komunikační situaci - obsahová stránka textu - formální stránka textu - zpráva - oznámení - pozvánka - vzkaz - inzerát - dopis - popis - jednoduché tiskopisy - přihláška - dotazník - omluvenka - osnova vyprávění - časová posloupnost děje - mluvené vyprávění - písemné vyprávění	MEV/7 MV/1,2 VDO/1 MEV/6
Jazyková výchova		
- porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová - rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku	Synonyma Antonyma Homonyma Slova citově zabarvená Stavba slova Skloňování a časování Slovotvorba, odvozování slov, zdvojené souhlásky, obtížné souhláskové skupiny -	MV/2 VMEGS/1

- určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu - rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary - vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty - odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí - užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje - píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách - zvládá základní příklady syntaktického pravopisu	přípony Ohebné a neohebné slovní druhy Časuje slovesa a skloňuje jména Mluvnické kategorie jmen a sloves Tvary určité a neurčité Slova spisovná a nespisovná Nespisovné tvary a koncovky Podmět a přísudek Skladba: věta jednoduchá a souvětí, vzorce souvětí, spojky a spojovací výrazy Spojky a spojovací výrazy Vyjmenovaná slova a slova příbuzná Koncovky a vzory podstatných a přídavných jmen Shoda přísudku s podmětem	
Literární výchova		
- vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je - volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma - rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů - při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy	Vlastní a společná četba vlastních literárních textů Tvůrčí psaní, tvorba literárních textů, volná parafráze textů Literární druhy a žánry - poezie, próza, divadelní hra - povídka pověst a báje Rozbor literárního textu Přiměřené literární pojmy	MEV/3,6 VMEGS/3

1. stupeň

OBOR CIZÍ JAZYK V PŘEDMĚTU JÁ A SVĚT

1. období (1. – 3. ročník)		
Očekávané výstupy 1. období	Učivo	Průřezová témata/TO průřezových témat
Řečové dovednosti		
- rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně - zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal - rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu - rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu - přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení - píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy	Jednoduchá sdělení – pozdrav, představení, poděkování, omluva, žádost, barvy, čísla Abeceda – výslovnost	VMEGS/2
	Audio-vizuální pomůcky – písničky, poslech anglické konverzace	MEV/2
	Četba jednoduchých slovních spojení Text v angličtině (pohádka)	MEV/1
	Pozdravy Pokyny a příkazy ve škole Téma: zvířata, domov, škola, příroda, jídlo, zájmy, čas a kalendář, člověk a jeho tělo, počasí, svátky Osobní zájmena Základní číslovky sloveso TO BE	MV/4
2. období (4. – 5. ročník)		
Očekávané výstupy 2. období	Učivo	Průřezová témata/TO
Poslech s porozuměním		
- rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností - rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	Audio-vizuální pomůcky – písničky, poslech anglické konverzace, anglický časopis, video a hry	MEV/4,5 MV/1,2,4
	Práce se slovníkem Text v angličtině	OSV/1,2

- rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu Mluvení - se zapojí do jednoduchých rozhovorů - sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat - odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá Čtení s porozuměním - vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům - rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu Psaní - napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života - vyplní osobní údaje do formuláře	Četba krátkého anglického textu Konverzační témata Vyprávění na dané téma Mluvení Anglická konverzace na dané téma (v rámci schopností) - sloveso TO HAVE - sloveso TO LIKE - tvoření otázky - slovesa CAN, MUST - tvoření záporu ve větě - There is..., There are... - předložky Čtení s porozuměním Dopravní prostředky, domov, škola, příroda, zájmy a volný čas, čas a kalendář, povolání člověk a jeho tělo, oblékání, nakupování, počasí, svátky a tradice Procvičování slovní zásoby pomocí různých aktivit, her, projektů Psaní Práce se slovníkem Práce s textem Probírání gramatických struktur a typů vět a jejich procvičování a utužování pomocí aktivit zaměřených na jazykové dovednosti	EV/4 VDO/1 Mluvení VMEGS/2,3 MEV/1,4 Čtení s porozuměním OSV/2
--	--	---

1. stupeň

OBOR MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE V PŘEDMĚTU JÁ A SVĚT

1. období (1. – 3. ročník)		
Očekávané výstupy 1. období	Učivo	Průřezová témata/TO
Číslo a početní operace		
- používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků - čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1 000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti - užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose - provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly - řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace	Přiřazování čísla k množství a množství k číslu v oboru do tisíce přiřazování čísla k množství a množství k číslu Řád desítek, stovek, tisíců čtení a zápis čísla v desítkové soustavě, porovnávání ($>$, $<$, $=$) v oboru do tisíce číselná řada v oboru do tisíce sčítání a odčítání v oboru do sta násobení a dělení (malá násobilka) slovní úlohy peníze – způsoby placení	OSV/1,3 OSV/3 VMEGS/1
	Závislosti, vztahy a práce s daty	
	struktura času: hodina, den, týden, měsíc, rok hodiny ručičkové a digitální jednotky času závislosti a jejich vlastnosti tabulky a schémata	MV/1,4 EV/4
	Geometrie v rovině a prostoru	
	základní útvary v rovině – lomená čára, přímka, polopřímka, úsečka, čtverec, kružnice, obdélník, trojúhelník, kruh, čtyřúhelník, mnohoúhelník základní útvary v prostoru – kvádr, krychle, koule, válec délka úsečky jednotky délky: milimetr, centimetr, metr, kilometr souměrné útvary orientace v prostoru	
2. období (4. – 5. ročník)		
Očekávané výstupy 2. období	Učivo	Průřezová témata/TO
Číslo a početní operace		

- využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení - provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel - zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel - řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel - modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku - porovnává, sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem v oboru kladných čísel - přečte zápis desetinného čísla a vyznačí na číselné ose desetinné číslo dané hodnoty - porozumí významu znaku „-“ pro zápis celého záporného čísla a toto číslo vyznačí na číselné ose	číselný obor přirozených čísel písemné algoritmy sčítání, odčítání, násobení a dělení vlastnosti početních operací s přirozenými čísly orientace v číselné řadě zaokrouhlování čísel odhad a kontrola výsledku práce s kalkulátorem slovní úlohy logické problémy prostorová představivost vztah mezi celkem a jeho částí vyjádřenou zlomkem slovní úlohy k určování části celku vztah mezi celkem a jeho částí vyjádřenou desetinným číslem celá čísla - vyznačení , porovnávání záporných čísel římské číslice	VDO/2 OSV/1,2 VMEGS/2
Závislosti, vztahy a práce s daty		
- vyhledává, sbírá a třídí data - čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy	sběr a třídění dat diagramy a tabulky souřadnice bodů převody jednotek	OSV/3
Geometrie v rovině a v prostoru		
- narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici); užívá jednoduché konstrukce - sčítá a odčítá graficky úsečky; určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran - sestrojí rovnoběžky a kolmice - určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu - rozpozná a znázorní ve	zásady rýsování rýsování jednoduchých rovinných útvarů -čtverec, obdélník, trojúhelník, kružnice čtvercová síť jednotky délky a jejich převody: milimetr, centimetr, decimetr, metr, kilometr grafické sčítání a odčítání úseček obvod mnohoúhelníků součtem jejich stran, obsah čtverce a obdélníku – čtvercová síť vzájemná poloha přímk v rovině:	

čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru	rovnoběžky, různoběžky, kolmice jednotky obsahu: mm ² , cm ² , m ² osová souměrnost rovinného útvary	
---	--	--

1. stupeň

OBOR INFORMAČNÍ A KOMUNIKAČNÍ TECHNOLOGIE V PŘEDMĚTU JÁ A SVĚT		
2. období (4. – 5. ročník)		
Očekávané výstupy 2. období	Učivo	Průřezová témata/TO
Základy práce s počítačem		
- využívá základní standardní funkce počítače a jeho nejběžnější periferie - respektuje pravidla bezpečné práce s hardwarem i softwarem a postupuje poučeně v případě jejich závady - chrání data před poškozením, ztrátou a zneužitím	základní pojmy informační činnosti – informace, informační zdroje, informační instituce struktura, funkce a popis počítače a přídatných zařízení operační systémy a jejich základní funkce seznámení s formáty souborů multimediální využití počítače jednoduchá údržba počítače, hardware a software zásady bezpečnosti práce a prevence zdravotních rizik spojených s využíváním výpočetní techniky	MEV/5
Vyhledávání informací a komunikace		
- při vyhledávání informací na internetu používá jednoduché a vhodné cesty - vyhledává informace na portálech, v knihovnách a databázích - komunikuje pomocí internetu či jiných běžných komunikačních zařízení	společenský tok informací základní způsoby komunikace metody a nástroje vyhledávání informací formulace požadavku při vyhledávání na internetu, vyhledávací atributy	MEV/1,2,3,4, EV/3,4 VMEGS/1 OSV/3 MEV/5
Zpracování a využití informací		
- pracuje s textem a obrázkem v textovém a grafickém editoru	základní funkce textového a grafického editoru	MEV/6

1. stupeň

OBOR ČLOVĚK A JEHO SVĚT V PŘEDMĚTU JÁ A SVĚT		
1. období (1. – 3. ročník)		
Očekávané výstupy 1. období	Učivo	Průřezová témata/TO
Místo, kde žijeme		
- vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí - začlení svou obec (město) do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popisuje změny v nejbližším okolí, obci (městě) - rozliší přírodní a umělé prvky v okolní krajině a vyjádří různými způsoby její estetické hodnoty a rozmanitost	Domov – prostředí domova, orientace v místě bydliště, adresa Škola – prostředí školy, orientace v místě školy, činnosti ve škole, okolí školy, bezpečná cesta do školy; riziková místa a situace Obec (město), místní krajina, ČR, svět (kontinenty) - význačné orientační body, historická a památná místa, zemský povrch a jeho tvary, vodstvo na pevnině, rostliny a živočichové Okolní krajina (místní oblast, region) – vliv krajiny na život lidí, působení lidí na krajinu a životní prostředí	VDO/1,2 EV/1,2,4 MV/1,2,3,4 VMEGS/1,2,3
Lidé kolem nás		
- rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům - odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností	Rodina a příbuzenské vztahy postavení jedince v rodině, role členů rodiny mezigenerační vztahy, život a funkce rodiny mezilidské vztahy, komunikace Povolání, profese	VDO/1,2 OSV/2
Lidé a čas		
- využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti - pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu, interpretuje některé pověsti nebo báje spjaté s místem, v němž žije - uplatňuje elementární poznatky	Čas a časové jednotky Kalendář, roční období, měsíce, dny v týdnu Práce a volný čas, denní režim Změny v přírodě v průběhu času Obec, kde je škola Místo bydliště Místní a regionální pověsti Zvyky a obyčeje v naší kultuře (seznámení s jinými kulturami) Narozeniny, oslavy v rodině Proměny způsobu života v minulosti a přítomnosti	EV/2,3 OSV/2 VDO/1 VMEGS/3 MV/5 VDO/3

o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost	Umění, řemesla, tradice časový sled událostí - současnost a minulost v našem životě, proměny způsobu života státní svátky a významné dny	MEV/6 VDO/4
Rozmanitost přírody		
- pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích - roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě - provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů	Roční období Rostliny, houby a živočichové Ochrana přírody, rovnováha v přírodě Pozorování a porovnávání vlastností vody, vzduchu, přírodnin látky a jejich vlastnosti, třídění, měření veličin den x noc, roční doby živé a neživé přírodniny, třídění podle předem daných znaků jednoduché pokusy	EV/1,2,3,4 VMEGS/1,2,3
Člověk a jeho zdraví		
- uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví - rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných - chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek - reaguje adekvátně na pokyny	Základní stavba a funkce lidského těla, životní potřeby člověka, vývoj člověka Péče o zdraví – zdravý životní styl, denní režim, správná výživa, pitný režim; nemoci, drobné úrazy a poranění, prevence nemocí a úrazů První pomoc Osobní bezpečí, krizové situace – vhodná a nevhodná místa pro hru, bezpečné chování v rizikovém prostředí Bezpečné chování v silničním provozu, dopravní značky osobní bezpečí, bezpečné a rizikové prostředí, ohrožení telefonní čísla integrovaného záchranného systému (IZS)	OSV/1 EV/2,3,4

dospělých při mimořádných událostech	pomoc krizové situace	
2. období (4. – 5. ročník)		
Očekávané výstupy 2. období	Učivo	Průřezová témata/TO
Místo, kde žijeme		
- určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu - určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě - rozlišuje mezi náčrtky, plány a základními typy map; vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy a polokoulí - vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam z hlediska přírodního, historického, politického, správního a vlastnického - zprostředkuje ostatním zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest a porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích - rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam	Naše vlast – domov, krajina, národ, základy státního zřízení a politického systému ČR, státní správa a samospráva, státní symboly, regiony ČR Evropa a svět – kontinenty, evropské státy, EU, cestování Práce s mapou, s kompasem, základní zeměpisné pojmy regiony ČR – Praha a vybrané oblasti ČR, surovinové zdroje, výroba, služby a obchod Evropa a svět – kontinenty, evropské státy, EU, cestování naše vlast – domov, krajina, národ, základy státního zřízení a politického systému ČR, státní správa a samospráva, státní symboly	VDO/1,2,3,4 VMEGS/1,2,3 MV/2,4,5 MEV/1,2,3,5,7 EV/1,2,3,4 MEV/2,4,6 VMEGS/3 VDO/2,3,4
Lidé kolem nás		
- vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci (městě)	Soužití lidí – mezilidské vztahy, komunikace, principy demokracie Chování lidí – vlastnosti lidí, pravidla slušného chování – ohleduplnost, etické zásady, zvládání vlastní emocionality; rizikové chování, předcházení konfliktům	OSV/2,3 VDO/1,2

- rozlišuje základní rozdíly mezi lidmi, obhájí a odůvodní své názory, připustí svůj omyl a dohodne se na společném postupu řešení - rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už nemohou tolerovat a která porušují základní lidská práva nebo demokratické principy - orientuje se v základních formách vlastnictví; používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy - poukáže v nejbližším společenském a přírodním prostředí na změny a některé problémy a navrhne možnosti zlepšení životního prostředí obce (města)	Právo a spravedlnost – základní lidská práva a práva dítěte, práva a povinnosti žáků školy Vlastnictví – soukromé, veřejné, osobní, společné; hmotný a nehmotný majetek; rozpočet, příjmy a výdaje domácnosti; hotovostní a bezhotovostní forma peněz způsoby placení; banka jako správce peněz Kultura – podoby a projevy kultury, kulturní instituce Základní globální problémy – významné sociální problémy, problémy konzumní společnosti, nesnášenlivost mezi lidmi, globální problémy přírodního prostředí	MV/3,4 MEV/4,5 VMEGS/1
Lidé a čas		
- pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy - využívá archivů, knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti; zdůvodní základní význam chráněných částí přírody, nemovitých i movitých kulturních památek - rozeznává současné a minulé a orientuje se v hlavních reáliích minulosti a současnosti naší vlasti s využitím regionálních specifik - srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na	Orientace v čase a časový řád – určování času, čas jako fyzikální veličina, dějiny jako časový sled událostí, kalendáře, generace, denní režim, roční období Proměny způsobu života od pravěku po současnost – proměny způsobu života, bydlení, předměty denní potřeby, průběh lidského života, státní svátky a významné dny Regionální památky Pověsti Domov, vlast, rodný kraj současnost a minulost naší vlasti regionální památky – péče o památky, lidé a obory zkoumající minulost	MV/1 VMEGS/2 EV/2,3,4 VDO/2,3,4 OSV/2,3

našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifíků - objasní historické důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů	dějiny jako časový sled událostí, letopočet, generace	
Rozmanitost přírody		
- objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka - vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období - zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy a nachází shody a rozdíly v přizpůsobení organismů prostředí - porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy - zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat - stručně charakterizuje specifické přírodní jevy a z nich vyplývající rizika vzniku mimořádných událostí; v modelové situaci prokáže schopnost se účinně chránit - založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu	Látky a jejich vlastnosti – třídění látek, změny látek a skupenství, vlastnosti, porovnávání látek a měření veličin s praktickým užíváním základních jednotek Voda a vzduch – výskyt, vlastnosti a formy vody, oběh vody v přírodě, vlastnosti, složení, proudění vzduchu, význam pro život Nerosty a horniny, půda – některé hospodářsky významné horniny a nerosty, zvětvávání, vznik půdy a její význam Vesmír a Země – Sluneční soustava, den a noc, roční období Rostliny, houby, živočichové – průběh a způsob života, výživa, stavba těla u některých nejznámějších druhů, význam v přírodě a pro člověka Rozmanitost podmínek života na Zemi; význam ovzduší, vodstva, půd, rostlinstva a živočišstva na Zemi; podnebí a počasí Vzájemné vztahy mezi organismy, základní společenstva, ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody – odpovědnost lidí, ochrana a tvorba životního prostředí, ochrana rostlin a živočichů Rizika v přírodě – rizika spojená s ročními obdobími a sezónními činnostmi Pokusy	EV/1,2,3,4 VMEGS/1
Člověk a jeho zdraví		
- využívá poznatků o lidském těle		

k vysvětlení základních funkcí jednotlivých orgánových soustav a k podpoře vlastního zdravého způsobu života - rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození - účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob - uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události; vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista - předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek - uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou - rozpozná život ohrožující zranění; ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc - uplatňuje ohleduplné chování k druhému pohlaví a orientuje se v bezpečných způsobech sexuálního chování mezi chlapci a děvčaty v daném věku	Lidské tělo: Stavba těla, základní funkce a projevy, životní potřeby člověka Vývoj jedince Péče o zdraví, zdravý životní styl, denní režim, správná výživa, vhodná skladba stravy, pitný režim Nemoci přenosné a nepřenositelné Drobné úrazy a poranění, prevence nemocí a úrazů, první pomoc při drobných poranění Základy sexuální výchovy: Rodina, vztahy v rodině, etická stránka vztahů, etická stránka sexuality Návykové látky a zdraví: Návykové látky, hrací automaty a počítače, závislost Odmítání návykových látek, nebezpečí Komunikace prostřednictvím elektronických médií Osobní bezpečí, krizové situace: Vhodná a nevhodná místa pro hru, bezpečné chování v rizikovém prostředí Dopravní značky; předcházení rizikovým situacím v dopravě a v dopravních prostředcích (bezpečnostní prvky), Šikana, týrání Služby odborné pomoci, čísla tísňového volání, správný způsob volání na tísňovou linku. Mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená – postup v případě ohrožení (varovný signál, evakuace, zkouška sirén); požáry (příčiny a prevence vzniku požárů, ochrana a evakuace při požáru); integrovaný záchranný systém	OSV/1 VDO/1,2
---	---	-----------------------------

1. stupeň

OBOR HUDEBNÍ VÝCHOVA V PŘEDMĚTU JÁ A SVĚT		
1. období (1. – 3. ročník)		
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata/TO

1. období		
- zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase - rytmitizuje a melodizuje jednoduché texty, improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem - využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře - reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie - rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby - rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální	Vokální činnosti pěvecký a mluvní projev hudební rytmus – realizace písni v různém taktu dvojhlas a vícehlas intonace hudební hry melodie písni pomocí jednoduchého grafického vyjádření, linky, noty Instrumentální činnosti hra na hudební nástroje – reprodukce motivů, témat, jednoduchých skladbiček pomocí jednoduchých hudebních nástrojů z Orffova instrumentáře, zobcových fléten, keyboardů apod. – podle možností a schopností dětí i vyučujícího hudební doprovod Hudebně pohybové činnosti taneční hry orientace v prostoru – utváření pohybové paměti, reprodukce pohybů prováděných při tanci či pohybových hrách Poslechové činnosti tón – délka, síla, barva, výška vztahy mezi tóny – souzvuk, akord hudba vokální, instrumentální hudební styly a žánry interpretace hudby – slovní vyjádření	OSV/1 VMEGS/1,3 MV/1 MEV/4,6,7
2. období (4. – 5. ročník)		
Očekávané výstupy 2. období	Učivo	Průřezová témata/TO
- zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase či dvojhlase v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti - realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou)	Vokální činnosti pěvecký a mluvní projev hudební rytmus – realizace písni v různém taktu dvojhlas a vícehlas intonace hudební hry melodie písni pomocí jednoduchého grafického vyjádření, linky, noty	OSV/1 VMEGS/1,3

jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not - využívá na základě svých hudebních schopností a dovedností jednoduché, popřípadě složitější hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní - rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby - vytváří v rámci svých individuálních dispozic jednoduché přehledy, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace - rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků, upozorní na metrytmické, tempové, dynamické i zřetelné harmonické změny - ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace	Instrumentální činnosti hra na hudební nástroje – reprodukce motivů, témat, jednoduchých skladbiček pomocí jednoduchých hudebních nástrojů z Orffova instrumentáře, zobcových fléten, keyboardů, počítače apod. – podle možností a schopností dětí i vyučujícího nástrojová improvizace hudební doprovod Hudebně pohybové činnosti taneční hry orientace v prostoru – utváření pohybové paměti, reprodukce pohybů prováděných při tanci či pohybových hrách Poslechové činnosti tón – délka, síla, barva, výška vztahy mezi tóny – souzvuk, akord hudba vokální, instrumentální hudební styly a žánry interpretace hudby – slovní, výtvarné či pohybové vyjádření	MV/1 MEV/4,6,7
--	---	------------------------------

1. stupeň

OBOR VÝTVARNÁ VÝCHOVA V PŘEDMĚTU JÁ A SVĚT		
1. období (1. – 3. ročník)		
Očekávané výstupy 1. období	Učivo	Průřezová témata/TO
- rozpoznává a pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření (linie, tvary, objemy, barvy, objekty); - porovnává je a třídí na základě odlišností vycházejících z jeho zkušeností, vjemů, zážitků a představ	Rozvíjení smyslové citlivosti prvky vizuálně obrazného vyjádření – linie, tvary, objemy, světlostní a barevné kvality, textury – jejich jednoduché vztahy (podobnost, kontrast, rytmus), jejich kombinace a proměny v ploše,	

- v tvorbě projevuje své vlastní životní zkušenosti; uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace - vyjadřuje rozdíly při vnímání události různými smysly a pro jejich vizuálně obrazné vyjádření volí vhodné prostředky - interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření; odlišné interpretace porovnává se svou dosavadní zkušeností - na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil	objemu a prostoru uspořádání objektů do celků – uspořádání na základě jejich výraznosti, velikosti a vzájemného postavení ve statickém a dynamickém vyjádření reflexe a vztahy zrakového vnímání ke vnímání ostatními smysly Uplatňování subjektivity prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností Ověřování komunikačních účinků osobní postoj v komunikaci – jeho utváření a zdůvodňování; odlišné interpretace vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejatých) v rámci skupin, v nichž se žák pohybuje; jejich porovnávání s vlastní interpretací komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření – v komunikaci se spolužáky, rodinnými příslušníky a v rámci skupin, v nichž se žák pohybuje (ve škole i mimo školu); vysvětlování výsledků tvorby podle svých schopností a zaměření proměny komunikačního obsahu – záměry tvorby a proměny obsahu vlastních vizuálně obrazných vyjádření i děl výtvarného umění	OSV/1,2 EV/4 OSV/3 VMEGS/3 MV/1,2,4
2. období (4. – 5. ročník)		
Očekávané výstupy 2. období	Učivo	Průřezová témata/TO
- při vlastních tvůrčích činnostech pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření; porovnává je na základě vztahů (světlostní poměry, barevné kontrasty, proporční vztahy a jiné) - užívá a kombinuje prvky vizuálně obrazného vyjádření ve vztahu k celku: v plošném vyjádření linie a	Rozvíjení smyslové citlivosti prvky vizuálně obrazného vyjádření – linie, tvary, objemy, světlostní a barevné kvality, textury – jejich jednoduché vztahy (podobnost, kontrast, rytmus), jejich kombinace a proměny v ploše, objemu a prostoru uspořádání objektů do celků – uspořádání na základě jejich výraznosti, velikosti a vzájemného	OSV/1,2

barevné plochy; v objemovém vyjádření modelování a skulpturní postup; v prostorovém vyjádření uspořádání prvků ve vztahu k vlastnímu tělu i jako nezávislý model - při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se vědomě zaměřuje na projevení vlastních životních zkušeností i na tvorbu vyjádření, která mají komunikační účinky pro jeho nejbližší sociální vztahy - nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly; uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě - osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření; pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky (včetně prostředků a postupů současného výtvarného umění) - porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace - nalézá a do komunikace v sociálních vztazích zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil	postavení ve statickém a dynamickém vyjádření reflexe a vztahy zrakového vnímání ke vnímání ostatními smysly Uplatňování subjektivity prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností Ověřování komunikačních účinků osobní postoj v komunikaci – jeho utváření a zdůvodňování; odlišné interpretace vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejatých) v rámci skupin, v nichž se žák pohybuje; jejich porovnávání s vlastní interpretací komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření – v komunikaci se spolužáky, rodinnými příslušníky a v rámci skupin, v nichž se žák pohybuje (ve škole i mimo školu); vysvětlování výsledků tvorby podle svých schopností a zaměření proměny komunikačního obsahu – záměry tvorby a proměny obsahu vlastních vizuálně obrazných vyjádření i děl výtvarného umění	EV/4 OSV/3 VMEGS/3 MV/1,2,4
---	--	---

1. stupeň

OBOR TĚLESNÁ VÝCHOVA V PŘEDMĚTU JÁ A SVĚT		
1. období (1. – 3. ročník)		
Očekávané výstupy 1. období	Učivo	Průřezová témata/TO
- spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti - zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení - spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích - uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorách školy - reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci	význam pohybu pro zdraví – pohybový režim žáků, délka a intenzita pohybu příprava organismu – příprava před pohybovou činností, uklidnění po zátěži, napínací a protahovací cvičení zdravotně zaměřené činnosti – správné držení těla rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu základy některých sportovních her základy atletiky - běh, skok do dálky nebo do výšky další pohybové činnosti (podle podmínek školy a zájmu žáků) rytmické formy cvičení pro děti – s hudbou nebo rytmickým doprovodem jednoduché týmové pohybové činnosti základní tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, ohleduplnost bezpečnost při pohybových činnostech smluvené povely, gesta a signály pohybové hry – s různým zaměřením; pohybová tvořivost další možné pohybové činnosti podle příležitostí (vhodné počasí atp.): např. turistika a pobyt v přírodě	OSV/1 VMEGS/3,4 EV/4 OSV/1
2. období (4. – 5. ročník)		
Očekávané výstupy 2. období	Učivo	Průřezová témata/TO
- podílí se na realizaci pravidelného	význam pohybu pro zdraví –	

souladu s individuálními předpoklady plavecké dovednosti - zvládá v souladu s individuálními předpoklady vybranou plaveckou techniku, prvky sebezáchrany a bezpečnosti		
--	--	--

1. stupeň

OBOR ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE V PŘEDMĚTU JÁ A SVĚT		
1. období (1. – 3. ročník)		
Očekávané výstupy 1. období	Učivo	Průřezová témata/TO
Práce s drobným materiálem		
- vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů - pracuje podle slovního návodu a předlohy	vlastnosti materiálu (např. přírodniny, modelovací hmota, papír a karton, textil, drát, fólie aj.) pracovní pomůcky a nástroje – funkce a využití jednoduché pracovní operace a postupy, organizace práce	OSV/1,2,3 EV/3,4
Konstrukční činnosti		
- zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi	stavebnice (plošné, prostorové, konstrukční), sestavování modelů práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem	
Pěstitelské práce		
- provádí pozorování přírody, zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování - pečuje o nenáročné rostliny	základní podmínky pro pěstování rostlin pěstování rostlin ze semen v místnosti, případně na zahradě	EV/1,4
Příprava pokrmů		
- připraví tabuli pro jednoduché stolování - chová se vhodně při stolování	jednoduchá úprava stolu pravidla správného stolování	MV/1,2,5
2. období (4. – 5. ročník)		
Očekávané výstupy 2. období	Učivo	Průřezová témata/TO
Práce s drobným materiálem		
- vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představitosti různé výrobky z daného materiálu	vlastnosti materiálu (např. přírodniny, modelovací hmota, papír a karton, textil, drát, fólie aj.)	OSV/1

- využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic - volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu - udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu	pracovní pomůcky a nástroje – funkce a využití jednoduché pracovní operace a postupy, organizace práce lidové zvyky, tradice, řemesla	MV/1,2,3,4 EV/4
Konstrukční činnosti		
- provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž - pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu - dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu	stavebnice (plošné, prostorové, konstrukční), sestavování modelů práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem	OSV/1,3 MEV/3,7
Pěstitelské práce		
- provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování - ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny - volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní - dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu	základní podmínky pro pěstování rostlin, půda a její zpracování, výživa rostlin, osivo pěstování rostlin ze semen v místnosti, případně na zahradě pokojové a venkovní rostliny	EV/2,4
Příprava pokrmů		
- orientuje se v základním vybavení kuchyně - připraví samostatně jednoduchý pokrm - dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování - udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni	základní vybavení kuchyně výběr, nákup a skladování potravin jednoduchá úprava stolu, pravidla správného stolování technika v kuchyni	MV/1 EV/4 VDO/2 OSV/1

1. stupeň

ETICKÁ VÝCHOVA V PŘEDMĚTU JÁ A SVĚT		
1. období (1. – 3. ročník)		
Očekávané výstupy 1. období	Učivo	Průřezová témata/TO
Vyhodnotí prosociální chování v osobních vztazích. Chrání důstojnost lidské osoby. Projeví asertivní chování. Pojmenuje empatické chování druhého. Uplatní kreativitu a iniciativu. Osvojí si oslovování křestními jmény, používání vhodných forem pozdravu, naslouchání, dodržování jednoduchých komunikačních pravidel ve třídě, poděkování, omluvu, přiměřenou gestikulaci. Podílí se na vytváření společenství třídy prostřednictvím dodržování jasných a splnitelných pravidel. Osvojí si základní vědomosti a dovednosti pro vytvoření sebeúcty a úcty k druhým. Zvládá prosociální chování: pomoc v běžných školních situacích, dělení se, vyjádření soucitu, zájem o spolužáky. Vyjadřuje city v jednoduchých situacích. Využívá prvky tvořivosti při společném plnění úkolů. Reflektuje situaci druhých a adekvátně poskytuje pomoc.	Učíme se: pomoci, darovat, dělit se, spolupráci, přátelství. Vedení k pozitivnímu hodnocení sebe sama. Řešení konfliktů. Přijetí vlastního a společného rozhodnutí Komunikace citů Řešení problémů a úkolů	OSV/1,2,3 VDO/1,2,3,4
2. období (4. – 5. ročník)		
Očekávané výstupy 2. období	Učivo	Průřezová témata/TO
Odhadne mezilidské vztahy a formu projevu komunikace. Zhodnotí přijímání sebe sama. Vyjádří pozitivní hodnocení vůči druhým. Navrhne řešení problémů a úkolů. Popíše příklad mezilidské empatie. Odhadne míru agresivity a soutěživosti. Zvládá potřebu sebeovládání. Uplatňuje prosociální chování v osobních vztazích. Orientuje se v základním prosociálním chování ve veřejném životě. Projevuje solidaritu a rozlišuje sociální	Přátelství Vnímání sebe sama Rozvíjet vztahy Rozvíjet schopnosti aktivně a tvořivě ovlivňovat měnící se životní a pracovní podmínky Podněcovat ke kritickému myšlení – ke schopnosti činit uvážlivá rozhodnutí, za která jsou zodpovědní a která jsou schopni	VDO/1,2 OSV/1,2,3 MV/5

problémy. reflektuje důležitost prvků neverbální komunikace, eliminuje hrubé výrazy z verbální komunikace, zvládá položit vhodnou otázku. Uvědomuje své schopnosti a silné stránky, utváří si pozitivní sebehodnocení. Dokáže se těšit z radosti a úspěchu jiných, vyjadřuje účast na radosti i bolesti druhých, pozitivně hodnotí druhé v běžných podmínkách. Identifikuje základní city, vede rozhovor s druhými o jejich prožitcích, na základě empatického vnímání přemýšlí nad konkrétní pomocí. Jednoduchými skutky realizuje tvořivost v mezilidských vztazích, především v rodině a v kolektivu třídy. Iniciativně vstupuje do vztahů s vrstevníky, dokáže rozlišit jejich nabídky k aktivitě a na nevhodné nabídky reaguje asertivně.	obhájit Vedení k rozpoznání povahy problému a k jeho aktivnímu řešení	EV/2,4
---	--	---------------

7. Učební osnovy pro 2. stupeň

7.1 Název vyučovacího předmětu: Český jazyk

7.1.1 Charakteristika vyučovacího předmětu, 2. stupeň

Vyučovací předmět **Český jazyk** vychází ze vzdělávacího obsahu oboru Český jazyk a literatura a souvisejících tematických okruhů průřezových témat (viz kapitola Začlenění průřezových témat).

Vyučovací předmět Český jazyk je vyučován ve všech ročnících 2. stupně. Dovednosti, které si v jeho rámci žáci osvojují, jsou důležité nejen pro vzdělávání v rámci oblasti Jazyk a jazyková komunikace, ale umožňují získávání poznatků ve všech dalších předmětech. Nezbytnou součástí výuky českého jazyka je seznamování s gramatikou a pravidly pravopisu, dále rozšiřování slovní zásoby, dovednosti spjaté s odbornou literaturou přiměřené náročnosti (např. slovník SSČ a Pravidla). Dále se zaměřujeme na čtenářskou gramotnost, rozvoj čtenářství, rozvoj tvůrčího psaní, rozvoj efektivní komunikace, sebevyjádření a sebehodnocení.

Časové vymezení vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Český jazyk se realizuje v 6. – 9. ročníku v této týdenní hodinové dotaci:

Vyučovací předmět	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník	Celkem
Český jazyk	4	4	4	5	17

Organizační vymezení vyučovacího předmětu

Výuka většinou probíhá ve třídě ve vyučovacích hodinách, nebo při projektových dnech, či během realizace prezentace projektů žáků, také v knihovnách, případně v blízkém okolí školy, na výstavách, kulturních akcích, ve spolupráci s dalšími organizacemi.

7.1.2 Výchovné a vzdělávací strategie

Postupy, které povedou v daném předmětu k utváření klíčových kompetencí žáků.

Učitel:

- Užívá mluvnické a literární termíny v rámci výuky přiměřené věku žáků. (KU)
- Zadává žákům problémové úkoly, které vyžadují jeho aktivní zapojení a nalezení řešení, poskytuje mu oporu při jejich hledání, pokud ji žák vyžaduje. (KŘP)
- Nabízí žákům materiály k vyřešení problému, případně žáky odkáže na potřebné zdroje. (KŘP)
- Zadáváním vhodných úloh na řešení stylizačních problémů vede žáky k samostatné práci s odbornou literaturou a dalšími informačními zdroji. (KŘP)
- Spolu s žáky hledá správnou formulaci vzhledem k účelu i k posluchačovu sdělení. (KK)
- Nabízí žákům rozmanité vzorové komunikační situace z běžného života a podněcuje žáka, aby se nad nimi zamýšlel a aktivně komunikoval. (KK)
- Navozením náročnějších komunikačních situací umožňuje žákům praktické využití osvojených komunikačních dovedností. (KK)
- Zařazuje do výuky tematicky vymezené diskuse, v nichž mají žáci možnost uplatnit vlastní názory, vhodně argumentovat, korigovat svá stanoviska a vhodně reagovat na názory jiných. (KK)
- Poskytuje žákům různé typy textů ke čtení a navrágí je k jejich následnému rozboru. (KK)
- Umožní diskusi i s pedagogem. (KSP)
- Podporuje práci ve dvojicích, skupinkách či týmech na společném úkolu tím, že nabízí aktivity vyžadující spolupráci dvou či více žáků. (KSP)
- Navrágí žáky k vzájemné pomoci a spolupráci při výuce čtení a psaní, podporuje vznik čtenářských skupin i ve věkově smíšeném prostředí k vyučování druhých. (KSP)

- Učí žáky vzájemnému hodnocení nabídkou hodnotících kritérií. (KSP)
- Výběrem jazykově a obsahově hodnotných textů přibližuje žákům české autory a výběrem vhodných témat je motivuje k chápání jejich významu pro národní dědictví. (KO)
- Naslouchá názorům žáků a respektuje je, čímž vytváří model chování pro žáky. (KO)
- Nabízí žákům texty podněcující jejich vcítění se do situace za účelem rozvoje jejich sociálních dovedností a navádí je k zamýšlení se nad těmito situacemi. (KO)
- Zadáváním vhodných témat slohových úkolů vede žáky k úvahám o jejich budoucím povolání. (KP)
- Zařazuje do výuky úkoly na procvičení slohových útvarů (dopis, životopis, žádost – i v elektronické podobě) důležitých pro pracovní uplatnění a pro úspěšné absolvování pracovního pohovoru. (KP)

7.1.3 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Český jazyk 2. stupeň

ČESKÝ JAZYK		
6. ročník		
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata/TO průřezových témat
	Komunikační a slohová výchova	
využívá základy studijního čtení - vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát	Základy studijního čtení Písemný projev	MEV/1
využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů	Vlastní tvořivé psaní Slohové útvary: krátké vypravování, popis předmětu, zpráva a oznámení, osobní dopis/e-mail	OSV/3 – Hodnoty, postoje, praktická etika
dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci	Mluvený projev: zásady kultivovaného projevu, nonverbální prostředky	OSV/2 – Komunikace
odlišuje spisovný a	Slohová práce	OSV/1 - Sebepoznání a

nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru	Spisovná a nespisovný jazyk	sebepojetí
v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči	Mluvní cvičení	MEV/7
Jazyková výchova		
spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova	Zvuková stránka jazyka, spisovná a nespisovná výslovnost	
rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémeh	Stavba slova, funkční morfémy	
samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami	Tištěné a elektronické jazykové příručky	
správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci	Tvarosloví: základní tvaroslovné kategorie Pravopis morfologický	
rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí	Skladba: přísudek	
v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slootovorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí	Syntaktický pravopis	
Literární výchova		
rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele	Základy literární teorie a historie Literární druhy a žánry: dobrodružná a humoristická literatura, moderní pohádka, bajka, nonsensová literatura, pověst, báje, ústní lidová slovesnost, balada	VMEGS/3

	Počátky interpretace literárních děl	
uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla	Interpretace díla	
formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo	Četba literárních ukázek	OSV/3 – Hodnoty, postoje, praktická etika
	7. ročník	
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata/TO průřezových témat
	Komunikační a slohová výchova	
rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru	Práce s texty, Kritické čtení Řečová cvičení Líčení Úvaha	MEV/1 MEV/2
odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru	Slohová cvičení Slohové práce Spisovný a nespisovný jazyk	
využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů	Slohové útvary: vypravování, popis děje a pracovního postupu, charakteristika osoby	OSV/3 – Hodnoty, postoje, praktická etika
v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči	Verbální a neverbální prostředky komunikace Mluvní cvičení	OSV/2 - Komunikace
využívá základy studijního čtení - vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu;	Poznámka Výpisek, výtah, referát	OSV/1 - Kreativita

samostatně připraví a s oporou o text přednese referát		
uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování	Popis Charakteristika Výpisky Pozvánka Vypravování Diskuze	
	Jazyková výchova	
spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova	Opakování o hláskách Spisovná a nespisovná výslovnost Zvuková stránka slova a věty Slova přejatá (výslovnost, pravopis)	
samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami	Práce s jazykovými příručkami, pravopis, Slovník spisovné češtiny, spisovný a nespisovný jazyk	
správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci	Tvarosloví, pravopis Slovní druhy ohebné a neohebné Podstatná jména, podstatná jména konkrétní a abstraktní, podstatná jména pomnožná, hromadná, látková, podstatná jména obecná a vlastní, odchylky od pravidelného skloňování podstatných jmen Přídavná jména, druhy přídavných jmen, pravopis koncovek přídavných jmen, stupňování přídavných jmen, skloňování přídavných jmen Zájmena, druhy zájmen, skloňování zájmen dle vzorů ten a náš, skloňování zájmen jenž, týž, tentýž Číslovky, druhy číslovek, skloňování číslovek Slovesa, mluvnické kategorie sloves (vid) Příslovce, příslovečné spřežky, stupňování příslovcí předložky, spojky, částice, citoslovce	
využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace	Pravopisná cvičení, diktáty	
rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve	Skladba, základní větné členy, rozvíjející větné členy, věta jednoduchá a souvětí, tvoření vět, přímá řeč	

věte a v souvětí	Hlavní věta, vedlejší věta, druhy vět vedlejších	
rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití	Obecná jazykověda: útvary národního jazyka (spisovný jazyk, obecná čeština, nářečí), příbuznost jazyků Práce s textem	
rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémeh	Stavba slova Slovotvorba Nauka o tvoření slov Odvozování, skládání, zkracování slov Přenesená pojmenování Metafora, metonymie, synonyma, antonyma, homonyma	
v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí	Pravopisná cvičení, diktáty	
	Literární výchova	
uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla	Četba literárních ukázek Orientace v textu literárních druhů a žánrů Interpretace uměleckého díla	
formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo	Četba literárních ukázek, divadelní představení Práce s literárním textem Diskuze o uměleckém díle	
rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele	Literární teorie, literární druhy, poezie, próza, lyrika, epika, drama, literární žánry, pohádka, pověst, balada, bajka, báje a mýty	VMEGS/1
porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování	Literární ukázky, divadelní ukázky, filmové ukázky Diskuze o uměleckých dílech Vlastní četba	MKV/1
vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích	Návštěva knihovny, výukové programy knihovny	
tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie	Tvořivé psaní	
rozpoznává základní rysy výrazného individuálního	Literární teorie Literární historie	

stylu autora		
uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře	Literární teorie Česká literární historie Světová literární historie Práce s literárním textem	
	8. ročník	
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata/TO průřezových témat
	Komunikační a slohová výchova	
zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu	Komunikační žánry: diskuse, dialog	VDO/1
odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji	Mluvený projev připravený a nepřipravený Kritické čtení a naslouchání	MEV/1
rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru		MEV/2
rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj		
využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů	Písemný projev Slohové útvary: líčení, úvaha, charakteristika literární postavy	MKV/4 EV/3
	Jazyková výchova	
rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití	Obecná jazykověda: obecná čeština, interdialekt, nářečí	
rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí	Skladba: věta, větný ekvivalent, větné členy, druhy souvětí, nadvětná skladba	
v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slohotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí	Syntaktický pravopis	

rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémeh	Nauka o slovní zásobě: obohacování slovní zásoby, víceslovná pojmenování Tvorba slov	
	Literární výchova	
formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo	Literární teorie Literární interpretace Literární historie	OSV/3 - Hodnoty, postoje, praktická etika
uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla	Drama Literatura pro mládež	
uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře	Ústní lidová slovesnost	
poznává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování	Adaptace literárních děl	
	9. ročník	
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata/TO průřezových témat
	Komunikační a slohová výchova	
odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji	Kritické čtení a naslouchání (analýza a hodnocení textu/promluvy)	MEV/1 MEV/2
rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj	Kritické čtení Prožitkové čtení Úvaha Publicistický styl, publicistické útvary Diskuze	MEV/4
dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci	Mluvní cvičení Komunikační situace, autor, adresát Jazykové prostředky	
zapojuje se do diskuse, řídí	Mluvený a psaný projev	

ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu	Proslov Pravidla dialogu Diskuze, zásady diskuze, řízení diskuze	
využívá základy studijního čtení - vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát	Připravený mluvený a písemný projev	EV/3
uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování	Písemný projev Nadvětné spojování	
využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů	Písemný projev: výklad, formální dopis, životopis, žádost Slohové postupy a útvary užívané v různých komunikačních oblastech a situacích	EV/4
Jazyková výchova		
rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití	Obecná jazykověda: vývoj jazyka, útvary/poloútvary národního jazyka: nářečí, slang, profesionalismus, argot Jazyková norma a kodifikace: výrazové prostředky hovorové, spisovné, archaické	
rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazéměch	Tvorba slov Význam slov: přenesená pojmenování (zejména metafora, metonymie), frazeologie	
samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami	Práce s jazykovými příručkami, pravopis, Slovník spisovné češtiny, spisovný a nespisovný jazyk	
správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a	Ohebné a neohebné slovní druhy Tvarosloví: tvaroslovné kategorie,	

vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci	neohebná slova	
využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace	Jazyková norma a kodifikace	
rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí	Skladba: věta jednoduchá a souvětí, aktuální členění výpovědí a vět Souvětí podřadné, souřadně spojené věty vedlejší, interpunkce ve větě jednoduché, interpunkce v souvětí	
v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovo tvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí	Pravopis lexikální a syntaktický Grafické znázornění stavby věty jednoduché a souvětí Procvičování pravopisných jevů se zaměřením na obtížnější příklady Interpunkce	
Literární výchova		
rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora	Literární historie Literární žánry: pověst, román, epos, epigram, epitaf, milostná lyrika, balada, tragédie, komedie	MEV/5 MKV/1
uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře		
porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém díle		
vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích	Připravený písemný a ústní projev	
uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla	Kritické čtení	MEV/6
formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo	Výrazný přednes Dramatizace textu Návštěva divadelního představení Diskuze o uměleckých dílech	
tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie	Vlastní tvorba	

rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty	Literární teorie a kritika	MKV/1
rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele	Diskuze o literatuře Čtenářský deník	

7.2. Název vyučovacího předmětu: Anglický jazyk

7.2.1 Charakteristika vyučovacího předmětu, 2. stupeň

Vyučovací předmět **Anglický jazyk** vychází ze vzdělávacího obsahu oboru Cizí jazyk a souvisejících tematických okruhů průřezových témat (viz kapitola Začlenění průřezových témat).

Předmět Anglický jazyk je zaměřen na osvojení základů komunikace v angličtině, s důrazem na jeho konverzační mluvenou podobu a dále také na osvojení základů psané formy cizího jazyka. Výuka gramatiky následuje až po poslechových a konverzačních začátcích. Cílem je skutečnost, kdy je žák schopen se v anglicky mluvícím prostředí domluvit, dokáže reagovat na běžně používané otázky či pokyny a konverzovat o jednoduchých tématech.

Výstupy a učivo je rozpracováno do 4 ročníků. V případě, že jazyková úroveň žáka je vyšší než jeho odpovídající ročník, žák nastupuje jazykovou výuku s úrovní vyšší a dále postupuje učivem kontinuálně a systematicky tak, že je jeho výsledná úroveň vyšší. Žáci jsou tedy i ve skupinách věkově smíšených.

Časové vymezení vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Anglický jazyk se realizuje v 6. – 9. ročníku v této hodinové dotaci:

Vyučovací předmět	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník	Celkem
Anglický jazyk	4	4	4	4	16

Organizační vymezení vyučovacího předmětu

Výuka anglického jazyka probíhá ve třídě, v blízkém okolí školy, popřípadě v terénu, na akci školy či ve spolupráci s jinými organizacemi, pokud si to žádá téma výuky. Ve vyučovacím procesu je využito různých metod, stylů výuky a organizačních forem (zejména skupinová práce s prvky kooperativní výuky a práce ve dvojicích při řešení projektových témat, ale také samostatná práce, individuální a frontální výuka při osvojování především gramatických struktur, využití moderních technologií). Díky rozmanitosti jsou respektovány diferencované učební styly žáků.

7.2.2 Výchovné a vzdělávací strategie

Postupy, které povedou v daném předmětu k utváření klíčových kompetencí žáků.

Učitel:

- Pracuje s žáky různými metodami (projektové vyučování, komunikativní metoda, činnostní vyučování, audioorální metoda, diskuse) a organizačními formami (frontální výuka, práce ve dvojicích, skupinová práce, individualizovaná výuka), aby lépe pochopili a propojili nové informace. (KU)
- Učí žáky plánovat a hodnotit vlastní učení tím, že jim ukazuje, jak pro tyto činnosti využívat jazykové portfolio. (KU)
- Využívá hudební a filmovou produkci anglofonních zemí, aby motivoval žáky rozšířit si slovní zásobu a zdokonalit správnou výslovnost. (KU)
- Zadává úkoly, při kterých žáci potřebují využívat ICT pro získávání informací a řešení úkolů a pro komunikaci. (KU)
- Za účelem rozšíření slovní zásoby umožňuje žákům pracovat s různými zdroji informací v tištěné či elektronické podobě. (KU)
- Při hledání neznámých výrazů vede žáky k používání různých druhů tištěných i elektronických slovníků. (KU)
- Využíváním kompenzačních strategií (odhadování z kontextu, používání synonym a opisů, využívání gest a pauz) rozvíjí u žáků efektivní komunikaci v cizím jazyce. (KU)
- Navozováním problémových situací z reálného života učí žáky vhodně reagovat s pomocí cizího jazyka (metoda hraní rolí, simulace). (KŘP)
- Zadáváním vhodných úloh na porovnávání psaného a mluveného slova vede žáky k tomu, aby si rozdíl zaznamenali a dále s nimi pracovali. (KŘP)
- Používá audio a videonahrávky, aby s žáky procvičil porozumění (receptci) mluvenému slovu. (KK)
- Využívá písně, říkadla a básně pro žákovu řízenou produkci. (KK)
- Využívá metodu hraní rolí k vzájemné interakci žáků při výuce. (KK)
- Zařazováním vhodných konverzačních témat vede žáky ke spolupráci, vzájemné pomoci a respektu. (KSP)

- Při nepochopení cizojazyčného výrazu motivuje žáky k tomu, aby si navzájem ve skupině pomáhali. (KSP)
- Využíváním autentických obrázků motivuje žáky k poznávání kultury, zvyků a tradic anglofonních a jiných zemí. (KO)
- Využíváním zkušenosti žáků z cizojazyčného prostředí jim přibližuje chování a jednání lidí různých sociokulturních skupin. (KO)
- Podporuje žáky, aby pravidelně pracovali se svým jazykovým portfoliem. (KP)
- Zařazuje úkoly na rozšíření slovní zásoby tak, aby současně rozvíjely jemnou motoriku žáků. (KP)

7.2.3 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Anglický jazyk

2. stupeň

ANGLICKÝ JAZYK		
6. ročník		
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata/TO průřezových témat
Poslech s porozuměním zorientuje se v informacích v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně	Zvuková a grafická podoba jazyka – rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti a schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka, slovní a větný přízvuk, intonace, ovládání pravopisu slov osvojené slovní zásoby	MKV/4 OSV/2 - Komunikace - Kooperace a kompetice
Mluvení zeptá se na základní informace v běžných situacích mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech		
Čtení s porozuměním rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace	Gramatika: sloveso „být“ v minulém čase přítomné časy minulý čas prostý uzavřené (ano/ne) a otevřené (tázací zájmena) otázky v přítomnosti i minulosti frekvenční příslovce řadové číslovky neurčitá zájmena základní rozdíl mezi počítatelnými a nepočítatelnými podstatnými jmény stupňování přídavných jmen Slovní zásoba – rozvíjení dostačující slovní zásoby k ústní i písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům: domov, rodina,	OSV/1 - Rozvoj schopností poznávání – Kreativita VMEGS/1,3
Psaní vyplní základní údaje o sobě ve formuláři napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat reaguje na jednoduché písemné sdělení		

	bydlení, škola, volný čas, kultura, sport, péče o zdraví, jídlo, počasí, nákupy a móda, volnočasové aktivity, měsíce v roce, data druhy a popis divokých zvířat, doprava, cestování, jídlo, slovesa každodenních činností, místa a názvy, přídavná jména popisující kvalitu, vlastnosti Práce se slovníkem Mluvnice – rozvíjení používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru žáka (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)	
	7. ročník	
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata/TO průřezových témat
Poslech s porozuměním	Zvuková a grafická podoba jazyka – rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti a schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka, slovní a větný přízvuk, intonace, ovládání pravopisu slov osvojené slovní zásoby	MKV/4
rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně		OSV/2 - Komunikace - Kooperace a kompetice
pochozí obsah jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy, který se týká osvojovaných témat		
Mluvení	Gramatika:	VMEGS/1,3
zeptá se na základní informace a reaguje v běžných situacích	rozdíl mezi počítatelnými a nepočítatelnými podstatnými jmény minulý čas prostý	
mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech	vyjádření záměru pomocí will vyjádření rozhodnutí pomocí going to měl bych/neměl bych modální slovesa (muset – nesmět – nemuset)	
popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života	použití určitého a neurčitého členu příslovce místa, času spojky prostředky časové textové návaznosti	
Čtení s porozuměním		
rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace	Slovní zásoba – rozvíjení dostačující slovní zásoby k ústní i písemné komunikaci vztahující se k probíraným	VMEGS/2
Psaní		

vyplní základní údaje o sobě ve formuláři	tematickým okruhům a komunikačním situacím	
napiše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	Tematické okruhy – domov, rodina, bydlení, škola, volný čas, kultura, sport, péče o zdraví, pocity a nálady, stravovací návyky, počasí, příroda, město, nakupování, zdraví a nemoci	
reaguje na jednoduché písemné sdělení	Práce se slovníkem Mluvnice – rozvíjení používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru žáka (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)	
	8. ročník	
Očekávané výstupy	Učivo	
Poslech s porozuměním	Zvuková a grafická podoba jazyka – rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti a schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka, slovní a větný přízvuk, intonace, ovládání pravopisu slov osvojené slovní zásoby	MKV/4
rozumí informacím v jednoduchých poslechovéch textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně		OSV/2 - Poznávání lidí - Komunikace - Kooperace a kompetice
rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat		
Mluvení	Gramatika: minulý čas prostý a průběhový sloveso + ing nebo infinitiv vyjádření pánované činnosti – going to ustálené slovní spojení s určitým členem a bez použití výrazu “used to” modální slovesa	OSV/1 - Rozvoj schopností poznávání
zeptá se na základní informace a reaguje v běžných formálních i neformálních situacích		
mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech	Slovní zásoba – rozvíjení dostačující slovní zásoby k ústní i písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím	VMEGS/1,2,3
vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života		
Čtení s porozuměním	Tematické okruhy doporučené – domov, rodina, bydlení, škola, volný čas, kultura, sport, péče o zdraví, pocity a nálady, stravovací návyky, počasí, příroda a město, nákupy a	
vyhledá základní informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech		
rozumí krátkým a jednoduchým textům,		

vyhledá v nich požadované informace	móda, volba povolání, cestování, reálie zemí příslušných jazykových oblastí,	MEV/3
Psaní		
vyplní základní údaje o sobě ve formuláři	materiály, sportovní a kulturní události, životní prostředí, media, ICT, životní události, odpočinek a rekreace, zvyky, cestování, vzdělávací systém	
napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat		
reaguje na jednoduché písemné sdělení	Práce se slovníkem Mluvnice – rozvíjení používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru žáka (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)	
	9. ročník	
Očekávané výstupy	Učivo	
Poslech s porozuměním		MKV/4
rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně	Zvuková a grafická podoba jazyka – rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti a schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka, slovní a větný přízvuk, intonace, ovládání pravopisu slov osvojené slovní zásoby	OSV/2 - Poznávání lidí - Komunikace - Kooperace a kompetice
rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat	Gramatika:	
Mluvení	minulý čas prostý a průběhový	OSV/1 - Kreativita
zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích	vyjadřování budoucnosti (going to, will) otázky pomoci uzavřené (ano/ne) a otevřené (tázací zájmena) otázky v přítomnosti a minulosti předpřítomný čas (základní/nejčastější použití) podmínkové souvětí prvního typu přítomný trpný rod vyjádření účelu	VMEGS/1,2,3
mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech	Slovní zásoba – rozvíjení dostačující slovní zásoby k ústní i písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím	
vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života	Tematické okruhy doporučené – domov, rodina, bydlení, škola, volný	
Čtení s porozuměním		
vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech		
rozumí krátkým a jednoduchým textům,		

vyhledá v nich požadované informace	čas, kultura, sport, péče o zdraví, pocity a nálady, stravovací návyky, počasí, příroda a město, nákupy a móda, společnost a její problémy, volba povolání, moderní technologie a média, cestování, realie zemí příslušných jazykových oblastí, stravování, sporty a životní styl, povaha a vzhled, povolání a pracoviště, zeměpisné charakteristiky, zdraví a nemoci, zábava, generační soužití, struktura společnosti, online komunikace	MEV/1,3
Psaní		
vyplní základní údaje o sobě ve formuláři		
napiše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat		
reaguje na jednoduché písemné sdělení		
	Práce se slovníkem	
	Mluvnice – rozvíjení používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru žáka (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)	

7.3 Název vyučovacího předmětu: Matematika

7.3.1 Charakteristika vyučovacího předmětu, 2. stupeň

Vyučovací předmět **Matematika** vychází ze vzdělávacího obsahu oboru Matematika a její aplikace a souvisejících tematických okruhů průřezových témat (viz kapitola Začlenění průřezových témat).

Matematika je pojímána především jako nástroj pro řešení praktických situací, se kterými se děti i dospělí setkávají v každodenním životě. Je založena především na aktivních činnostech, které jsou typické pro práci s matematickými objekty, na manipulaci s didaktickým materiálem, který usnadňuje pochopení podstaty jevů, a na užití matematiky v reálných situacích. Dává prostor i pro kreativitu a rozvoj schopnosti řešit dosud neznámé úkoly, hledat cesty k řešení v situacích, kdy není dán přesný postup a v úvahu přichází i více řešení. Problémové úkoly pomáhají rozvíjet logické myšlení. Zařazení rozšiřujícího učiva zvaží vyučující s ohledem na specifika konkrétní třídy, skupiny a individuálního zájmu žáků.

Časové vymezení vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Matematika se realizuje v 6. – 9. ročníku v této týdenní hodinové dotaci:

Vyučovací předmět	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník	Celkem
Matematika	4	3	4	4	15

Organizační vymezení vyučovacího předmětu

Výuka většinou probíhá ve třídě, ale i v blízkém okolí školy, v přírodě, na akcích, či ve spolupráci s dalšími organizacemi.

7.3.2 Výchovní a vzdělávací strategie

Postupy, které povedou v daném předmětu k utváření klíčových kompetencí žáků.

Učitel:

- Postupnou abstrakcí a zobecňováním vede žáky k osvojování základních matematických pojmů a vztahů. (KU)
- Umožňuje žákům díky vhodné organizaci výuky studovat jednoduché matematické texty, vyhledávat informace v tištěné i elektronické podobě, získávat soubory dat k dalšímu zpracování. (KU)
- Pomocí modelování situací rozvíjí představivost žáků, používá metodu řízeného experimentu pro budování pojmů v mysli žáků. (KU)
- Prací s chybou jako pozitivním prvkem vede žáky k hlubšímu zamyšlení nad použitým postupem a správností výpočtu. (KU)
- Zadává vhodné slovní úlohy a příklady z běžného života a tím motivuje žáky k využívání matematických poznatků a dovedností v praxi. (KU)
- Používá v hodinách informační a komunikační technologie a tím vede žáky k využívání digitálních zdrojů a prostředků k vyhledávání informací, modelování, simulacím, výpočtům a znázorňování. (KU)
- Vhodně formulovanými a přiměřeně obtížnými úkoly vede žáky k důkladné analýze, k plánu řešení, k volbě vhodného postupu při řešení problému (využití tradičních i digitálních prostředků), k odhadu a vyhodnocení reálnosti výsledku vzhledem k zadaným podmínkám. (KŘP)
- Na základě pokusů nebo zkušeností žáků rozvíjí jejich logické myšlení, úsudek a tvoření hypotéz, které žáci ověřují nebo vyvracejí pomocí protipříkladů. (KŘP)
- Prostřednictvím vhodně volených příkladů vede žáky k osvojení induktivního a deduktivního přístupu při řešení problému. (KŘP)
- Kontrolou žákova projevu podporuje u žáků používání odborné terminologie a kultivaci jazyka matematiky. (KK)
- Důslednou kontrolou podporuje u žáků čtení slovních úloh s porozuměním, správnou matematizaci problémů a interpretaci výsledků. (KK)

- Cíleně využívá příležitosti k tomu, aby žáci tradičními i digitálními prostředky prezentovali ostatním postupy řešení úloh a srozumitelně vysvětlili, proč daný postup zvolili. (KK)
- Vytvářením vhodných příležitostí k aktivní diskusi vede žáky k obhajobě vlastního názoru, k jeho případné změně na základě zjištění nových informací. (KSP)
- Organizací a kontrolou skupinové práce vede žáky k tomu, aby si rozdělili úlohy podle matematických znalostí a dovedností jednotlivých členů skupiny. (KSP)
- Zařazuje občanské problémy do matematických úloh a tím žáky motivuje k uplatnění matematiky v různých oborech lidské činnosti (např. informatika, finanční gramotnost, statistika a její interpretace) a k zamyšlení nad věrohodností informací (např. dotazníková šetření). (KO)
- Pestrým výběrem netradičních úloh rozvíjí u žáků schopnost využívat znalosti a dovednosti z různých oborů. (KP)
- Zařazováním vhodných situací ve výuce vede žáky k efektivnímu používání pomůcek, kalkulačů a informačních a komunikačních technologií. (KP)
- Vhodnou volbou úkolů různé obtížnosti a jejich následným rozбором vede žáky k tomu, aby si efektivně naplánovali plnění úkolů. (KP)

7.3.3 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Matematika

2. stupeň

MATEMATIKA		
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata/TO průřezových témat
	6. ročník	
	Číslo a proměnná	
provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel	Desetinná čísla Algoritmy početních operací v prostředí tabulkových kalkulačů Zlomky: polovina, čtvrtina, třetina, pětina, zlomky se jmenovatelem 10 a 100 (desetinné zlomky) Číselný výraz	
zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulač	Zaokrouhlování desetinných čísel Formát čísla v tabulkovém kalkulačoru	
modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v	Dělitelnost přirozených čísel, základní pojmy: násobek, dělitel, prvočíslo, číslo	

oboru přirozených čísel	složené, sudé a liché číslo, společný násobek, společný dělitel, největší společný dělitel (D), nejmenší společný násobek (n), soudělná a nesoudělná čísla Znaky dělitelnosti dvěma, třemi, pěti a deseti (čtyřmi, šesti, osmi, devíti, stem)	
užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek - část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem)	Převod desetinných zlomků a desetinných čísel	
analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel	Slovní úlohy	EV/2,4
	Závislosti, vztahy a práce s daty	
vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data	závislosti a data – příklady závislostí z praktického života a jejich vlastnosti, nákresy, schémata, diagramy, grafy, tabulky Pravoúhlá soustava souřadnic Aritmetický průměr Využití tabulkového kalkulátoru k práci s daty	MEV/1
	Geometrie v rovině a v prostoru	
zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku	Vzájemná poloha dvou přímk v rovině Trojúhelníková nerovnost Shodnost geometrických útvarů	
charakterizuje a třídí základní rovinné útvary	Základní rovinné útvary: bod, přímka, polopřímka, úsečka, čtyřúhelník, trojúhelník, kruh, kružnice, polorovina Druhy čar Úhel a jeho velikost Druhy trojúhelníků Vnitřní a vnější úhly trojúhelníku Výšky, těžnice a těžiště trojúhelníku	

	Pravidelný mnohoúhelník	
určuje velikost úhlu měřením a výpočtem	Jednotky velikosti úhlu Operace s úhly	
odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů	Obsah a obvod čtverce, obdélníku, trojúhelníku, mnohoúhelníku	
načrtne a sestrojí rovinné útvary	Konstrukce rovinných útvarů: úhlu, trojúhelníku, čtyřúhelníku Výšky, těžnice a těžiště trojúhelníku Pravidelný šestiúhelník, osmiúhelník	
užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků	Věty o shodnosti trojúhelníků	
načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové a osově souměrnosti, určí osově a středově souměrný útvar	Osová souměrnost	VMEGS/1
určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti	Krychle a kvádr	VMEGS/1
odhaduje a vypočítá objem a povrch těles	Objem a povrch krychle a kvádrů	
načrtne a sestrojí síť základních těles	Síť krychle a kvádrů	
načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině	Volné rovnoběžné promítání	
analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu	Postup při řešení slovní úlohy	
	Nestandardní aplikační úlohy a problémy	
užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací	Číselné, logické a obrázkové řady Početní obrazce Úlohy o šachovnicích a tabulkách	
řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí	Vlastnosti rovinných a prostorových geometrických útvarů	OSV/1 - Rozvoj schopností poznávání - Kreativita
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata/TO

		průřezových témat
	7. ročník	
	Číslo a proměnná	
provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel; užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu	Celá čísla Absolutní hodnota čísla Zlomky Racionální čísla	
zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor	Zaokrouhlování racionálních čísel	
modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel	Společný jmenovatel zlomků	
užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek–část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem)	Procenta Poměr	
řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem; pracuje s měřítky map a plánů	Poměr, zvětšení, zmenšení Trojčlenka Měřítko plánu a mapy	VMEGS/1
řeší aplikační úlohy na procenta (i pro případ, že procentová část je větší než celek)	Finanční matematika	
analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel	Slovní úlohy	EV/2
	Závislosti, vztahy a práce s daty	
vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data	Tabulky, grafy, diagramy Přímá a nepřímá úměrnost Hospodaření domácnosti: rozpočet domácnosti	VMEGS/2 MEV/1
porovnává soubory dat	Tabulky, grafy, diagramy Třídění dat	
určuje vztah přímé anebo nepřímé úměrnosti	Přímá a nepřímá úměrnost	
	Geometrie v rovině a v prostoru	
charakterizuje a třídí základní rovinné útvary	Čtyřúhelníky (rovnoběžníky a lichoběžníky)	

odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů	Obvod a obsah čtyřúhelníků	
načrtne a sestrojí rovinné útvary	Konstrukce čtyřúhelníku	
načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové a osově souměrnosti, určí osově a středově souměrný útvar	Středová souměrnost	VMEGS/1
určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti	Hranoly	
odhaduje a vypočítá objem a povrch těles	Objem a povrch hranolu	
načrtne a sestrojí síť základních těles	Síť kolmého hranolu	
načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině	Volné rovnoběžné promítání	
analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu	Postup při řešení aplikační slovní úlohy s využitím znalostí geometrie v rovině a prostoru	
	Nestandardní aplikační úlohy a problémy	
užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací	Číselné řady v oboru celých a racionálních čísel, obrázkové řady Početní obrazce Prezentace řešení úlohy	OSV/1 – Rozvoj schopností poznávání - Kreativita
řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí	Postupy při řešení netradičních geometrických úloh	
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata/TO průřezových témat
	8. ročník	
	Číslo a proměnná	
provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel; užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu	Druhá mocnina a odmocnina	

matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných; určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním	Výrazy s proměnnou Mnohočleny maximálně druhého stupně Vzorce v tabulkovém kalkulátoru	
formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav	Lineární rovnice Výpočet neznámé ze vzorce	
analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel	Matematizace reálné situace s použitím proměnné	EV/2,3
Geometrie v rovině a v prostoru		
zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku	Pravoúhlý trojúhelník Pythagorova věta	
charakterizuje a třídí základní rovinné útvary	Kruh, kružnice	
odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů	Obvod a obsah kruhu Délka kružnice	
využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh	Množiny bodů dané vlastnosti Thaletova kružnice a věta	
načrtne a sestrojí rovinné útvary	Konstrukce rovinných útvarů: trojúhelníku, čtyřúhelníku (rovnoběžníku, lichoběžníku), kružnice	
určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti	Válec Koule	VMEGS/1
odhaduje a vypočítá objem a povrch těles	Objem a povrch válce a koule	
načrtne a sestrojí síť	Síť válce	

základních těles		
načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině	Volné rovnoběžné promítání	
analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu	Postup při řešení aplikační slovní úlohy	
	Nestandardní aplikační úlohy a problémy	
užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací	Kombinační úsudek v úlohách	OSV/1 – Rozvoj schopností poznávání - Kreativita
řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí	Prostorová představivost	
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata/TO průřezových témat
	9. ročník	
	Číslo a proměnná	
řeší aplikační úlohy na procenta (i pro případ, že procentová část je větší než celek)	Základy finanční matematiky Peníze: inflace Finanční produkty: úročení	OSV/3
matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných; určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním	Proměnné	
formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav	Soustavy lineárních rovnic o dvou neznámých Slovní úlohy z praxe	EV/3
	Závislosti, vztahy a práce s daty	
vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data	Základy statistiky Typy diagramů	VMEGS/2 MEV/1
vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem	Funkce Grafy funkcí	
matematizuje jednoduché	Funkční vztah	

reálné situace s využitím funkčních vztahů		
	Geometrie v rovině a v prostoru	
užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků	Podobnost Věty o podobnosti trojúhelníků	
určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti	Jehlan a rotační kužel	VMEGS/1
odhaduje a vypočítá objem a povrch těles	Objem a povrch jehlanu a kužele	
načrtne a sestrojí síť základních těles	Sítě jehlanu a kužele	
načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině	Volné rovnoběžné promítání	
analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu	Podobnost v úlohách z praxe	
	Nestandardní aplikační úlohy a problémy	
užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací	Optimalizace řešení úloh	OSV/1 – Rozvoj schopností poznávání - Kreativita
řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí	Aplikovaná matematika	

7.4 Název vyučovacího předmětu: Já a svět

7.4.1 Charakteristika vyučovacího předmětu, 2. stupeň

Vyučovací předmět Lidé a svět zahrnuje vzdělávacích oblasti /obory Další cizí jazyk, Informační a komunikační technologie, Dějepis, Výchova k občanství, Fyzika, Chemie, Přírodopis, Zeměpis, Hudební výchova, Výtvarná výchova, Výchova ke zdraví, Tělesná výchova, Člověk a svět práce. Dále integruje tematické okruhy těchto průřezových témat

Osobnostní a sociální výchova, Výchova demokratického občana, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Multikulturní výchova, Environmentální výchova, Mediální výchova.

Součástí předmětu Já a svět je i Etická výchova.

Předmět v souladu s koncepcí a strategiemi školy integruje učivo napříč obory a využívá propojenost obsahů i průřezových témat. Zároveň je brán v potaz individuální ráz jednotlivých vzdělávacích oborů, což umožňuje volit vhodné vzdělávací strategie vzhledem k nevyhnutelným odlišnostem.

Vzdělávací obsah oborů Dějepis, Přírodopis a Zeměpis je naplňován ve všech ročnících druhého stupně. V 6., 7. a 8. ročníku je vyučován cyklicky. Většina vzdělávacího obsahu jednoho oboru je soustředěna do jednoho školního roku. První školní rok (A) je v největší míře vyučován Dějepis, druhý rok (B) je zaměřen na Přírodopis a ve třetím roce (C) se převážně soustředíme na Zeměpis. Tento cyklus se pravidelně opakuje po třech školních letech, takže žáci projdou všemi třemi obory a účastní se naplňování všech výstupů této integrované výuky. Dílčí část zbývajících dvou oborů je vždy obsažena i v rámci cyklu hlavního oboru daného školního roku.

Vzdělávací obsah oboru Fyzika je naplňován ve všech ročnících druhého stupně. V 6. a 7. ročníku je vyučován ve dvouletých opakujících se cyklech. Jejich obsah se pravidelně střídá v sudém (myšleno např. 20/21) a lichém (myšleno např. 21/22) školním roce, žáci tak projdou celým vzdělávacím obsahem šestého a sedmého ročníku.

Časové vymezení vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Lidé a svět se realizuje v 6. – 9. ročníku v této týdenní hodinové dotaci:

Vyučovací předmět	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník	Celkem
Lidé a svět	19	19	20	20	78

Organizační vymezení vyučovacího předmětu

- Vzdělávací obsah předmětu Lidé a svět je vyučován z velké části projektově. V projektech je kladen důraz na individuální i týmovou práci, řešení praktických úkolů a propojování učiva. Po ukončení projektu žáci vhodnou prezentací seznámí své spolužáky s výstupy projektu a učivem, které probrali. V této fázi je tedy využíváno vrstevnického učení. Žáci, kteří se daného projektu nezúčastnili, získají díky prezentaci svých spolužáků základní přehled o učivu a žáci účastníci se projektu si díky své aktivní roli v učebním procesu vědomosti ještě prohloubí.

Vyučovací předmět je tak neformálně rozdělen na část evokační, kdy je žák seznámen s problematikou a část samostatné práce, při které si prohlubuje a procvičuje získané znalosti a dovednosti nebo se věnuje samostudiu. Učitel podle potřeby a náročnosti činností pracuje s celou skupinou žáků nebo s menšími skupinami, během individuální práce žáků konzultuje nebo pomáhá s prací jednotlivcům. Využíváme i dalších metod a forem výuky – výkladu, problémového výkladu, zkoumání, názorného pozorování, praktické činnosti, hry, dialogu, hraní rolí aj. Nastat může i forma e-learningu. Pracujeme s učebnicemi/pracovními sešity, pracovními listy, vlastní tvorbou portfolia, společných projektů, k dispozici jsou učební pomůcky, přehledy, odborná literatura, modely, počítače s připojením na internet, apod.

- Podporujeme meziročníkovou spolupráci. Žákem předávané poznatky ostatním nejlépe upevní naučené, a zároveň rozvíjí schopnost prezentace své práce, vyjadřování, odvahy předstoupit před druhého/é a schopnosti přijímat názory, ocenění, návrhy a doporučení od spolužáků.
- Materiály, které žáci k projektům zpracovali, si zakládají do svého portfolia. Portfolio je součástí podkladů pro slovní hodnocení školní práce žáků.
- Výuka není omezena jen na prostory třídy, školy a okolí (např. na přilehlých chodbách, v tělocvičně, na školní zahradě), realizována je také mimo školu při návštěvách různých kulturních, sportovních, vzdělávacích míst (divadlo, beseda, exkurze, muzeum, dopravní hřiště ...) a při poznávání v terénu, při práci na projektech, sportovních aktivitách, na akcích školy, ve spolupráci s jinými organizacemi, církvemi aj. a využívá propojování učiva z různých vzdělávacích oblastí.

7.4.2 Výchovné a vzdělávací strategie

Postupy, které povedou v daném integrovaném předmětu Lidé a svět k utváření klíčových kompetencí žáků.

Učitel:

- Umožní, aby žáci pracovali ve skupinách kontinuálně delší dobu na projektu zasahujícím i do více oborů vzdělávání. Dostávají tak komplexnější pohled na přírodní, společenské a kulturní jevy a jejich vzájemné vztahy. Mohou se podílet na výběru projektu i na jeho obsahu tak, aby ho vnímali jako smysluplný, kladou otázky a hledají na ně odpovědi. (KU)
- Umožní pracovat s různými informačními zdroji a kriticky hodnotí získané informace. Přebírají ve skupině různé role, plánují práci. (KU)
- Vyžaduje od žáků vhodné rozvržení vlastní práce. (KU)
- Při práci na projektech jsou žáci postaveni před řešení různých dílčích problémů, přičemž učitel bere ohled na jejich věk a stupeň samostatnosti. (KŘP)

- Povzbuzuje žáky k vytváření vlastních originálních postupů řešení, k tomu, aby vytrvali a dotahovali své nápady do konce. (KŘP)
- Učitel pracuje s chybou jako s prostředkem učení, vede žáky k reflexi svých činů a k přijímání odpovědnosti za svá rozhodnutí. (KŘP)
- Navrhuje i projekty, zabývají se aktuálními problémy ve společnosti. Žáci se učí přejímat svůj díl zodpovědnosti a podílet se například na řešení sociálních nebo ekologických problémů v místě, kde žijí. (KŘP)
- Umožňuje žákům vytvářet hypotézy, pozorovat různé jevy, hledat pro ně vysvětlení, provádět pokusy, ověřit výsledek řešení a zvážit jeho uplatnění v praxi. (KŘP)
- Vytváří pro žáky praktické problémové úlohy a situace, při nichž je nutné řešit praktické problémy. (KŘP)
- Při řešení problémů do výuky vkládá modelové příklady. (KŘP)
- Učitel žáky při práci ve větších nebo menších skupinkách motivuje ke vzájemné komunikaci. Učí je tím výstižně se vyjadřovat, formulovat svoje myšlenky a naslouchat druhým lidem. (KK)
- Při prezentování vlastní práce učitel žáky vede ke kultivovanému ústnímu i písemnému projevu. (KK)
- Zařazuje činnosti umožňující komunikaci s různými věkovými skupinami žáků i s dospělou populací (spolupráce a společné akce starších a mladších žáků, akce pro rodiče a veřejnost). (KK)
- Vyžaduje dodržování společně dohodnutých pravidel chování, na jejichž formulování se žáci sami podíleli. (KSP)
- Motivuje žáky k vyjadřování jejich názorů a postojů, podporuje jejich sebedůvěru. (KSP)
- Volí formy práce, které pojímají různorodý kolektiv třídy jako mozaiku vzájemně se doplňujících kvalit, umožňující vzájemnou inspiraci a učení s cílem dosahování osobního maxima každého člena třídního kolektivu. (KSP)
- Zařazuje do výuky práci v týmu, zdůrazňuje pravidla kvalitní spolupráce a nutnost vzájemné pomoci. (KSP)
- Využívá komunitního kruhu, diskusního kruhu, panelové diskuse, řízené diskuse, prezentace názorů žáků. (KSP)
- Pravidla chování postupně vypracovává ve spolupráci s žáky. (KO)
- Vede žáky k tomu, aby se aktivně podíleli na fungování a akcích školy, na projektech prospěšných společnosti a přírodě. V praxi se tím přirozeně seznamují s fungováním společnosti, učí se chápat společenské normy a pravidla. (KO)
- Formou praktických činností, exkurzí, besed, učitel seznamuje žáky s různými profesemi – cíleně ujasňuje představu žáků o reálné podobě jejich budoucího povolání a o volbě vhodného dalšího studia. (KP)
- Učitel umožňuje žákům podílet se na tvorbě pomůcek do výuky. (KP)

- Vede žáky k prezentaci výsledku vlastní práce žákům mladších či starších ročníků a i další vzájemné spolupráci, což je motivací pro jejich práci. (KP)
- Využívá praktické činnosti žáků při práci, aby se na svých žákovských projektech učili bezpečně používat různé nástroje, chránit zdraví svoje i spolužáků, brát ohled na ochranu životního prostředí. (KP)
- Vede žáky k provádění finanční rozvahy svých projektů, kdy nakupují materiál, rozvíjejí podnikatelské myšlení. Tím, že mají prostor na to, aby si vybrali projekty podle svého zájmu, v kterých se do hloubky věnují různým tématům, jsou motivovaní přemýšlet o tom, co je zajímavé, a zvažovat svoje budoucí profesní zaměření. (KP)

7.4.3 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Lidé a svět

Obor Další cizí jazyk v předmětu Lidé a svět

2. stupeň: 6. – 9. ročník

Učební osnova konkrétního jazyka je součástí přílohy.

DALŠÍ CIZÍ JAZYK		
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata/TO průřezových témat
<i>Poslech s porozuměním</i> -rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně -rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu -rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat <i>Mluvení</i> -se zapojí do jednoduchých rozhovorů	<u>Tematické okruhy</u> domov, rodina, škola, volný čas, povolání, lidské tělo, zdraví, jídlo, oblékání, nákupy, obec, dopravní prostředky, kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny), zvířata, příroda, počasí, realie zemí příslušných jazykových oblastí <u>Mluvnice</u> Základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění) <u>Zvuková a grafická podoba jazyka</u> – fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov <u>Slovní zásoba</u> – žáci si osvojí slovní zásobu a umí ji používat	

-sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat -odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá <i>Čtení s porozuměním</i> -rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům -rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům -rozumí krátkému jednoduchému textu zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci <i>Psaní</i> -vyplní základní údaje o sobě ve formuláři -napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat -stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení	v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů, práce se slovníkem	
--	---	--

Obor Informační a komunikační technologie v předmětu Lidé a svět

2. stupeň

INFORMAČNÍ A KOMUNIKAČNÍ TECHNOLOGIE		
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata/TO průřezových témat

	6. ročník	
<i>Vyhledávání informací a komunikace, Zpracování a využití informací</i> - ověřuje si věrohodnost informací a informačních zdrojů, posuzuje jejich závažnost a vzájemnou návaznost - Pojmenuje a rozpozná základní části počítače a jeho periferie - Seznámí se se základními principy operačního systému - Vysvětlí základní informatické pojmy a přiřadí jim reálné objekty - Aplikuje základní znalosti o operačních systémech při práci s počítačem - Ovládá některý z internetových prohlížečů - Seznámí se s principy e-mailové komunikace, ochranou dat - Seznámí se se základními pojmy souvisejícími s oblastí počítačové grafiky - Pojmenuje a vysvětlí základní vlastnosti textových editorů - uplatňuje základní estetická a typografická pravidla pro práci s textem a obrazem - pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví - používá informace z různých informačních zdrojů a vyhodnocuje jednoduché vztahy mezi údaji - zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace v textové, grafické formě (multimediální formě podle	- dle možností poznává nové trendy informačních technologií, hodnota a věrohodnost informací a informačních zdrojů, metody a nástroje jejich ověřování, používání internetu - základní pojmy informační činnosti – informace, informační zdroje, informační instituce - struktura, funkce a popis počítače a přídatných zařízení - multimediální využití počítače - základní způsoby komunikace (e-mail, chat, telefonování) - seznámení s formáty souborů - operační systémy a jejich základní funkce - formulace požadavku při vyhledávání na internetu - základní úpravy v grafických programech - společenský tok informací (vznik, přenos, transformace, zpracování, distribuce informací - základy psaní na klávesnici - počítačová grafika, - tabulkový editor, - vytváření tabulek, - porovnávání dat, - prezentace informací (webové stránky, prezentační programy, multimedia), - ochrana práv k duševnímu vlastnictví, copyright, informační etika	MEV/1,2,3,5,7 OSV/1 - Kreativita VDO/2 VMEGS/1

možností)		
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata/TO průřezových témat
	7. ročník	
<i>Vyhledávání informací a komunikace, Zpracování a využití informací</i> - ověřuje si věrohodnost informací a informačních zdrojů, posuzuje jejich závažnost a vzájemnou návaznost - Dokáže vyhledat informaci z více zdrojů a přistupovat k nim kriticky - Ovládá program pro vytváření prezentací - Využívá informace z různých informačních zdrojů a zpracuje z nich přehlednou prezentaci - Seznámí se s principy tabulkových editorů - Uplatňuje základní estetická a typografická pravidla pro práci s tabulkou - Seznámí se s pojmy z oblasti ochrany autorských práv - Zná zásady bezpečného provozu a ochrany počítače - Ovládá základy psaní na klávesnici, na uživatelské úrovni práci s textovým editorem; využívá vhodné aplikace; zvládá práci s výukovými programy - ovládá práci s textovými, grafickými a tabulkovými editory, využívá vhodných aplikací - uplatňuje základní estetická a typografická pravidla pro práci s textem a obrazem - pracuje s informacemi v souladu se zákony o	- dle možností poznává nové trendy informačních technologií, hodnota a věrohodnost informací a informačních zdrojů, metody a nástroje jejich ověřování, používání internetu - vývojové trendy informačních technologií - hodnota a relevance informací a informačních zdrojů, metody a nástroje jejich ověřování - internet - tabulkový editor, vytváření tabulek, porovnávání dat, jednoduché vzorce - prezentace informací (webové stránky, prezentační programy, multimédia) - programovací prostředí - ochrana práv k duševnímu vlastnictví, copyright, informační etika - kritický přístup k získaným informacím - základy psaní na klávesnici - počítačová grafika, - tabulkový editor, - vytváření tabulek, - porovnávání dat, - jednoduché vzorce, - prezentace informací (webové stránky, prezentační programy, multimédia), - ochrana práv k duševnímu vlastnictví, copyright, informační etika	MEV/1,2,3,5,7 OSV/1 - Kreativita VDO/2 VMEGS/1

duševním vlastnictví - používá informace z různých informačních zdrojů a vyhodnocuje jednoduché vztahy mezi údaji - zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace v textové, grafické formě (multimediální formě podle možností)		
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata/TO průřezových témat
	8. ročník	
<i>Vyhledávání informací a komunikace, Zpracování a využití informací</i> - ověřuje si věrohodnost informací a informačních zdrojů, posuzuje jejich závažnost a vzájemnou návaznost - Dokáže vyhledat informaci z více zdrojů a přistupovat k nim kriticky - Ovládá program pro vytváření prezentací - Využívá informace z různých informačních zdrojů a zpracuje z nich přehlednou prezentaci - Seznámí se s principy tabulkových editorů - Uplatňuje základní estetická a typografická pravidla pro práci s tabulkou - Seznámí se s pojmy z oblasti ochrany autorských práv - Zná zásady bezpečného provozu a ochrany počítače - Ovládá základy psaní na klávesnici, na uživatelské úrovni práci s textovým editorem; využívá vhodné aplikace; zvládá práci s výukovými programy	- dle možností poznává nové trendy informačních technologií, hodnota a věrohodnost informací a informačních zdrojů, metody a nástroje jejich ověřování, používání internetu - vývojové trendy informačních technologií - hodnota a relevance informací a informačních zdrojů, metody a nástroje jejich ověřování - internet - tabulkový editor, vytváření tabulek, porovnávání dat, jednoduché vzorce - prezentace informací (webové stránky, prezentační programy, multimedia) - programovací prostředí - ochrana práv k duševnímu vlastnictví, copyright, informační etika - kritický přístup k získaným informacím - základy psaní na klávesnici - počítačová grafika, - tabulkový editor, - vytváření tabulek,	MEV/1,2,3,5,7 OSV/1 - Kreativita VDO/2 VMEGS/1

- ovládá práci s textovými, grafickými a tabulkovými editory, využívá vhodných aplikací - uplatňuje základní estetická a typografická pravidla pro práci s textem a obrazem - pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví - používá informace z různých informačních zdrojů a vyhodnocuje jednoduché vztahy mezi údaji - zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace v textové, grafické formě (multimediální formě podle možností)	- porovnávání dat, - jednoduché vzorce, - prezentace informací (webové stránky, prezentační programy, multimedia), - ochrana práv k duševnímu - vlastnictví, copyright, informační etika	
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata/TO průřezových témat
	9. ročník	
<i>Vyhledávání informací a komunikace, Zpracování a využití informací</i> - ověřuje si věrohodnost informací a informačních zdrojů, posuzuje jejich závažnost a vzájemnou návaznost - Dokáže vyhledat informaci z více zdrojů a přistupovat k nim kriticky - Ovládá program pro vytváření prezentací - Využívá informace z různých informačních zdrojů a zpracuje z nich přehlednou prezentaci - Seznámí se s principy tabulkových editorů - Uplatňuje základní estetická a typografická pravidla pro práci s tabulkou - Seznámí se s pojmy z oblasti	- nové trendy informačních technologií, hodnota a věrohodnost informací a informačních zdrojů, metody a nástroje jejich ověřování, používání internetu - vývojové trendy informačních technologií - hodnota a relevance informací a informačních zdrojů, metody a nástroje jejich ověřování - internet - tabulkový editor, vytváření tabulek, porovnávání dat, jednoduché vzorce - prezentace informací (webové stránky, prezentační programy, multimedia) - programovací prostředí - ochrana práv k duševnímu vlastnictví, copyright, informační etika - kritický přístup k získaným informacím - základy psaní na klávesnici	MEV/1,2,3,5,7 OSV/1 - Kreativita VDO/2 VMEGS /1

ochrany autorských práv - Zná zásady bezpečného provozu a ochrany počítače - Ovládá základy psaní na klávesnici, na uživatelské úrovni práci s textovým editorem; využívá vhodné aplikace; zvládá práci s výukovými programy - ovládá práci s textovými, grafickými a tabulkovými editory, využívá vhodných aplikací - uplatňuje základní estetická a typografická pravidla pro práci s textem a obrazem - pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví - používá informace z různých informačních zdrojů a vyhodnocuje jednoduché vztahy mezi údaji - zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace v textové, grafické formě (multimediální formě podle možností)	- počítačová grafika, - tabulkový editor, - vytváření tabulek, - porovnávání dat, - jednoduché vzorce, - prezentace informací (webové stránky, prezentační programy, multimedia), - ochrana práv k duševnímu - vlastnictví, copyright, informační etika	
--	--	--

Obor Dějepis v předmětu Lidé a svět

2. stupeň

DĚJEPIS		
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata/TO průřezových témat
	Cyklická výuka/6., 7., 8. ročník A	
<i>Člověk v dějinách</i> - uvede konkrétní příklady důležitosti a potřeby dějepisných poznatků - uvede příklady zdrojů informací o minulosti; pojmenuje instituce,	- význam zkoumání dějin, získávání informací o dějinách; historické prameny	VMEGS/1

kde jsou tyto zdroje shromažďovány -orientuje se na časové ose a v historické mapě, řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu <i>Počátky lidské společnosti</i> -charakterizuje život pravěkých sběračů a lovců, jejich materiální a duchovní kulturu -objasní význam zemědělství, dobytčářství a zpracování kovů pro lidskou společnost -uvede příklady archeologických kultur na našem území <i>Nejstarší civilizace. Kořeny evropské kultury.</i> -rozpozná souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních velkých zemědělských civilizací -uvede nejvýznamnější typy památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví -demonstruje na konkrétních příkladech přínos antické kultury a uvede osobnosti antiky důležité pro evropskou civilizaci, zrod křesťanství a souvislost s judaismem -porovná formy vlády a postavení společenských skupin v jednotlivých státech a vysvětlí podstatu antické demokracie <i>Křesťanství a středověká Evropa</i> -popíše podstatnou změnu evropské situace, která nastala v důsledku příchodu nových etnik, christianizace a vzniku států -porovná základní rysy západoevropské, byzantskoslovanské a islámské kulturní oblasti -objasní situaci Velkomoravské říše a vnitřní vývoj českého státu a postavení těchto státních útvarů v evropských	-historický čas a prostor -člověk a lidská společnost v pravěku -nejstarší starověké civilizace a jejich kulturní odkaz -antické Řecko a Řím -střední Evropa a její styky s antickým Středomořím -nový etnický obraz Evropy -utváření států ve východoevropském a západoevropském kulturním okruhu a jejich specifický vývoj -islám a islámské říše ovlivňující Evropu (Arabové, Turci) -Velká Morava a český stát, jejich vnitřní vývoj a postavení v Evropě	MKV/1 VDO/2 VDO/4 MKV/2 VMEGS/3
---	---	--

souvislostech -vymezí úlohu křesťanství a víry v životě středověkého člověka, konflikty mezi světskou a církevní mocí, vztah křesťanství ke kacířství a jiným věroukám -ilustruje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti, uvede příklady románské a gotické kultury <i>Objevy a dobývání. Počátky nové doby</i> -vysvětlí znovuoobjevení antického ideálu člověka, nové myšlenky žádající reformu církve včetně reakce církve na tyto požadavky -vymezí význam husitské tradice pro český politický a kulturní život -popíše a demonstruje průběh zámořských objevů, jejich příčiny a důsledky -objasní postavení českého státu v podmínkách Evropy rozdělené do řady mocenských a náboženských center a jeho postavení uvnitř habsburské monarchie -objasní příčiny a důsledky vzniku třicetileté války a posoudí její důsledky - na příkladech evropských dějin konkretizuje absolutismus, konstituční monarchie, parlamentarismus -rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede jejich představitele a příklady významných kulturních památek <i>Modernizace společnosti</i> -vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás, které charakterizují modernizaci společnosti -objasní souvislost mezi událostmi francouzské revoluce a napoleonských válek na jedné	-křesťanství, papežství, císařství, křížové výpravy -struktura středověké společnosti, funkce jednotlivých vrstev -kultura středověké společnosti – románské a gotické umění a vzdělanost -renesance, humanismus, husitství, reformace a jejich šíření Evropou -zámořské objevy a počátky dobývání světa -český stát a velmoci v 15.–18. století -barokní kultura a osvícenství -Velká francouzská revoluce a napoleonské období, jejich vliv na Evropu a svět; vznik USA -industrializace a její důsledky pro společnost; sociální otázka -národní hnutí velkých a malých národů; utváření novodobého	MKV/3 VMEGS/3 VMEGS/2 MEV/4,5 EV/3,4 VMEGS/2
--	--	--

straně a rozbitím starých společenských struktur v Evropě na straně druhé -porovná jednotlivé fáze utváření novodobého českého národa v souvislosti s národními hnutími vybraných evropských národů -charakterizuje emancipační úsilí významných sociálních skupin; uvede požadavky formulované ve vybraných evropských revolucích -na vybraných příkladech demonstruje základní politické proudy -vysvětlí rozdílné tempo modernizace a prohloubení nerovnoměrnosti vývoje jednotlivých částí Evropy a světa včetně důsledků, ke kterým tato nerovnoměrnost vedla; charakterizuje soupeření mezi velmocemi a vymezí význam kolonií	českého národa -revoluce 19. století jako prostředek řešení politických, sociálních a národnostních problémů -politické proudy (konzervativismus, liberalismus, demokratismus, socialismus), ústava, politické strany, občanská práva -kulturní rozrůzněnost doby -konflikty mezi velmocemi, kolonialismus	VMEGS/3
<i>Moderní doba</i> -na příkladech demonstruje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky -rozpozná klady a nedostatky demokratických systémů -charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech a důsledky jejich existence pro svět; rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismu -na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv -zhodnotí postavení Československa v evropských souvislostech a jeho vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí	-první světová válka a její politické, sociální a kulturní důsledky -nové politické uspořádání Evropy a úloha USA ve světě; vznik Československa, jeho hospodářskopolitický vývoj, sociální a národnostní problémy -mezinárodněpolitická a hospodářská situace ve 20. a 30. letech; totalitní systémy – komunismus, fašismus, nacismus – důsledky pro Československo a svět -druhá světová válka, holokaust; situace v našich zemích, domácí a zahraniční odboj; politické, mocenské a ekonomické důsledky války -studená válka, rozdělení světa do vojenských bloků reprezentovaných	VDO/2 MKV /5

<i>Rozdělený a integrující se svět</i> -vysvětlí příčiny a důsledky vzniku bipolárního světa; uvede příklady střetávání obou bloků -vysvětlí a na příkladech doloží mocenské a politické důvody euroatlantické hospodářské a vojenské spolupráce -posoudí postavení rozvojových zemí -prokáže základní orientaci v problémech současného světa	supervelmocemi; politické, hospodářské, sociální a ideologické soupeření -vnitřní situace v zemích východního bloku (na vybraných příkladech srovnání s charakteristikou západních zemí) -vývoj Československa od roku 1945 do roku 1989, vznik České republiky -rozpad koloniálního systému, mimoevropský svět -problémy současnosti -věda, technika a vzdělání jako faktory vývoje; sport a zábava	
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata/TO průřezových témat
	Cyklická výuka/6., 7., 8. ročník B	
orientuje se na časové ose	čas, pojetí času z hlediska vybraných druhů rostlin, živočichů a člověka	
demonstruje na konkrétních příkladech přínos lidstva a jeho kultury	vývoj člověka ve vztahu k poznávání a využívání přírody	
uvede osobnosti, historicky je zařadí do období	člověk, jako pán tvorstva – podmanitel přírody, kladný a záporný dopad; vědecké osobnosti (starověké Řecko, středověk, novověk, moder. dějiny); hlavní období dějin lidstva	
rozpozná souvislost mezi přínosem civilizace a poznáváním přírody	vynálezy, rozvoj přírodní vědy	MKV/1
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata/TO průřezových témat
	Cyklická výuka/6., 7., 8. ročník C	
uvede nejvýznamnější typy památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví	památky světa	MKV3
demonstruje na konkrétních příkladech přínos v osídlování světa	mezinárodní politická, hospodářská situace, kulturní rozdíly	VDO/2
orientuje se na časové ose	čas	
uvede osobnosti důležité pro evropskou civilizaci	člověk dobyvatel, objevitel	

	vymezení úlohy člověka	
charakterizuje život lidí mimo Evropu, jejich materiální a duchovní kulturu	člověk a lidská společnost	
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata/TO průřezových témat
	9. ročník	
- na příkladech demonstruje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky - uvede příčiny, politické, sociální a kulturní důsledky 1. světové války, 2. světové války - charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech a důsledky jejich existence pro svět; rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismu - zhodnotí postavení Československa v evropských souvislostech a jeho vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí - chápe význam událostí v roce 1989 a vítězství demokracie - rozpozná klady a nedostatky demokratických systémů - prokáže základní orientaci v problémech současného světa	- 1. sv. válka, 20., 30. léta - antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv - 2. sv. válka, holokaust - totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech a důsledky jejich existence pro svět; rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismu - postavení Československa v evropských souvislostech a jeho vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí, 1968, 1989 - mocenské a politické důvody euroatlantické hospodářské a vojenské spolupráce - postavení rozvojových zemí - orientaci v problémech současného světa, vznik Evropské unie, rozvoj Číny a dalších zemí, USA - Rozvoj české republiky - od vzniku do současnosti	VDO/3 VDO/4 MEV/1 MKV/1

Obor Výchova k občanství v předmětu Lidé a svět

2. stupeň

VÝCHOVA K OBČANSTVÍ		
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata/TO průřezových témat
	6. ročník	

<i>Člověk ve společnosti</i> - rozlišuje projevy vlastenectví od projevů nacionalismu - zdůvodní nepřijatelnost vandalského chování a aktivně proti němu vystupuje - zhodnotí nabídku kulturních institucí a cíleně z ní vybírá akce, které ho zajímají - kriticky přistupuje k mediálním informacím, vyjádří svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí - zhodnotí a na příkladech doloží význam vzájemné solidarity mezi lidmi, vyjádří své možnosti, jak může v případě potřeby pomáhat lidem v nouzi a jak pomoci v situacích ohrožení a obrany státu - uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích, případné neshody či konflikty s druhými lidmi řeší nenásilným způsobem - objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám - rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti - posoudí a na příkladech doloží přínos spolupráce lidí při řešení konkrétních úkolů a dosahování některých cílů v rodině, ve škole, v obci <i>Člověk jako jedinec</i> - objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi i kvalitu života -	Já a škola: → cyklus dne, týdne a roku → denní rytmus → volný čas → život ve škole, práva a povinnosti žáků, rovnost/nerovnost	OSV/2 – Poznávání lidí - Mezilidské vztahy
	Naše vlast: → pověsti o počátcích českého národa → naši slavní předkové → co nás proslavilo	OSV/1 – Seberegulace a sebeorganizace VDO/1,2,3,4
	Obec, region, země: → moje obec, region, kraj, důležité instituce → radnice a obecní zastupitelstvo → památná místa a významné osobnosti bydliště, ochrana kulturních památek, přírodních objektů a majetku, místní tradice; → Praha – matka měst → významná místa naší země → národnostní menšiny	VMEGS/1,2,3 MKV/1,2,3,4,5 EV/3,4 MEV/6,7

posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů, objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek - rozpoznává projevy záporných charakterových vlastností u sebe i u druhých lidí, kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání - popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru <i>Člověk, stát a hospodářství</i> - rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví, včetně duševního vlastnictví, a způsoby jejich ochrany, uvede příklady - na příkladech ukáže vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, uvede příklady použití debetní a kreditní platební karty, vysvětlí jejich omezení - vysvětlí, jakou funkci plní banky a jaké služby občanům nabízejí, vysvětlí význam úroku placeného a přijatého, uvede nejčastější druhy pojištění a navrhne, kdy je využít <i>Člověk, stát a právo</i> - rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí, uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu - objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů - vyloží smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech a uvede příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat každodenní život občanů - přiměřeně uplatňuje svá práva včetně práv spotřebitele a respektuje práva a oprávněné zájmy		
---	--	--

druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod, rozumí povinností občana při zajišťování obrany státu - objasní význam právní úpravy důležitých vztahů – vlastnictví, pracovní poměr, manželství - provádí jednoduché právní úkony a chápe jejich důsledky, uvede příklady některých smluv upravujících občanskoprávní vztahy – osobní přeprava, koupě, oprava či pronájem věci - dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují, a uvědomuje si rizika jejich porušování - rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin, uvede jejich příklady		
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata/TO průřezových témat
	7. ročník	
<i>Člověk ve společnosti</i> - objasní účel důležitých symbolů našeho státu a způsoby jejich používání - zdůvodní nepřijatelnost vandalského chování a aktivně proti němu vystupuje -zhodnotí nabídku kulturních institucí a cíleně z ní vybírá akce, které ho zajímají -kriticky přistupuje k mediálním informacím, vyjádří svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí -zhodnotí a na příkladech doloží význam vzájemné solidarity mezi lidmi, vyjádří své možnosti, jak může v případě potřeby pomáhat lidem v nouzi a jak pomoci v situacích ohrožení a obrany státu - uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích, případné neshody či konflikty s druhými lidmi řeší nenásilným způsobem - objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory,	Národ, vlast: → národ → naše vlast → státní symboly ČR	MKV/4,5
	Majetek a bohatství: → majetek → vlastnictví	VDO/1,2,3,4
	Kultura a její rozvíjení: → kultura a umění → umělecké slohy a moderní umění → kulturní instituce	
	Stát a právo: → vznik státu a právních norem	VMEGS/2,3

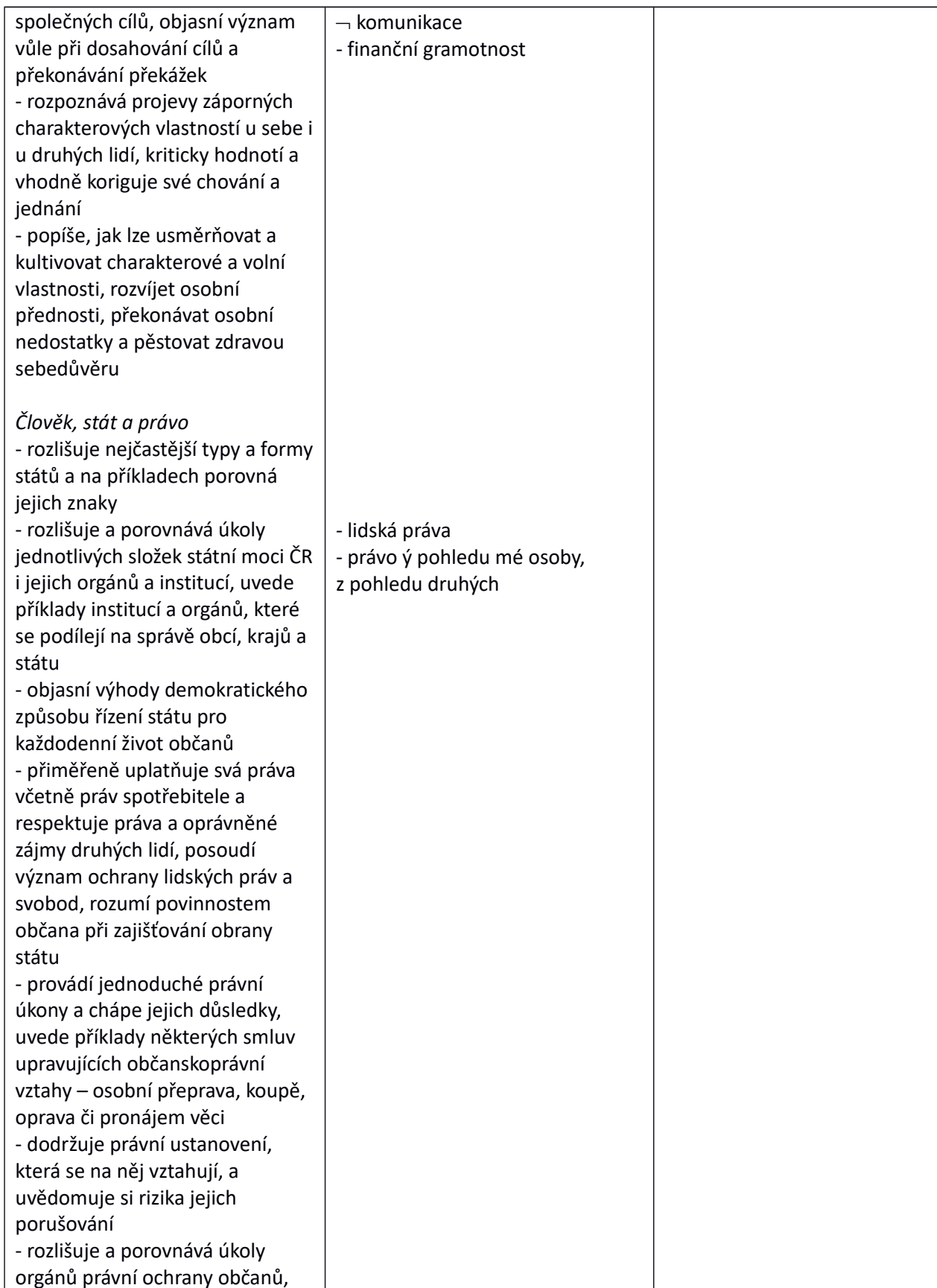
zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám - rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti - posoudí a na příkladech doloží přínos spolupráce lidí při řešení konkrétních úkolů a dosahování některých cílů v rodině, ve škole, v obci <i>Člověk jako jedinec</i> - rozpoznává projevy záporných charakterových vlastností u sebe i u druhých lidí, kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání - popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru <i>Člověk, stát a hospodářství</i> - rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví, včetně duševního vlastnictví - na příkladech ukáže vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, uvede příklady použití debetní a kreditní platební karty, vysvětlí jejich omezení - uvede a porovná nejobvyklejší způsoby nakládání s volnými prostředky a způsoby krytí deficitu <i>Člověk, stát a právo</i> - rozlišuje nejčastější typy a formy států a na příkladech porovná jejich znaky - rozlišuje a porovnává úkoly	→ historické typy států → volby → výkonná moc (prezident a vláda) → soudní moc → práva a povinnosti občanů → právo a morálka	
---	---	--

jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí, uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu - objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů - přiměřeně uplatňuje svá práva včetně práv spotřebitele a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod, rozumí povinnostem občana při zajišťování obrany státu - objasní význam právní úpravy důležitých vztahů – vlastnictví, pracovní poměr, manželství - provádí jednoduché právní úkony a chápe jejich důsledky, uvede příklady některých smluv upravujících občanskoprávní vztahy – osobní přeprava, koupě, oprava či pronájem věci - dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují, a uvědomuje si rizika jejich porušování - rozlišuje a porovnává úkoly orgánů právní ochrany občanů, uvede příklady jejich činnosti a spolupráce při postihování trestných činů - rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin, uvede jejich příklady <i>Mezinárodní vztahy, globální svět</i> - popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů, uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování - uvede příklady některých projevů globalizace, porovná jejich klady a zápory - uvede příklady mezinárodního		
--	--	--

terorismu a zaujme vlastní postoj ke způsobům jeho potírání, objasní roli ozbrojených sil ČR při zajišťování obrany státu a při řešení krizí nevojenského charakteru		
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata/TO průřezových témat
	8. ročník	
<i>Člověk ve společnosti</i> - rozlišuje projevy vlastenectví od projevů nacionalismu - kriticky přistupuje k mediálním informacím, vyjádří svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí - zhodnotí a na příkladech doloží význam vzájemné solidarity mezi lidmi, vyjádří své možnosti, jak může v případě potřeby pomáhat lidem v nouzi a jak pomoci v situacích ohrožení a obrany státu - uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích, případné neshody či konflikty s druhými lidmi řeší nenásilným způsobem - objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám - rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti <i>Člověk jako jedinec</i> - objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi i kvalitu života - posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i	Člověk a předpoklady soužití: → člověk a řád → lidská práva → problémy v oblasti lidských práv → Všeobecná deklarace lidských práv → právní vztahy, protiprávní jednání Člověk jako jedinec: → osobnost, typy osobností → sebepoznání, sebevýchova	OSV/1 - Psychohygiena MKV/2,4,5 VDO/2,3,4 VMEGS/2,3

uvede příklady jejich činnosti a spolupráce při postihování trestných činů - rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin, uvede jejich příklady - diskutuje o příčinách a důsledcích korupčního jednání <i>Mezinárodní vztahy, globální svět</i> - uvede některé významné mezinárodní organizace a společenství, k nimž má vztah ČR, posoudí jejich význam ve světovém dění a popíše výhody spolupráce mezi státy, včetně zajišťování obrany státu a účasti v zahraničních misích - uvede příklady některých projevů globalizace, porovná jejich klady a zápory - uvede některé globální problémy současnosti, vyjádří na ně svůj osobní názor a popíše jejich hlavní příčiny i možné důsledky pro život lidstva - uvede příklady mezinárodního terorismu a zaujme vlastní postoj ke způsobům jeho potírání, objasní roli ozbrojených sil ČR při zajišťování obrany státu a při řešení krizí nevojenského charakteru	- mezinárodní organizace, jejich úkoly, zajištění bezpečnosti - světové problémy	
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata/TO průřezových témat
	9. ročník	
<i>Člověk a společnost</i> - rozlišuje projevy vlastenectví od projevů nacionalismu - kriticky přistupuje k mediálním informacím, vyjádří svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí - zhodnotí a na příkladech doloží význam vzájemné solidarity mezi lidmi, vyjádří své možnosti, jak může v případě potřeby pomáhat lidem v nouzi a jak pomoci v	Člověk ve společnosti: → spolupráce lidí → světová náboženství → sekty	VDO/1,2,3,4

situacích ohrožení a obrany státu - objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám - rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti - posoudí a na příkladech doloží přínos spolupráce lidí při řešení konkrétních úkolů a dosahování některých cílů v rodině, ve škole, v obci <i>Člověk jako jedinec</i> - posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů, objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek - popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru <i>Člověk, stát a hospodářství</i> - na příkladech ukáže vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, uvede příklady použití debetní a kreditní platební karty, vysvětlí jejich omezení - vysvětlí, jakou funkci plní banky a jaké služby občanům nabízejí, vysvětlí význam úroku placeného a přijatého, uvede nejčastější druhy pojištění a navrhne, kdy je využít - uvede a porovná nejobvyklejší způsoby nakládání s volnými prostředky a způsoby krytí		
	Právní základy státu: → sdružování občanů → stát a ústava → politický systém v ČR	
	Občan v právních a ekonomických	

deficitu <i>Člověk, stát a právo</i> - rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí, uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu - objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů - vyloží smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech a uvede příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat každodenní život občanů - přiměřeně uplatňuje svá práva včetně práv spotřebitele a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod, rozumí povinnostem občana při zajišťování obrany státu - dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují, a uvědomuje si rizika jejich porušování - rozlišuje a porovnává úkoly orgánů právní ochrany občanů, uvede příklady jejich činnosti a spolupráce při postihování trestných činů - rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin, uvede jejich příklady - diskutuje o příčinách a důsledcích korupčního jednání <i>Mezinárodní vztahy, globální svět</i> - popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů, uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování - uvede některé významné	vztazích: → dělba práce → tržní hospodářství, podnikání → peníze → výroba → odvětví a sektory národního hospodářství → zisk, investice, výrobní náklady → státní rozpočet a daně → národní hospodářství → formy podnikání a vlastnictví → Zákoník práce - finanční gramotnost	VMEGS/2,3
<i>Mezinárodní vztahy, globální svět</i> - popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů, uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování - uvede některé významné	Život člověka na planetě Zemi: → globální problémy světa → odpovědnost člověka za osud Země	EV/1,2,3,4

mezinárodní organizace a společenství, k nimž má vztah ČR, posoudí jejich význam ve světovém dění a popíše výhody spolupráce mezi státy, včetně zajišťování obrany státu a účasti v zahraničních misích - uvede příklady některých projevů globalizace, porovná jejich klady a zápory - uvede některé globální problémy současnosti, vyjádří na ně svůj osobní názor a popíše jejich hlavní příčiny i možné důsledky pro život lidstva - objasní souvislosti globálních a lokálních problémů, uvede příklady možných projevů a způsobů řešení globálních problémů na lokální úrovni – v obci, regionu - uvede příklady mezinárodního terorismu a zaujme vlastní postoj ke způsobům jeho potírání, objasní roli ozbrojených sil ČR při zajišťování obrany státu a při řešení krizí nevojenského charakteru	Mezinárodní vztahy: → mezinárodní spolupráce – ekonomická, politická a bezpečnostní spolupráce mezi státy → významné mezinárodní organizace → Evropská unie a ČR	MKV/1,2,3,4,5
	Výchova k demokracii: → demokracie → nezávislý tisk → veřejné mínění	

Obor Fyzika v předmětu Lidé a svět

2. stupeň

FYZIKA		
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata/TO průřezových témat
	2 letý cyklus - 6. a 7. ročníku	
	Lichý rok/A	
<i>Látky a tělesa</i> -změří vhodně zvolenými měřidly některé důležité fyzikální veličiny charakterizující látky a tělesa -uvede konkrétní příklady jevů dokazujících, že se částice látek neustále pohybují a vzájemně na sebe působí	Látka a těleso -skupenství látek – souvislost skupenství látek s jejich částicovou stavbou; atom, molekula; - pohyb částic, Brownův pohyb, difuze Fyzikální veličiny	EV/1 EV/2

-předpoví, jak se změní délka či objem tělesa při dané změně jeho teploty -využívá s porozuměním vztah mezi hustotou, hmotností a objemem při řešení praktických problémů	-měřené veličiny Délka, obsah, objem, hmotnost, čas Teplo, teplota a její změna, přeměna skupenství, Hustota	
<i>Pohyb těles, síly</i> -rozhodne, jaký druh pohybu těleso koná vzhledem k jinému tělesu -využívá s porozuměním při řešení problémů a úloh vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného pohybu těles -změří velikost působící síly -určí v konkrétní jednoduché situaci druhy sil působících na těleso, jejich velikosti, směry a výslednici -využívá Newtonovy zákony pro objasnění či předvídání změn pohybu těles při působení stálé výsledné síly v jednoduchých situacích -aplikuje poznatky o otáčivých účincích síly při řešení praktických problémů	Pohyby těles – pohyb rovnoměrný a nerovnoměrný; pohyb přímočarý a křivočarý Silové působení mezi tělesy Účinky síly na těleso -gravitační pole a gravitační síla – přímá úměrnost mezi gravitační silou a hmotností tělesa -tlaková síla a tlak – vztah mezi tlakovou silou, tlakem a obsahem plochy, na niž síla působí -třecí síla – smykové tření, ovlivňování velikosti třecí síly v praxi -výslednice dvou sil stejných a opačných směrů -Newtonovy zákony – první, druhý (kvalitativně), třetí -rovnováha na páce a pevné kladce	OSV/1 - Rozvoj schopností poznávání
<i>Energie</i> - určí v jednoduchých případech práci vykonanou silou a z ní určí změnu energie tělesa - určí v jednoduchých případech teplo přijaté či odevzdané tělesem	Formy energie - pohybová a polohová energie - přeměny skupenství - tání a tuhnutí, skupenské teplo tání, vypařování a kapalnění, hlavní faktory ovlivňující vypařování a teplotu varu kapaliny	
<i>Vesmír</i> - objasní pomocí poznatků o gravitačních silách pohyb planet kolem Slunce a měsíců planet kolem planet	Gravitační síla ve sluneční soustavě	VMEG/1
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata/TO průřezových témat
	2 letý cyklus - 6. a 7. ročníku	
	Sudý rok/B	
<i>Energie</i> -využívá poznatky o vzájemných přeměnách různých forem energie a jejich přenosu při	formy energie - vnitřní energie, elektrická energie a výkon, výroba a přenos elektrické energie	EV/3,4

řešení konkrétních problémů a úloh		
<i>Elektromagnetické a světelné děje</i> - sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu - rozliší stejnosměrný proud od střídavého a změří elektrický proud a napětí - rozliší vodič, izolant a polovodič na základě analýzy jejich vlastností - využívá Ohmův zákon pro část obvodu při řešení praktických problémů - využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet a cívku s proudem a o vlivu změny magnetického pole v okolí cívky na vznik indukovaného napětí v ní - zapojí správně polovodičovou diodu	- elektrický obvod – zdroj napětí, spotřebič, spínač - elektrické a magnetické pole - elektrická a magnetická síla, elektrický náboj, tepelné účinky elektrického proudu, elektrický odpor, stejnosměrný elektromotor, transformátor, bezpečné chování při práci s elektrickými přístroji a zařízeními	EV/2
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata/TO průřezových témat
	8. ročník	
<i>Mechanické vlastnosti tekutin</i> -využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení konkrétních praktických problémů - předpoví z analýzy sil působících na těleso v klidné tekutině chování tělesa v ní	- Pascalův zákon, hydraulická zařízení - hydrostatický a atmosférický tlak, souvislost mezi hydrostatickým tlakem, hloubkou a hustotou kapaliny, souvislost atmosférického tlaku s některými procesy v atmosféře - Archimédův zákon - vztahová síla, potápění, vznášení se a plování těles v klidných tekutinách	EV/4
<i>Energie</i> -využívá s porozuměním vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem -využívá poznatky o vzájemných přeměnách různých forem energie a jejich přenosu při řešení konkrétních problémů a úloh	- formy energie – pohybová a polohová energie, vnitřní energie, Výkon - Práce	EV/3

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata/TO průřezových témat
	9. ročník	
<i>Energie</i> - využívá poznatky o vzájemných přeměnách různých forem energie a jejich přenosu při řešení konkrétních problémů a úloh - určí v jednoduchých případech teplo přijaté či odevzdané tělesem - zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí	- formy energie - jaderná energie, štěpná reakce, jaderný reaktor, jaderná elektrárna, ochrana lidí před radioaktivním zářením - obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie	EV/3 EV/2
<i>Zvukové děje</i> - rozpozná ve svém okolí zdroje zvuku a kvalitativně analyzuje příhodnost daného prostředí pro šíření zvuku - posoudí možnosti zmenšování vlivu nadměrného hluku na životní prostředí	- vlastnosti zvuku - látkové prostředí jako podmínka vzniku šíření zvuku, rychlost šíření zvuku v různých prostředích, odraz zvuku na překážce, ozvěna, pohlcování zvuku, výška zvukového tónu	EV/3
<i>Elektromagnetické a světelné děje</i> - využívá zákona o přímočarém šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí a zákona odrazu světla při řešení problémů a úloh - rozhodne ze znalosti rychlostí světla ve dvou různých prostředích, zda se světlo bude lámat ke kolmici, či od kolmice, a využívá této skutečnosti při analýze průchodu světla čočkami	- vlastnosti světla - zdroje světla, rychlost světla ve vakuu a v různých prostředích - stín, zatmění Slunce a Měsíce - zobrazení odrazem na rovinném, dutém a vypouklém zrcadle - zobrazení lomem tenkou spojkou a rozptylkou - rozklad bílého světla hranolem	
<i>Vesmír</i> - objasní pomocí poznatků o gravitačních silách pohyb planet kolem Slunce a měsíců planet kolem planet - odliší hvězdu od planety na základě jejich vlastností	- sluneční soustava, její hlavní složky, měsíční fáze - hvězdy, jejich složení	

Obor Chemie v předmětu Lidé a svět

2. stupeň

CHEMIE		
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata/TO průřezových témat
	8. ročník	
<i>Pozorování, pokus a bezpečnost práce</i> - určí společné a rozdílné vlastnosti látek - pracuje bezpečně s vybranými dostupnými a běžně používanými látkami a hodnotí jejich rizikovost, posoudí nebezpečnost vybraných dostupných látek, se kterými zatím pracovat nesmí - objasní nejefektivnější jednání v modelových příkladech havárie s únikem nebezpečných látek	- vlastnosti látek - hustota, rozpustnost, tepelná a elektrická vodivost, vliv atmosféry na vlastnosti a stav látek - zásady bezpečné práce - ve školní pracovně i v běžném životě - nebezpečné látky a přípravky - H-věty, P-věty, piktogramy a jejich význam - mimořádné události - havárie chemických provozů, úniky nebezpečných látek	EV/4 OSV/1 – Rozvoj schopností a poznávání OSV/2 - Kooperace a kompetice
<i>Směsi</i> - rozlišuje směsi a chemické látky - vypočítá složení roztoků, připraví prakticky roztok daného složení - vysvětlí základní faktory ovlivňující rozpouštění pevných látek - navrhne postupy a prakticky provede oddělování složek směsí o známém složení, uvede příklady oddělování složek v praxi - rozliší různé druhy vody a uvede příklady jejich výskytu a použití - uvede příklady znečišťování vody a vzduchu v pracovním prostředí a domácnosti, navrhne nejvhodnější preventivní opatření a způsoby likvidace znečištění	- směsi, roztoky, složení roztoků - koncentrovanější, zředěnější, nasycený a nenasycený roztok - oddělování složek směsí - voda - destilovaná, pitná, odpadní - výroba pitné vody, čistota vody - vzduch - složení, čistota ovzduší - Kyslík, hoření - laboratorní cvičení	EV/3 EV/2 OSV/3 - Hodnoty, postoje, praktická etika
<i>Částicové složení látek a chemické prvky</i> - používá pojmy atom a molekula ve správných souvislostech - rozlišuje chemické prvky a chemické sloučeniny a pojmy užívá v e správných souvislostech - orientuje se v periodické soustavě chemických prvků,	- částicové složení látek - molekuly, atomy, atomové jádro, protony, neutrony, elektronový obal a jeho změny v chemických reakcích, elektrony - prvky - názvy, značky, vlastnosti a použití vybraných prvků, skupiny a periody v periodické soustavě chemických prvků, protonové číslo	EV/3

rozpozná vybrané kovy a nekovy a usuzuje na jejich možné vlastnosti	- chemické sloučeniny - chemická vazba, názvosloví jednoduchých anorganických a organických sloučenin	
<i>Chemické reakce</i> - rozliší výchozí látky a produkty chemických reakcí, uvede příklady prakticky důležitých chemických reakcí, provede jejich klasifikaci a zhodnotí jejich využívání - přečte chemické rovnice - aplikuje poznatky o faktorech ovlivňujících průběh chemických reakcí v praxi a při předcházení jejich nebezpečnému průběhu	- chemické reakce – základní veličina, průběh reakcí, zákon zachování hmotnosti, chemické rovnice - chemie a elektřina - výroba elektrického proudu chemickou cestou	VMEGS/1
<i>Anorganické sloučeniny</i> - porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů, kyselin, hydroxidů a solí a posoudí vliv významných zástupců těchto látek na životní prostředí - vysvětlí vznik kyselých dešťů, uvede jejich vliv na životní prostředí a uvede opatření, kterými jim lze předcházet - orientuje se na stupnici pH, změří reakci roztoku univerzálním indikátorovým papírkem a uvede příklady uplatňování neutralizace v praxi	- oxidy - názvosloví, vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů - kyseliny a hydroxidy - kyselost a zásaditost roztoků - vlastnosti, vzorce, názvy a použití vybraných prakticky významných hydroxidů - soli, neutralizace solí, použití vybraných solí, oxidační číslo, názvosloví, vzorce	OSV/2 - Mezilidské vztahy - Kooperace a kompetice EV/1,4 OSV/3
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata/TO průřezových témat
	9. ročník	
<i>Částicové složení látek a chemické prvky</i> - rozlišuje chemické prvky a chemické sloučeniny a pojmy užívá v e správných souvislostech - orientuje se v periodické soustavě chemických prvků, rozpozná vybrané kovy a nekovy a usuzuje na jejich možné vlastnosti	Směsi, prvky, značky, sloučeniny, vzorce, rovnice, výpočty	
<i>Organické sloučeniny</i> - rozliší nejjednodušší uhlovodíky, uvede jejich zdroje, vlastnosti a	- uhlovodíky – rozdělení, vlastnosti, užití, práce s modely,	VMEGS/1

použití - zhodnotí užívání fosilních paliv a vyráběných paliv jako zdrojů energie a uvede příklady produktů průmyslového zpracování ropy - rozliší vybrané deriváty uhlovodíků, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití - orientuje se ve výchozích látkách a produktech fotosyntézy a koncových produktech biochemického zpracování, především bílkovinách, tucích, sacharidech - určí podmínky postačující pro aktivní fotosyntézu - uvede příklady zdrojů bílkovin, tuků, sacharidů a vitaminů	- paliva - ropa, uhlí, zemní plyn, průmyslově vyráběná paliva - deriváty uhlovodíků - příklady v praxi významných alkoholů a karboxylových kyselin - přírodní látky - zdroje, vlastnosti a příklady funkcí bílkovin, tuků, sacharidů a vitaminů v lidském těle - plasty Praktické úkoly	EV/3 MEV/1 OSV/3 - Hodnoty, postoje, praktická etika
<i>Chemie a společnost</i> - vyhledá příklady využití redoxních vlastností kovů, popíše princip výroby železa a oceli - zhodnotí využití prvotních, druhotných surovin, popíše výrobu hliníku - zhodnotí využívání prvotních a druhotných surovin z hlediska trvale udržitelného rozvoje na Zemi - aplikuje znalosti o principech hašení požárů na řešení modelových situací z praxe - orientuje se v přípravě a využívání různých látek v praxi a jejich vlivech na životní prostředí a zdraví člověka	Redoxní reakce – oxidace a redukce, redoxní vlastnosti kovů, výroba kovů Elektrolýza, chemická reakce jako zdroj energie, koroze Teplo, zdroje tepla, zdroje energie Chemický průmysl v ČR - výrobky, rizika v souvislosti se životním prostředím, recyklace surovin, koroze Syntetické a přírodní materiály - průmyslová hnojiva - tepelně zpracovávané materiály - cement, vápno, sádra, keramika - plasty a syntetická vlákna - vlastnosti, použití, likvidace - detergenty, pesticidy a insekticidy - hořlaviny - význam tříd nebezpečnosti - léčiva a návykové látky	EV/4 VMEGS/1 OSV/2 - Hodnoty, postoje, praktická etika

Obor Přírodopis v předmětu Lidé a svět

2. stupeň

PŘÍRODOPIS		
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata/TO průřezových témat
	Cyklická výuka/6., 7., 8. ročník B	
<i>Obecná biologie a genetika</i> - rozliší základní projevy a podmínky života, orientuje se v daném přehledu vývoje organismů - popíše základní rozdíly mezi buňkou rostlin, živočichů a bakterií a objasní funkci základních organel - rozpozná, porovná a objasní funkci základních orgánů (orgánových soustav) rostlin i živočichů - třídí organismy a zařadí vybrané organismy do říší a nižších taxonomických jednotek - vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti - uvede příklady dědičnosti v praktickém životě a příklady vlivu prostředí na utváření organismů - uvede na příkladech z běžného života význam virů a bakterií v přírodě i pro člověka <i>Biologie hub</i> - rozpozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby s plodnicemi a porovná je podle charakteristických znaků - vysvětlí různé způsoby výživy hub a jejich význam v ekosystémech a místo v potravních řetězcích - objasní funkci dvou organismů ve stélce lišejníků	- vznik, vývoj, rozmanitost, projevy života a jeho význam - výživa, dýchání, růst, rozmnožování, vývin, reakce na podněty - názory na vznik života - základní struktura života - buňky, pletiva, tkáně, orgány, orgánové soustavy, organismy - jednobuněčné a mnohobuněčné - význam a zásady třídění organismů - dědičnost a proměnlivost organismů - podstata dědičnosti a přenos dědičných informací, gen, křížení - viry a bakterie - výskyt, význam a praktické využití	OSV/1 – Psychohygiena OSV/2 - Komunikace - Kooperace a kompetence OSV/3 – Hodnoty, postoje, praktická etika EV/1,2,3,4

<i>Biologie rostlin</i> - odvodí na základě pozorování uspořádání rostlinného těla od buňky přes pletiva až k jednotlivým orgánům - porovná vnější a vnitřní stavbu jednotlivých orgánů a uvede praktické příklady jejich funkcí a vztahů v rostlině jako celku - vysvětlí princip základních rostlinných fyziologických procesů a jejich využití při pěstování rostlin - rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí klíčů a atlasů - odvodí na základě pozorování přírody závislost a přizpůsobení některých rostlin podmínkám prostředí <i>Biologie živočichů</i> - porovnává základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů - rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin - odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí - zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka - uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy <i>Biologie člověka</i> - určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí	- anatomie a morfologie rostlin - stavba a význam jednotlivých částí těla vyšších rostlin (kořen, stonek, list, květ, semeno, plod) - fyziologie rostlin - základní principy fotosyntézy, dýchání, růstu, rozmnožování - systém rostlin - poznávání a zařazování daných zástupců běžných druhů řas, mechorostů, kapradorostů (plavuně, přesličky, kapradiny), nahosemenných a krytosemenných rostlin (jednoděložných a dvouděložných), jejich vývoj a využití hospodářsky významných zástupců - význam rostlin a jejich ochrana - stavba těla, stavba a funkce jednotlivých částí těla - živočišná buňka, tkáň, orgány, orgánové soustavy, organismy - jednobuněčné a mnohobuněčné, rozmnožování - vývoj, vývin a systém živočichů - významní zástupci jednotlivých skupin živočichů - prvoci, bezobratlí (žahavci, ploštěnci, hlísti, měkkýši, kroužkovci, členovci), strunatci (paryby, ryby, obojživelníci, plazi, ptáci, savci) - rozšíření, význam a ochrana živočichů - hospodářsky a epidemiologicky významné druhy, péče o vybrané domácí živočichy, chov domestikovaných živočichů, živočišná společenstva - projevy chování živočichů - fylogeneze a ontogeneze člověka - rozmnožování člověka - anatomie a fyziologie - stavba a funkce jednotlivých částí lidského	
---	--	--

jejich vztahy - orientuje se v základních vývojových stupních fylogeneze člověka - objasní vznik a vývin nového jedince od početí až do stáří - rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby, objasní význam zdravého způsobu života - aplikuje první pomoc při poranění a jiném poškození těla <i>Neživá příroda</i> - objasní vliv jednotlivých sfér Země na vznik a trvání života - rozpozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny s použitím určovacích pomůcek - rozlišuje důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů, včetně geologického oběhu hornin i oběhu vody - porovná význam půdotvorných činitelů pro vznik půdy, rozlišuje hlavní půdní typy a půdní druhy v naší přírodě - rozlišuje jednotlivá geologická období podle charakteristických znaků - uvede význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj různých ekosystémů a charakterizuje mimořádné události způsobené výkyvy počasí a dalšími přírodními jevy, jejich doprovodné jevy a možné dopady i ochranu před nimi	těla, orgány, orgánové soustavy (opěrná, pohybová, oběhová, dýchací, trávicí, vylučovací a rozmnožovací, řídící), vyšší nervová činnost, hygiena duševní činnosti - nemoci, úrazy a prevence - příčiny, příznaky, praktické zásady a postupy při léčení běžných nemocí - závažná poranění a život ohrožující stavy, epidemie - životní styl - pozitivní a negativní dopad prostředí a životního stylu na zdraví člověka - Země - vznik a stavba Země - nerosty a horniny - vznik, vlastnosti, kvalitativní třídění, praktický význam a využití zástupců, určování jejich vzorků - principy krystalografie - vnější a vnitřní geologické procesy - příčiny a důsledky - půdy - složení vlastnosti a význam půdy pro výživu rostlin, její hospodářský význam pro společnost, nebezpečí a příklady její devastace, možnosti a příklady rekultivace - vývoj zemské kůry a organismů na Zemi - geologické změny, vznik života, výskyt typických organismů a jejich přizpůsobování prostředí - geologický vývoj a stavba území ČR - Český masiv, Karpaty - podnebí a počasí ve vztahu k životu - význam vody a teploty prostředí pro život, ochrana a využití přírodních zdrojů, význam jednotlivých vrstev ovzduší pro život, vlivy znečištěného ovzduší a klimatických změn na živé organismy a na člověka - mimořádné události způsobené přírodními vlivy - příčiny vzniku mimořádných událostí, přírodní světové katastrofy, nejčastější mimořádné přírodní události v ČR (povodně, větrné bouře, sněhové	
--	--	--

<i>Základy ekologie</i> - uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi - rozlišuje a uvede příklady systémů organismů - populace, společenstva, ekosystémy - na příkladu objasní základní princip existence živých a neživých složek ekosystému - vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam - uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí a příklady narušení rovnováhy ekosystému <i>Praktické poznávání přírody</i> - aplikuje praktické metody poznávání přírody - dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé a neživé přírody	kalamity, laviny, náledí) a ochrana před nimi - organismy a prostředí – vzájemné vztahy mezi organismy, mezi organismy a prostředím - populace, společenstva, přirozené a umělé ekosystémy, potravní řetězce, rovnováha v ekosystému - ochrana přírody a životního prostředí - globální problémy a jejich řešení, chráněná území - praktické metody poznávání přírody - pozorování lupou a mikroskopem (případně dalekohledem), zjednodušené určovací klíče a atlasy, založení herbáře a sbírek, ukázky odchyty některých živočichů, jednoduché rozčleňování rostlin a živočichů - významní biologové a jejich objevy	
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata/TO průřezových témat
	Cyklická výuka/6., 7., 8. ročník C	
- rozliší základní projevy a podmínky života, orientuje se v daném přehledu vývoje organismů - uvede příklady dědičnosti v praktickém životě a příklady vlivu prostředí na utváření organismů - uvede význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj různých ekosystémů a charakterizuje mimořádné události způsobené výkyvy počasí a dalšími	Rozšíření, význam a ochrana živočichů: → hospodářsky významné druhy → péče o vybrané domácí živočichy → chov domestikovaných živočichů Organismy a prostředí: → vzájemné vztahy mezi organismy a prostředím → populace → společenstvo/biocenóza/	EV/3

přírodními jevy, jejich doprovodné jevy a možné dopady i ochranu před nimi - odvodí na základě pozorování přírody závislost a přizpůsobení některých rostlin podmínkám prostředí - rozlišuje důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů, včetně geologického oběhu hornin i oběhu vody - odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí - zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka; uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy - dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé a neživé přírody - uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi - rozlišuje a uvede příklady systémů organismů – populace, společenstva, ekosystémy; na příkladu objasní základní princip existence živých a neživých složek ekosystému - vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam	→ ekosystémy → potravní řetězce Geologický vývoj, změny na území ČR.	
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata/TO průřezových témat
	Cyklická výuka/6., 7., 8. ročník A	
- odvodí na základě pozorování přírody závislost a přizpůsobení některých rostlin podmínkám prostředí - odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech	Vývoj zemské kůry a organismů na zemi: → geologické změny → éry vývoje života-prekambrium, prvohory, druhohory, třetihory, čtvrtohory Země:	VMEGS/3 MKV/3 EV/4

objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí - zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka; uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy - rozliší základní projevy a podmínky života, orientuje se v daném přehledu organismů - dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé a neživé přírody	→ vznik Země → stavba Země → podmínky vzniku života na Zemi → vznik a vývoj života- názory na vznik a vývoj života Životní styl společnosti: → pozitivní a negativní dopad na zdraví člověka → vztahy člověka k životnímu prostředí Poznávání přírody: → pozorování lupou a mikroskopem, určování organismů podle klíče a atlasů	EV/3
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata/TO průřezových témat
	9. ročník	
- rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby, objasní význam zdravého způsobu života - aplikuje první pomoc při poranění a jiném poškození těla - rozlišuje důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů, včetně geologického oběhu hornin i oběhu vody - uvede význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj různých ekosystémů a charakterizuje mimořádné události způsobené výkyvy počasí a dalšími přírodními jevy, jejich doprovodné jevy a možné dopady i ochranu před nimi - uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi - rozliší základní projevy a podmínky života, orientuje se v daném přehledu vývoje organismů - uvede příklady dědičnosti v praktickém životě a příklady vlivu prostředí na utváření organismů	Životní styl: → pozitivní a negativní dopad na zdraví člověka → vztahy člověka k životnímu prostředí Projevy života na Zemi: → Země a život – atmosféra, hydrosféra, ozonoféra, biosféry, litosféra, pedosféra Nerosty a horniny: → mineralogie – vznik nerostů, fyzikální vlastnosti nerostů, chemické vlastnosti, třídění nerostů, přehled nerostů, určování nerostů → petrologie – vyvřelé horniny, usazené horniny, přeměněné horniny, určování hornin Praktické metody poznávání přírody: → pozorování lupou a mikroskopem, určování organismů Významní biologové a jejich objevy: např. J. E. Purkyně, A. Leeuwenhoek, C. Linné, J. G. Mendel, I. P. Pavlov Nemoci, úrazy a prevence: → ochrana zdraví, nebezpečí poškození jednotlivých částí	EV/1,2,3,4

- odvodí na základě pozorování přírody závislost a přizpůsobení některých rostlin podmínkám prostředí - uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí a příklady narušení rovnováhy ekosystému - dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé a neživé přírody	lidského organismu, zásady první pomoci, styk člověka s prostředím, zpětná vazba → hygiena, vlivy kouření, alkoholu a drog, zneužívání léků, zdraví a nemoc: vnější a vnitřní faktory ovlivňující lidský život (prostředí a dědičnost) → rozmnožování, vývin jedince, rodičovství, funkce rodiny, nebezpečí pohlavních chorob a AIDS, hlavní období lidského života, druhotné pohlavní znaky Význam přírody a její ochrana: → stav životního prostředí → globální problémy a jejich řešení → chráněná území, instituce Životní styl → pozitivní a negativní dopad na zdraví člověka → vztahy člověka k životnímu prostředí	
---	---	--

Obor Zeměpis v předmětu Lidé a svět

2. stupeň

ZEMĚPIS		
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata/TO průřezových témat
	Cyklická výuka/6., 7., 8. ročník C	

<i>Geografické informace, zdroje dat, kartografie a topografie</i> - organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů a elaborátů, z grafů, diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů - používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii - přiměřeně hodnotí geografické objekty, jevy a procesy v krajinné sféře, jejich určité pravidelnosti, zákonitosti a odlišnosti, jejich vzájemnou -souvislost a podmíněnost, rozeznává hranice mezi podstatnými prostorovými složkami v krajině - vytváří a využívá osobní myšlenková schémata a myšlenkové mapy pro orientaci v konkrétních regionech, pro prostorové vnímání a hodnocení míst, objektů, jevů a procesů v nich, pro vytváření postojů k okolnímu světu <i>Přírodní obraz Země</i> - zhodnotí postavení Země ve vesmíru a srovnává podstatné vlastnosti Země s ostatními tělesy sluneční soustavy - prokáže na konkrétních příkladech tvar planety Země, zhodnotí důsledky pohybů Země na život lidí a organismů - rozlišuje a porovnává složky a prvky přírodní sféry, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává, pojmenuje a klasifikuje tvary zemského povrchu - porovná působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vliv na přírodu a na lidskou společnost	- komunikační geografický a kartografický jazyk - vybrané obecně používané geografické, topografické a kartografické pojmy - základní topografické útvary - důležité body, výrazné liniové útvary, plošné útvary a jejich kombinace: sítě, povrchy, ohniska - uzly - hlavní kartografické produkty: plán, mapa - jazyk mapy: symboly, smluvené značky, vysvětlivky - statistická data a jejich grafické vyjádření, tabulky - základní informační geografická média a zdroje dat - geografická kartografie a topografie - glóbus, měřítko glóbusu, zeměpisná síť, poledníky a rovnoběžky, zeměpisné souřadnice, určování zeměpisné polohy v zeměpisné síti - měřítko a obsah plánů a map, orientace plánů a map vzhledem ke světovým stranám - praktická cvičení a aplikace s dostupnými kartografickými produkty v tištěné i elektronické podobě - Země jako vesmírné těleso - tvar, velikost a pohyby Země, střídání dne a noci, střídání ročních období, světový čas, časová pásma, pásmový čas, datová hranice, smluvený čas - krajinná sféra - přírodní sféra, společenská a hospodářská sféra, složky a prvky přírodní sféry - systém přírodní sféry na planetární úrovni - geografické pásy, geografická (šířková) pásma, výškové stupně - systém přírodní sféry na regionální úrovni - přírodní oblasti	OSV/2 – Kooperace a kompetice OSV/3 – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti EV/1,2,3,4
---	--	--

<i>Regiony světa</i> - rozlišuje zásadní přírodní a společenské atributy jako kritéria pro vymezení, ohraničení a lokalizaci regionů světa - lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny - porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných států - zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich <i>Společenské a hospodářské prostředí</i> - posoudí na přiměřené úrovni prostorovou organizaci světové populace, její rozložení, strukturu, růst, pohyby a dynamiku růstu a pohybů, zhodnotí na vybraných příkladech mozaiku multikulturního světa - posoudí, jak přírodní podmínky souvisejí s funkcí lidského sídla, pojmenuje obecné základní geografické znaky sídel - zhodnotí přiměřeně strukturu, složky a funkce světového hospodářství, lokalizuje na mapách hlavní světové surovinové a energetické zdroje - porovnává státy světa a zájmové integrace států světa na základě podobných a odlišných znaků - lokalizuje na mapách jednotlivých světadílů hlavní	- světadíly, oceány, makroregiony světa - určující a porovnávací kritéria - jejich přiměřená charakteristika z hlediska přírodních a socioekonomických poměrů s důrazem na vazby a souvislosti (přírodní oblasti, podnebné oblasti, sídelní oblasti, jazykové oblasti, náboženské oblasti, kulturní oblasti) - modelové regiony světa – vybrané modelové přírodní, společenské, politické, hospodářské a environmentální problémy, možnosti jejich řešení - obyvatelstvo světa - základní kvantitativní a kvalitativní geografické, demografické, hospodářské a kulturní charakteristiky - globalizační společenské, politické a hospodářské procesy - aktuální společenské, sídelní, politické a hospodářské poměry současného světa, sídelní systémy, urbanizace, suburbanizace - světové hospodářství - sektorová a odvětvová struktura, územní dělba práce, ukazatele hospodářského rozvoje a životní úrovně - regionální společenské, politické a hospodářské útvary - porovnávací kritéria: národní a mnohonárodnostní státy, části států, správní oblasti, kraje, města, aglomerace - hlavní periferní	VMEGS/2
---	--	----------------

aktuální geopolitické změna a politické problémy v konkrétních světových regionech <i>Životní prostředí</i> - porovnává různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozlišuje na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajín - uvádí konkrétní příklady přírodních a kulturních krajinných složek a prvků, prostorové rozmístění hlavních ekosystémů (biomů) - uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí <i>Česká republika</i> - hodnotí a porovnává na přiměřené úrovni polohu, přírodní poměry, přírodní zdroje, lidský a hospodářský potenciál České republiky v evropském a světovém kontextu - lokalizuje na mapách jednotlivé kraje České republiky a hlavní jádrové a periferní oblasti z hlediska osídlení a hospodářských aktivit - uvádí příklady účasti a působnosti České republiky ve světových mezinárodních a nadnárodních institucích, organizacích a integracích států <i>Terénní geografická výuka, praxe a aplikace</i> - ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu - aplikuje v terénu praktické	hospodářské oblasti světa - politická bezpečnostní a hospodářská seskupení států - geopolitické procesy, hlavní světová konfliktní ohniska - krajina - přírodní a společenské prostředí, typy krajín - vztah přírody a společnosti - trvale udržitelný život a rozvoj, principy a zásady ochrany přírody a životního prostředí, chráněné územní přírody, globální ekologické a environmentální problémy lidstva - Česká republika - zeměpisná poloha, rozloha, členitost, přírodní poměry a zdroje - obyvatelstvo: základní geografické, demografické a hospodářské charakteristiky, sídelní poměry, rozmístění hospodářských aktivit, sektorová a odvětvová struktura hospodářství, transformační společenské, politické a hospodářské procesy a jejich územní projevy a dopady, hospodářské a politické postavení České republiky v Evropě a ve světě, zapojení do mezinárodní dělby práce a obchodu - regiony České republiky - územní jednotky státní správy a samosprávy, krajské členění, kraj místního regionu, přeshraniční spolupráce se sousedními státy v euroregionech - cvičení a pozorování v terénu místní krajiny, geografické exkurze	
---	--	--

postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny - uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině, uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech	- orientační body, jevy, pomůcky a přístroje, stanoviště, určování hlavních a vedlejších světových stran, pohyb podle mapy a azimutu, odhad vzdáleností a výšek objektů v terénu - jednoduché panoramatické náčrtky krajiny, situační plány, schematické náčrtky pochodové osy, hodnocení přírodních jevů a ukazatelů - ochrana člověka při ohrožení zdraví a života - živelní pohromy, opatření proti nim, chování a jednání při nebezpečí živelních pohrom v modelových situacích	MEV/1
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata/TO průřezových témat
	Cyklická výuka/6., 7., 8. ročník A	
- posoudí na přiměřené úrovni prostorovou organizaci světové populace, její rozložení, strukturu, růst, pohyby a dynamiku růstu a pohybů, zhodnotí na vybraných příkladech mozaiku multikulturního světa - organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů a elaborátů, z grafů, diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů - porovnává státy světa a zájmové integrace států světa na základě podobných a odlišných znaků - posoudí, jak přírodní podmínky souvisejí s funkcí lidského sídla, pojmenuje obecné základní geografické znaky sídel - uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů	Obyvatelstvo: – sídla, mapa → obyvatelstvo světa a jeho početní růst → rozmístění obyvatelstva na Zemi → územní pohyb obyvatelstva → lidské rasy, národy, jazyky → struktura obyvatelstva → městská sídla – proces urbanizace Krajina, příroda a životní prostředí: → krajina součástí přírody → životní prostředí lidské společnosti	VMEGS/3 MKV/3 EV/4

na životní prostředí - rozlišuje zásadní přírodní a společenské atributy jako kritéria pro vymezení, ohraničení a lokalizaci regionů světa - zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich	Oblasti ČR: → historie a současnost územního členění, NUTS (LAU) → kraje ČR, jejich specifika, přírodní a socioekonomické aspekty	EV/3
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata/TO průřezových témat
	Cyklická výuka/6., 7., 8. Ročník B	
- rozlišuje zásadní přírodní a společenské atributy jako kritéria pro vymezení, ohraničení a lokalizaci regionů světa - uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí - zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich - vymezí a lokalizuje místní oblast (region) podle bydliště nebo školy - uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině	- Geografie světadílů a oceánů - Vybrané rostlinstvo a živočišstvo v lokalizovaných regionech světa - Přehled - rozdělení krajinné sféry Vlivy člověka a lidské společnosti na krajinu: → lidé a životní prostředí → přírodní zdroje → půdy a životní prostředí → vzduch a životní prostředí - Pohyb v přírodě, základní přírodní charakteristiky daného regionu	EV/1,2,3,4
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata/TO průřezových témat
	9. ročník	
- zhodnotí přiměřeně strukturu, složky a funkce světového hospodářství, lokalizuje na mapách hlavní světové surovinové a energetické zdroje - porovnává předpoklady a hlavní faktory pro územní rozmístění hospodářských aktivit - uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí	Světové hospodářství: - zemědělství, průmysl a těžba, doprava, služby (cestovní ruch), energetika, spotřební průmysl a vliv na prostředí (rybolov, těžba dřeva, urbanizace, pěstování) - globální změny prostředí - hlavní hospodářské organizace ve světě	EV/1,2,3,4

- porovnává různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozlišuje na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajin - uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí -- vymezí a lokalizuje místní oblast (region) podle bydliště nebo školy - hodnotí na přiměřené úrovni přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu, možnosti dalšího rozvoje, přiměřeně analyzuje vazby místního regionu k vyšším územním celkům - ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu - uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině, uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech	Působení životního prostředí na člověka a lidskou společnost, ochrana životního prostředí: → životní prostředí a naše zdraví → světové ekologické problémy → ochrana životního prostředí → moderní ochrana přírody → ekologická výroba Život v našem regionu: - místo, zeměpisná poloha, příroda, historie, kultura, tradice, lidé hospodářství, globální problémy a jejich dopad na region, budoucnost Pohyb v krajině, základní přírodní charakteristiky regionu, odhad vzdálenosti, orientace v terénu	MEV/1
--	--	--------------

Obor Hudební výchova v předmětu Lidé a svět

2. stupeň

HUDEBNÍ VÝCHOVA		
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata/TO průřezových témat
	6. ročník	
- využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách	- orientace v notovém záznamu vokální skladby – notový zápis jako opora při realizaci písně či složitější vokální nebo vokálně instrumentální skladby, rozvoj hudebního sluchu a hudební představivosti – reprodukce tónů, převádění melodií z nezpěvné do zpěvné polohy, zachycování rytmu popřípadě i melodie zpívané (hrané)	MEV/2

	písně pomocí grafického (notového) záznamu - pěvecký a mluvní projev – rozšiřování hlasového rozsahu, hlasová hygiena, hlasová nedostatečnost a některé způsoby její nápravy, mutace, vícehlasý a jednohlasý zpěv, deklamace - hudební rytmus – odhalování vzájemných souvislostí rytmu řeči a hudby, využívání rytmických zákonitostí při vokálním projevu - interpretace znějící hudby – slovní charakterizování hudebního díla, vytváření vlastní soudů a preferencí	OSV/2 - Poznávání lidí - Komunikace OSV/1 - Rozvoj schopností poznávání
- uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně, v jednohlase i vícehlase, dokáže ocenit kvalitní vokální projev druhého	- pěvecký a mluvní projev – rozšiřování hlasového rozsahu, hlasová hygiena, hlasová nedostatečnost, vícehlasý a jednohlasý zpěv, deklamace - reflexe vokálního projevu – vlastní vokální projev a vokální projev ostatních, hledání možností nápravy hlasové nedostatečnosti (transpozice melodie, využití jiné hudební činnosti)	VMEGS/1
- reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří a volí jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace	- hra na hudební nástroje – nástrojová reprodukce melodií (motivků, témat, písní, jednoduchých skladeb), hra a tvorba doprovodů s využitím nástrojů Orffova instrumentáře, a jiných dostupných nástrojů	
- realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností písně a skladby různých stylů a žánrů	- vyjadřování hudebních i nehudebních představ a myšlenek pomocí hudebního nástroje – představy rytmické, melodické, tempové, dynamické, formální	OSV/1 - Kreativita
- rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě a na základě individuálních hudebních schopností a pohybové vyspělosti předvede jednoduchou pohybovou vazbu	- pohybový doprovod znějící hudby – taktování, taneční kroky, vlastní pohybové ztvárnění - orientace v prostoru	

- orientuje se v proudu znějící hudby, vnímá užité hudebně výrazové prostředky a charakteristické sémantické prvky, chápe jejich význam v hudbě a na základě toho přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku	- orientace v hudebním prostoru a analýza hudební skladby - interpretace znějící hudby – slovní charakterizování hudebního díla, vytváření vlastní soudů a preferencí	MKV/2,3
- zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období a porovnává ji z hlediska její slohové a stylové příslušnosti s dalšími skladbami	- hudební dílo a její autor – pojmy inspirace, epigonství, kýč - hudební styly a žánry – chápání jejich funkcí vzhledem k životu jedince i společnosti, kulturním tradicím a zvykům	
- vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění	- texty písní dle zájmu dětí - reprodukce výtvarných děl - dobové nahrávky	
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata/TO průřezových témat
	7. ročník	
- využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách	- orientace v notovém záznamu vokální skladby – notový zápis jako opora při realizaci písně či složitější vokální nebo vokálně instrumentální skladby, rozvoj hudebního sluchu a hudební představivosti – reprodukce tónů, převádění melodií z nezpěvné do zpěvné polohy, zachycování rytmu popřípadě i melodie zpívané (hrané) písně pomocí grafického (notového) záznamu - pěvecký a mluvní projev – rozšiřování hlasového rozsahu, hlasová hygiena, hlasová nedostatečnost a některé způsoby její nápravy, mutace, vícehlasý a jednohlasý zpěv, deklamace - hudební rytmus – odhalování vzájemných souvislostí rytmu řeči a hudby, využívání rytmických zákonitostí při vokálním projevu - interpretace znějící hudby – slovní charakterizování hudebního díla, vytváření vlastní soudů a preferencí	MEV/2 OSV/2 - Poznávání lidí - Komunikace OSV/1 - Rozvoj schopností poznávání
- uplatňuje získané pěvecké	- pěvecký a mluvní projev –	

dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně, v jednohlase i vícehlase, dokáže ocenit kvalitní vokální projev druhého	rozšiřování hlasového rozsahu, hlasová hygiena, hlasová nedostatečnost, vícehlasý a jednohlasý zpěv, deklamace - reflexe vokálního projevu – vlastní vokální projev a vokální projev ostatních, hledání možností nápravy hlasové nedostatečnosti (transpozice melodie, využití jiné hudební činnosti)	VMEGS/1
- reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří a volí jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace	- hra na hudební nástroje – nástrojová reprodukce melodií (motivků, témat, písní, jednoduchých skladeb), hra a tvorba doprovodů s využitím nástrojů Orffova instrumentáře, a jiných dostupných nástrojů	OSV/1 - Kreativita
-realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností písně a skladby různých stylů a žánrů - rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě a na základě individuálních hudebních schopností a pohybové vyspělosti předvede jednoduchou pohybovou vazbu	- vyjadřování hudebních i nehudebních představ a myšlenek pomocí hudebního nástroje – představy rytmické, melodické, tempové, dynamické, formální	MKV/2,3
- orientuje se v proudu znějící hudby, vnímá užité hudebně výrazové prostředky a charakteristické sémantické prvky, chápe jejich význam v hudbě a na základě toho přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku	- pohybový doprovod znějící hudby – taktování, taneční kroky, vlastní pohybové ztvárnění - orientace v prostoru	
- zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období a porovnává ji z hlediska její slohové a stylové příslušnosti s dalšími skladbami	- orientace v hudebním prostoru a analýza hudební skladby - interpretace znějící hudby – slovní charakterizování hudebního díla, vytváření vlastní soudů a preferencí	
	- hudební dílo a její autor	

	– pojmy inspirace, epigonství, kýč - hudební styly a žánry – chápání jejich funkcí vzhledem k životu jedince i společnosti, kulturním tradicím a zvykům	
- vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění	- texty písní dle zájmu dětí - reprodukce výtvarných děl - dobové nahrávky	
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata/TO průřezových témat
	8. ročník	
- využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách	- orientace v notovém záznamu vokální skladby – notový zápis jako opora při realizaci písně či složitější vokální nebo vokálně instrumentální skladby, rozvoj hudebního sluchu a hudební představivosti – reprodukce tónů, převádění melodií z nezpěvné do zpěvné polohy, zachycování rytmu popřípadě i melodie zpívané (hrané) písně pomocí grafického (notového) záznamu - pěvecký a mluvní projev – rozšiřování hlasového rozsahu, hlasová hygiena, hlasová nedostatečnost a některé způsoby její nápravy, mutace, vícehlasý a jednohlasý zpěv, deklamace - hudební rytmus – odhalování vzájemných souvislostí rytmu řeči a hudby, využívání rytmických zákonitostí při vokálním projevu - interpretace znějící hudby – slovní charakterizování hudebního díla, vytváření vlastní soudů a preferencí	MEV/2 OSV/2 - Poznávání lidí - Komunikace OSV/1 - Rozvoj schopností poznávání
- uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně, v jednohlase i vícehlase, dokáže ocenit kvalitní vokální projev druhého	- pěvecký a mluvní projev – rozšiřování hlasového rozsahu, hlasová hygiena, hlasová nedostatečnost, vícehlasý a jednohlasý zpěv, deklamace - reflexe vokálního projevu – vlastní vokální projev a vokální projev ostatních, hledání možností nápravy hlasové nedostatečnosti (transpozice melodie, využití jiné hudební činnosti)	OSV/1 - Kreativita

- reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří a volí jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace	- hra na hudební nástroje – nástrojová reprodukce melodií (motivků, témat, písní, jednoduchých skladeb), hra a tvorba doprovodů s využitím nástrojů Orffova instrumentáře, a jiných dostupných nástrojů	VMEGS/1
-realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností písně a skladby různých stylů a žánrů	- vyjadřování hudebních i nehudebních představ a myšlenek pomocí hudebního nástroje – představy rytmické, melodické, tempové, dynamické, formální	
- rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě a na základě individuálních hudebních schopností a pohybové vyspělosti předvede jednoduchou pohybovou vazbu	- pohybový doprovod znějící hudby – taktování, taneční kroky, vlastní pohybové ztvárnění - orientace v prostoru	
- orientuje se v proudu znějící hudby, vnímá užité hudebně výrazové prostředky a charakteristické sémantické prvky, chápe jejich význam v hudbě a na základě toho přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku	- orientace v hudebním prostoru a analýza hudební skladby - interpretace znějící hudby – slovní charakterizování hudebního díla, vytváření vlastní soudů a preferencí	
- zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období a porovnává ji z hlediska její slohové a stylové příslušnosti s dalšími skladbami	- hudební dílo a její autor – pojmy inspirace, epigonství, kým - hudební styly a žánry – chápání jejich funkcí vzhledem k životu jedince i společnosti, kulturním tradicím a zvykům	MKV/2,3
- vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění	- texty písní dle zájmu dětí - reprodukce výtvarných děl - dobové nahrávky	
Očekávané výstupy	Učivo	
	9. ročník	
- využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách	- orientace v notovém záznamu vokální skladby – notový zápis jako opora při realizaci písně či složitější	MEV/2

	vokální nebo vokálně instrumentální skladby, rozvoj hudebního sluchu a hudební představivosti – reprodukce tónů, převádění melodií z nezpěvné do zpěvné polohy, zachycování rytmu popřípadě i melodie zpívané (hrané) písně pomocí grafického (notového) záznamu - pěvecký a mluvní projev – rozšiřování hlasového rozsahu, hlasová hygiena, hlasová nedostatečnost a některé způsoby její nápravy, mutace, vícehlasý a jednohlasý zpěv, deklamace - hudební rytmus – odhalování vzájemných souvislostí rytmu řeči a hudby, využívání rytmických zákonitostí při vokálním projevu - interpretace znějící hudby – slovní charakterizování hudebního díla, vytváření vlastní soudů a preferencí	MKV/2,3
- uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně, v jednohlase i vícehlase, dokáže ocenit kvalitní vokální projev druhého	- pěvecký a mluvní projev – rozšiřování hlasového rozsahu, hlasová hygiena, hlasová nedostatečnost, vícehlasý a jednohlasý zpěv, deklamace - reflexe vokálního projevu – vlastní vokální projev a vokální projev ostatních, hledání možností nápravy hlasové nedostatečnosti (transpozice melodie, využití jiné hudební činnosti)	OSV/2 - Poznávání lidí - Komunikace
- reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří a volí jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace	- hra na hudební nástroje – nástrojová reprodukce melodií (motivků, témat, písní, jednoduchých skladeb), hra a tvorba doprovodů s využitím nástrojů Orffova instrumentáře, a jiných dostupných nástrojů	OSV/1 - Rozvoj schopností poznávání
-realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností písně a skladby různých stylů a žánrů	- vyjadřování hudebních i nehudebních představ a myšlenek pomocí hudebního nástroje – představy rytmické, melodické, tempové, dynamické, formální	OSV/1- Kreativita
- rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě a na	- pohybový doprovod znějící hudby – taktování, taneční kroky, vlastní pohybové ztvárnění	

základě individuálních hudebních schopností a pohybové vyspělosti předvede jednoduchou pohybovou vazbu	- orientace v prostoru	
- orientuje se v proudu znějící hudby, vnímá užité hudebně výrazové prostředky a charakteristické sémantické prvky, chápe jejich význam v hudbě a na základě toho přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku	- orientace v hudebním prostoru a analýza hudební skladby - interpretace znějící hudby – slovní charakterizování hudebního díla, vytváření vlastní soudů a preferencí	VMEGS /1
- zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období a porovnává ji z hlediska její slohové a stylové příslušnosti s dalšími skladbami	- hudební dílo a její autor – pojmy inspirace, epigonství, kýč - hudební styly a žánry – chápání jejich funkcí vzhledem k životu jedince i společnosti, kulturním tradicím a zvykům	
- vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění	- texty písní dle zájmu dětí - reprodukce výtvarných děl - dobové nahrávky	

Obor Výtvarná výchova v předmětu Lidé a svět

2. stupeň

VÝTVARNÁ VÝCHOVA		
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata/TO průřezových témat
	6. ročník	
- vybírá, vytváří a pojmenovává co nejširší škálu prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků	Vizuální projekt s použitím vodových, temperových barev či olejových barev, pastelů či barevných kříd Práce s výtvarnými materiály	EV/3,4
- užívá vizuálně obrazná vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie	Vlastnosti barev Míchání barev Užití světelného a barevného kontrastu, redukované barevné škály	MEV/4,6,7

	Barevná nadsázka Psychické a emocionální působení barvy Kombinace barev, linií a tvarů	
- užívá prostředky pro zachycení jevů a procesů v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích – počítačová grafika, fotografie, video, animace	Tematické práce Plošné dekorativní kompozice Práce s různými materiály	MKV/2,3
- vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření; porovnává a hodnotí jeho účinky s účinky již existujících i běžně užívaných vizuálně obrazných vyjádření	Techniky kresby, malby, trojrozměrné zobrazení, výtvarná řemesla Výtvarně teoretické poznatky Uplatnění výtvarných zákonitostí v běžném životě	OSV/2 - Komunikace OSV/1 - Sebezpoznaní a sebepojetí
- rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku a v rovině sociálně utvářeného i symbolického obsahu	Děj a vlastní vztah k němu (důraz na citový zážitek, psychologické působení, dojmy a prožitky) Písmo jako výtvarný prvek Uplatnění tvaru, barvy, linií, struktury předmětů v dekorativních kompozicích, výtvarném vyjádření skutečnosti a přírodních tvarů Volný výtvarný přepis, transpozice a parafráze přírodních a umělých forem Výtvarné vyjádření krajinných motivů a prostorových vztahů na základě pozorování, prožitků a poznatků Inspirace hudbou	OSV/3 - Hodnoty, postoje a praktická etika
- interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků	Využití praktických i teoretických poznatků z výtvarné tvorby pro slovní hodnocení výtvarného díla	VMEGS/1,2,3
- porovnává na konkrétních příkladech různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření; vysvětluje své postoje k nim s vědomím osobní, společenské a kulturní podmíněnosti svých	Výtvarné umění a jeho proměny v souvislosti s historickým vývojem Významné osobnosti českého a světového výtvarného umění Architektura a její podíl na formování životního prostředí,	

hodnotových soudů	Výstava	
- ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření v sociálních vztazích; nalézá vhodnou formu pro jejich prezentaci	Využití praktických i teoretických poznatků z výtvarné tvorby Analýza a syntéza	
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata/TO průřezových témat
	7. ročník	
- vybírá, vytváří a pojmenovává co nejširší škálu prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků	Vizuální projekt s použitím vodových, temperových barev či olejových barev, pastelů či barevných kříd Práce s výtvarnými materiály	EV/3,4
- užívá vizuálně obrazná vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie	Vlastnosti barev Míchání barev Užití světelného a barevného kontrastu, redukované barevné škály Barevná nadsázka Psychické a emocionální působení barvy Kombinace barev, linií a tvarů	MEV/4,6,7
- užívá prostředky pro zachycení jevů a procesů v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích – počítačová grafika, fotografie, video, animace	Tematické práce Plošné dekorativní kompozice Práce s různými materiály	MKV/2,3
- vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření; porovnává a hodnotí jeho účinky s účinky již existujících i běžně užívaných vizuálně obrazných vyjádření	Techniky kresby, malby, trojrozměrné zobrazení, výtvarná řemesla Výtvarně teoretické poznatky Uplatnění výtvarných zákonitostí v běžném životě	
- rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku a v rovině	Děj a vlastní vztah k němu (důraz na citový zážitek, psychologické působení, dojmy a prožitky) Písmo jako výtvarný prvek	

sociálně utvářeného i symbolického obsahu	Uplatnění tvaru, barvy, linií, struktury předmětů v dekorativních kompozicích, výtvarném vyjádření skutečnosti a přírodních tvarů Volný výtvarný přepis, transpozice a parafráze přírodních a umělých forem Výtvarné vyjádření krajinných motivů a prostorových vztahů na základě pozorování, prožitků a poznatků Inspirace hudbou	OSV/2 - Komunikace OSV/1 - Sebepoznání a sebepojetí OSV/3 - Hodnoty, postoje a praktická etika
- interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků	Využití praktických i teoretických poznatků z výtvarné tvorby pro slovní hodnocení výtvarného díla	MKV/1
- porovnává na konkrétních příkladech různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření; vysvětluje své postoje k nim s vědomím osobní, společenské a kulturní podmíněnosti svých hodnotových soudů	Výtvarné umění a jeho proměny v souvislosti s historickým vývojem Významné osobnosti českého a světového výtvarného umění Architektura a její podíl na formování životního prostředí, Výstava	VMEGS/1,2,3
- ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření v sociálních vztazích; nalézá vhodnou formu pro jejich prezentaci	Využití praktických i teoretických poznatků z výtvarné tvorby Analýza a syntéza	
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata/TO průřezových témat
	8. ročník	
- vybírá, vytváří a pojmenovává co nejširší škálu prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků	Vizuální projekt s použitím vodových, temperových barev či olejových barev, pastelů či barevných kříd Práce s výtvarnými materiály	EV/2,3
- užívá vizuálně obrazná vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných	Vlastnosti barev Míchání barev Užití světelného a barevného	MEV/4,6,7

ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie	kontrastu, redukované barevné škály Barevná nadsázka Psychické a emocionální působení barvy Kombinace barev, linií a tvarů	MKV/2,3
- užívá prostředky pro zachycení jevů a procesů v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích – počítačová grafika, fotografie, video, animace	Tematické práce Plošné dekorativní kompozice Práce s různými materiály	
- vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření; porovnává a hodnotí jeho účinky s účinky již existujících i běžně užívaných vizuálně obrazných vyjádření	Techniky kresby, malby, trojrozměrné zobrazení, výtvarná řemesla Výtvarně teoretické poznatky Uplatnění výtvarných zákonitostí v běžném životě	OSV/2 – Komunikace OSV/1 - Sebepoznání a sebepojetí
- rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku a v rovině sociálně utvářeného i symbolického obsahu	Děj a vlastní vztah k němu (důraz na citový zážitek, psychologické působení, dojmy a prožitky) Písmo jako výtvarný prvek Uplatnění tvaru, barvy, linií, struktury předmětů v dekorativních kompozicích, výtvarném vyjádření skutečnosti a přírodních tvarů Volný výtvarný přepis, transpozice a parafráze přírodních a umělých forem Výtvarné vyjádření krajinných motivů a prostorových vztahů na základě pozorování, prožitků a poznatků Inspirace hudbou	OSV/3 - Hodnoty, postoje a praktická etika MKV/1
- interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků	Využití praktických i teoretických poznatků z výtvarné tvorby pro slovní hodnocení výtvarného díla	VMEGS/1,2,3
- porovnává na konkrétních příkladech různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření; vysvětluje své postoje k nim s	Výtvarné umění a jeho proměny v souvislosti s historickým vývojem Významné osobnosti českého a světového výtvarného umění	

vědomím osobní, společenské a kulturní podmíněnosti svých hodnotových soudů	Architektura a její podíl na formování životního prostředí, Výstava	
- ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření v sociálních vztazích; nalézá vhodnou formu pro jejich prezentaci	Využití praktických i teoretických poznatků z výtvarné tvorby Analýza a syntéza	
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata/TO průřezových témat
	9. ročník	
- vybírá, vytváří a pojmenovává co nejširší škálu prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků	Vizuální projekt s použitím vodových, temperových barev či olejových barev, pastelů či barevných kříd Práce s výtvarnými materiály	EV/3,4
- užívá vizuálně obrazná vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie	Vlastnosti barev Míchání barev Užití světelného a barevného kontrastu, redukované barevné škály Barevná nadsázka Psychické a emocionální působení barvy Kombinace barev, linií a tvarů	MEV/4,6,7
- užívá prostředky pro zachycení jevů a procesů v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích – počítačová grafika, fotografie, video, animace	Tematické práce Plošné dekorativní kompozice Práce s různými materiály	MKV/2,3
- vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření; porovnává a hodnotí jeho účinky s účinky již existujících i běžně užívaných vizuálně obrazných vyjádření	Techniky kresby, malby, trojrozměrné zobrazení, výtvarná řemesla Výtvarně teoretické poznatky Uplatnění výtvarných zákonitostí v běžném životě	OSV/2 - Komunikace OSV/1 - Sebepoznání a sebepojetí
- rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině	Děj a vlastní vztah k němu (důraz na citový zážitek, psychologické	

smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku a v rovině sociálně utvářeného i symbolického obsahu	působení, dojmy a prožitky) Písmo jako výtvarný prvek Uplatnění tvaru, barvy, linií, struktury předmětů v dekorativních kompozicích, výtvarném vyjádření skutečnosti a přírodních tvarů Volný výtvarný přepis, transpozice a parafráze přírodních a umělých forem Výtvarné vyjádření krajinných motivů a prostorových vztahů na základě pozorování, prožitků a poznatků Inspirace hudbou	OSV/3 - Hodnoty, postoje a praktická etika
- interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků	Využití praktických i teoretických poznatků z výtvarné tvorby pro slovní hodnocení výtvarného díla	VMEGS/1,2,3
- porovnává na konkrétních příkladech různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření; vysvětluje své postoje k nim s vědomím osobní, společenské a kulturní podmíněnosti svých hodnotových soudů	Výtvarné umění a jeho proměny v souvislosti s historickým vývojem Významné osobnosti českého a světového výtvarného umění Architektura a její podíl na formování životního prostředí, Výstava	
- ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření v sociálních vztazích; nalézá vhodnou formu pro jejich prezentaci	Využití praktických i teoretických poznatků z výtvarné tvorby Analýza a syntéza	

Obor Výchova ke zdraví v předmětu Lidé a svět

2. stupeň

VÝCHOVA KE ZDRAVÍ		
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata/TO průřezových témat
	6. ročník	
- respektuje přijatá pravidla soužití mezi spolužáky i jinými vrstevníky a přispívá k utváření	Život ve společnosti: — rodina, její funkce a náhradní rodinná výchova	OSV/1 - Rozvoj schopnosti poznávání - Psychohygiena – vztah

dobrých mezilidských vztahů v širším společenství (v rodině, komunitě) - vysvětlí role členů komunity (rodiny, třídy, spolku) a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu (vrstevnická komunita, rodinné prostředí) z hlediska prospěšnosti zdraví - vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím; - vysvětlí vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví - posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví - usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví - vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny i v nejbližším okolí - dává do souvislostí složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí a v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky	→ společenské role → pravidla kulturního chování → mezilidské vztahy → problematika šikany	k sobě samému, předcházení stresům OSV/2 - Mezilidské vztahy - Kooperace a kompetice OSV/3 – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti MKV/1,2 MEV - Tvorba mediálního sdělení plakát - Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality rozdíl mezi reklamou a zprávou - Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení hodnotící prvky ve sdělení
	Hodnota a podpora zdraví: - programy podpory zdraví - celostní pojetí člověka ve zdraví a nemoci - odpovědnost jedince za zdraví, zdravý životní styl	
	Rizika ohrožující zdraví: - postup v případě dopravní nehody (tísňové volání, zajištění bezpečnosti) - základní úkoly ochrany obyvatelstva, činnost po mimořádné události, prevence vzniku mimořádných událostí	
	Osobnostní a sociální rozvoj: - utváření vědomí vlastní identity - aktivní naslouchání, dialog, efektivní a asertivní komunikace a kooperace v různých situacích - dopad vlastního jednání a chování - hledání pomoci při problémech	
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata/TO průřezových témat
	7. ročník	
- respektuje přijatá pravidla soužití mezi spolužáky i jinými vrstevníky a přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v širším společenství (v rodině, komunitě) - vysvětlí role členů komunity (rodiny, třídy, spolku) a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu	Osobnostní a sociální rozvoj: - utváření vědomí vlastní identity - aktivní naslouchání, dialog, efektivní a asertivní komunikace a kooperace v různých situacích - dopad vlastního jednání a chování - hledání pomoci při problémech	OSV/1 - Psychohygiena OSV/2 - Mezilidské vztahy - Komunikace
	Rizika ohrožující zdraví: - postup v případě dopravní	

(vrstevnická komunita, rodinné prostředí) z hlediska prospěšnosti zdraví - vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím; -vysvětlí vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví -posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví -usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví -vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny i v nejbližším okolí - dává do souvislostí složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí a v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky	nehody (tísňové volání, zajištění bezpečnosti) - základní úkoly ochrany obyvatelstva, činnost po mimořádné události, prevence vzniku mimořádných událostí	OSV/3 - Hodnoty, postoje, praktická etika
	Zdravý způsob života: - zdravý způsob života → péče o zdraví → režim dne, životní rytmy a zdraví → zdroje a příčiny nemocí, prevence → péče o nemocné a handicapované → první pomoc	MKV/1,2 MEV/1,2,6
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata/TO průřezových témat
	8. ročník	
-uvádí do souvislostí zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivu mladého člověka; uplatňuje osвоенé sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni; v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým -vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv vrstevníků, médií, sekt; uplatňuje osвоенé dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresi	Rizika ohrožující zdraví: → smysl života → náhražky smyslu života → zneužívané návykové látky → prevence zneužívání → taktiky reklamních agentur → tvorba plakátu – propagace zdravého životního stylu - sexualita v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou	OSV/2 - Mezilidské vztahy - Komunikace OSV/1 - Sebepoznání a sebepojetí - Psychohygiena
	Hodnota a podpora zdraví: - podpora zdraví a její formy – prevence a intervence, působení na změnu kvality prostředí a chování jedince, odpovědnost jedince za zdraví	MEV/1

- projevuje odpovědné chování v rizikových situacích silniční a železniční dopravy; aktivně předchází situacím ohrožení zdraví a osobního bezpečí; v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc -uplatňuje adekvátní způsoby chování a ochrany v modelových situacích ohrožení, nebezpečí i mimořádných událostí	Osobnostní a sociální rozvoj: - utváření vědomí vlastní identity - aktivní naslouchání, dialog, efektivní a asertivní komunikace a kooperace v různých situacích - dopad vlastního jednání a chování - hledání pomoci při problémech	MKV/1,2
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata/TO průřezových témat
	9. ročník	
- respektuje přijatá pravidla soužití mezi spolužáky i jinými vrstevníky a přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v širším společenství (v rodině, komunitě) - vysvětlí role členů komunity (rodiny, třídy, spolku) a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu (vrstevnická komunita, rodinné prostředí) z hlediska prospěšnosti zdraví - vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím; -vysvětlí vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví -posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví -usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví -vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny i v nejbližším okolí -dává do souvislostí složení stravy	Rodina, partnerství: → rodinné prostředí → výběr partnera → nácvik komunikačních dovedností, asertivita → manželství	OSV/1 – Psychohygiena OSV/2 - Mezilidské vztahy - Komunikace
	Sexuální výchova: - změny ve společnosti - sexuální dospívání a reprodukční zdraví - problémy těhotenství a rodičovství mladistvých - vývojové etapy života → předčasná těhotenství → antikoncepce → pohlavní choroby → deviantní chování, sexuální zneužívání → sexualita a zákon → vliv víry a morálky	OSV/3 - Hodnoty, postoje, praktická etika MKV/1,2 MEV/1,2,6
	Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence - rizikové chování (alkohol, aktivní a pasivní kouření, zbraně, nebezpečné látky a předměty, nebezpečný internet) - účinky a následky jejich užití - psychická onemocnění, násilí - mířené proti sobě samému	
	Osobnostní a sociální rozvoj: - utváření vědomí vlastní identity - aktivní naslouchání, dialog, efektivní a asertivní komunikace a	

a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí a v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky -uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými, přenosnými, civilizačními a jinými chorobami; svěří se se zdravotním problémem a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc -projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu; dobrovolně se podílí na programech podpory zdraví v rámci školy a obce -samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonávání únavy a předcházení stresovým situacím - respektuje změny v období dospívání, vhodně na ně reaguje; kultivovaně se chová k opačnému pohlaví -respektuje význam sexuality v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a pozitivními životními cíli; chápe význam zdrženlivosti v dospívání a odpovědného sexuálního chování	kooperace v různých situacích - dopad vlastního jednání a chování - hledání pomoci při problémech	
---	---	--

Obor Tělesná výchova v předmětu Lidé a svět

2. stupeň

TĚLESNÁ VÝCHOVA		
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata/TO průřezových témat
	6. ročník	
<i>Činnosti ovlivňující zdraví</i> - aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti	Člověk a sport: → význam biorytmů pro zdraví a pohybovou aktivitu → pojmy osvojovaných činností	OSV/1 - Sebepoznání a sebepojetí - Seberegulace a sebeorganizace

zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem -usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti -samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností - zatěžovanými svaly -odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím -uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost <i>Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností</i> - zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech -posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny <i>Činnosti podporující pohybové učení</i> - užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence -naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu -dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji -podle možností zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy; spolurozhoduje osvojované hry a soutěže	→ základní pojmy spojené s jednotlivými druhy cvičení → základní význam jednotlivých druhů cvičení a jejich použití v denním režimu zdravý životní styl, odmítání škodlivin → pravidla bezpečnosti silničního provozu pro chodce, cyklistu	- Psychohygiena OSV/2 OSV/3 - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
	Atletika: → pojmy olympijské disciplíny → základní pravidla atletických soutěží → základy techniky disciplín → průpravná cvičení pro jednotlivé atletické činnosti: běh /rychlý, vytrvalostní/, skok /daleký, vysoký/, hod /míčkem, vrh koulí/	EV/4 VMEGS/2
	Sportovní hry: → základní principy pro řízení a rozhodování pohybových her → úkoly vyplývající z herních funkcí a rolí ve hře → radost ze hry, prožitek, spolupráce → význam sportovních her pro rozvoj herních dovedností → herní role a funkce /brankář, kapitán atd./ → základní pravidla sportovních her → specifikace bezpečnosti a hygieny při sportovních hrách → příprava a organizace utkání → vybrané sportovní hry	MKV/2 MEV/6
	Gymnastika: → pojmy, odvozené cvičební polohy a postoje → záchrana a dopomoc → přeskoky, hrazda, kladina, prostná → zapojení do řízení a samostatného hodnocení kvality → rytmická a kondiční gymnastika → různé druhy pohybu s hudebním a rytmickým doprovodem → technika a estetika pohybu	

	→ rychlostně silová cvičení → protahovací a napínací cvičení - turistika a pobyt v přírodě dle možností – příprava turistické akce, přesun do terénu, uplatňování pravidel bezpečnosti silničního provozu, chůze se zátěží i v mírně náročném terénu, táboření, ochrana přírody, přežití v přírodě -rekreační sporty dle možností	
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata/TO průřezových témat
	7. ročník	
<i>Činnosti ovlivňující zdraví</i> - aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem -usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti -samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností - zatěžovanými svaly -odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím -uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost <i>Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností</i> - zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech -posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny	Člověk a sport: → význam biorytmů pro zdraví a pohybovou aktivitu → pojmy osvojovaných činností → základní pojmy spojené s jednotlivými druhy cvičení → základní význam jednotlivých druhů cvičení a jejich použití v denním režimu zdravý životní styl, odmítání škodlivin → pravidla bezpečnosti silničního provozu pro chodce, cyklistu Atletika: → pojmy olympijské disciplíny → základní pravidla atletických soutěží → základy techniky disciplín → průpravná cvičení pro jednotlivé atletické činnosti: běh /rychlý, vytrvalostní/, skok /daleký, vysoký/, hod /míčkem, vrh koulí/ Sportovní hry: → základní principy pro řízení a rozhodování pohybových her → úkoly vyplývající z herních funkcí a rolí ve hře → radost ze hry, prožitek, spolupráce → význam sportovních her pro rozvoj herních dovedností → herní role a funkce /brankář, kapitán atd./ → základní pravidla sportovních	OSV/1 - Sebepoznání a sebepojetí - Seberegulace a sebeorganizace - Psychohygiena OSV/2 - Poznávání lidí - Mezilidské vztahy - Komunikace - Kooperace a kompetice OSV/3 - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti EV/4 VMEGS/2 MKV/2

<i>Činnosti podporující pohybové učení</i> - užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence -naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu -dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji -podle možností zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy; spolurozhoduje osvojované hry a soutěže	her → specifikace bezpečnosti a hygieny při sportovních hrách → příprava a organizace utkání → vybrané sportovní hry	MEV/6
	Gymnastika: → pojmy, odvozené cvičební polohy a postoje → záchrana a dopomoc → přeskoky, hrazda, kladina, prostná → zapojení do řízení a samostatného hodnocení kvality → rytmická a kondiční gymnastika → různé druhy pohybu s hudebním a rytmickým doprovodem → technika a estetika pohybu → rychlostně silová cvičení → protahovací a napínací cvičení	
	- turistika a pobyt v přírodě dle možností – příprava turistické akce, přesun do terénu, uplatňování pravidel bezpečnosti silničního provozu, chůze se zátěží i v mírně náročném terénu, táboření, ochrana přírody, přežití v přírodě -rekreační sporty dle možností	
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata/TO průřezových témat
	8. ročník	
<i>Činnosti ovlivňující zdraví</i> - aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem -usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti -samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností - zatěžovanými svaly -odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím	Člověk a sport: → význam biorytmů pro zdraví a pohybovou aktivitu → pojmy osvojovaných činností → základní pojmy spojené s jednotlivými druhy cvičení → základní význam jednotlivých druhů cvičení a jejich použití v denním režimu zdravý životní styl, odmítání škodlivin → pravidla bezpečnosti silničního provozu pro chodce, cyklistu	OSV/1 - Sebepoznání a sebepojetí - Seberegulace a sebeorganizace - sebeovládání - Psychohygiena OSV/2 - Poznávání lidí - Mezilidské vztahy - Komunikace - Kooperace a kompetice OSV/3 - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
	Atletika: → pojmy olympijské disciplíny → základní pravidla atletických	

-uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost <i>Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností</i> - zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech -posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny <i>Činnosti podporující pohybové učení</i> - užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence -naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu -dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji -podle možností zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy; spolurozhoduje osvojované hry a soutěže	soutěží → základy techniky disciplín → průpravná cvičení pro jednotlivé atletické činnosti: běh /rychlý, vytrvalostní/, skok /daleký, vysoký/, hod /míčkem, vrh koulí/	EV/4 VMEGS/2 MKV/2 MEV/6
	Sportovní hry: → základní principy pro řízení a rozhodování pohybových her → úkoly vyplývající z herních funkcí a rolí ve hře → radost ze hry, prožitek, spolupráce → význam sportovních her pro rozvoj herních dovedností → herní role a funkce /brankář, kapitán atd./ → základní pravidla sportovních her → specifikace bezpečnosti a hygieny při sportovních hrách → příprava a organizace utkání → vybrané sportovní hry	
	Gymnastika: → pojmy, odvozené cvičební polohy a postoje → záchrana a dopomoc → přeskoky, hrazda, kladina, prostná → zapojení do řízení a samostatného hodnocení kvality → rytmická a kondiční gymnastika → různé druhy pohybu s hudebním a rytmickým doprovodem → technika a estetika pohybu → rychlostně silová cvičení → protahovací a napínací cvičení	
	- turistika a pobyt v přírodě dle možností – příprava turistické akce, přesun do terénu, uplatňování pravidel bezpečnosti silničního provozu, chůze se zátěží i v mírně náročném terénu, táboření, ochrana přírody, přežití v přírodě -rekreační sporty dle možností	

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata/TO průřezových témat
	9. ročník	
<i>Činnosti ovlivňující zdraví</i> - aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem -usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti -samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností - zatěžovanými svaly -odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím -uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost <i>Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností</i> - zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech -posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny <i>Činnosti podporující pohybové učení</i> - užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence -naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu	Člověk a sport: → význam biorytmů pro zdraví a pohybovou aktivitu → pojmy osvojovaných činností → základní pojmy spojené s jednotlivými druhy cvičení → základní význam jednotlivých druhů cvičení a jejich použití v denním režimu zdravý životní styl, odmítání škodlivin → pravidla bezpečnosti silničního provozu pro chodce, cyklistu	OSV/1 - Sebepoznání a sebepojetí - Seberegulace a sebeorganizace - Psychohygiena OSV/2 - Poznávání lidí - Mezilidské vztahy - Komunikace - Kooperace a kompetice OSV/3 - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti EV/4 VMEGS/2 MKV/2 MEV/6
	Atletika: → pojmy olympijské disciplíny → základní pravidla atletických soutěží → základy techniky disciplín → průpravná cvičení pro jednotlivé atletické činnosti: běh /rychlý, vytrvalostní/, skok /daleký, vysoký/, hod /míčkem, vrh koulí/	
	Sportovní hry: → základní principy pro řízení a rozhodování pohybových her → úkoly vyplývající z herních funkcí a rolí ve hře → radost ze hry, prožitek, spolupráce → význam sportovních her pro rozvoj herních dovedností → herní role a funkce /brankář, kapitán atd./ → základní pravidla sportovních her → specifikace bezpečnosti a hygieny při sportovních hrách → příprava a organizace utkání → vybrané sportovní hry	
	Gymnastika: → pojmy, odvozené cvičební polohy a postoje → záchrana a dopomoc → přeskoky, hrazda, kladina, prostná	

-dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji -podle možností zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy; spolurozhoduje osvojované hry a soutěže	→ zapojení do řízení a samostatného hodnocení kvality → rytmická a kondiční gymnastika → různé druhy pohybu s hudebním a rytmickým doprovodem → technika a estetika pohybu → rychlostně silová cvičení → protahovací a napínací cvičení	
	- turistika a pobyt v přírodě dle možností – příprava turistické akce, přesun do terénu, uplatňování pravidel bezpečnosti silničního provozu, chůze se zátěží i v mírně náročném terénu, táboření, ochrana přírody, přežití v přírodě -rekreační sporty dle možností	

Obor Člověk a svět práce v předmětu Lidé a svět

2. stupeň

ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE		
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata/TO průřezových témat
	6. ročník	
<i>Pěstitelské práce, chovatelství</i> -volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin -pěstuje a využívá květiny pro výzdobu -používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu -prokáže základní znalost chovu drobných zvířat a zásad bezpečného kontaktu se zvířaty -dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu způsobeného zvířaty	Pěstitelské práce: → hygiena, bezpečnostní předpisy, první pomoc při úrazu, bezpečnost a ochrana zdraví při práci, ochrana pracovního a životního prostředí → základní podmínky pro pěstování rostlin, význam zeleně pro životní prostředí, půda a její zpracování, výživa a ochrana rostlin → přehled hlavních prací na zahradě, nářadí → zelenina – druhy zeleniny, podmínky a zásady pěstování, sázení a setí, pěstování rostlin ze semen v místnosti – klíčivost, osazovací plán, předpěstování zeleninové sadby → péče o školní květiny,	EV/1,2,4

	přesazování, přihnojování, zálivka — okrasná zeleň – rozdělení okrasných rostlin — květiny v exteriéru a interiéru, řez, vazba, úprava květin	
<i>Design a konstruování</i> -sestaví podle návodu, náčrtu, plánu, jednoduchého programu daný model -navrhne a sestaví jednoduché konstrukční prvky a ověří a porovná jejich funkčnost, nosnost, stabilitu aj. -provádí montáž, demontáž a údržbu jednoduchých předmětů a zařízení -dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny práce a bezpečnostní předpisy; poskytne první pomoc při úrazu	-stavebnice - sestavování modelů, tvorba konstrukčních prvků, montáž a demontáž - návod, předloha, náčrt, plán, schéma, jednoduchý program	OSV/1 - Rozvoj schopností poznávání - Kreativita
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata/TO průřezových témat
	7. ročník	
<i>Design a konstruování</i> -sestaví podle návodu, náčrtu, plánu, jednoduchého programu daný model -navrhne a sestaví jednoduché konstrukční prvky a ověří a porovná jejich funkčnost, nosnost, stabilitu aj. -provádí montáž, demontáž a údržbu jednoduchých předmětů a zařízení -dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny práce a bezpečnostní předpisy; poskytne první pomoc při úrazu	-stavebnice - sestavování modelů, tvorba konstrukčních prvků, montáž a demontáž - návod, předloha, náčrt, plán, schéma, jednoduchý program	OSV/1 - Rozvoj schopností poznávání - Kreativita
<i>Pěstitelské práce, chovatelství</i> -volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin -pěstuje a využívá květiny pro výzdobu -používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu -prokáže základní znalost chovu drobných zvířat a zásad bezpečného kontaktu se zvířaty	Pěstitelské práce: — hygiena, bezpečnostní předpisy, první pomoc při úrazu, bezpečnost a ochrana zdraví při práci, ochrana pracovního a životního prostředí — základní podmínky pro pěstování rostlin, význam zeleně pro životní prostředí, půda a její zpracování, výživa a ochrana rostlin — přehled hlavních prací na	EV/1,2,4

-dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu způsobeného zvířaty	zahradě, nářadí → zelenina – druhy zeleniny, podmínky a zásady pěstování, sázení a setí, pěstování rostlin ze semen v místnosti – klíčivost, osazovací plán, předpěstování zeleninové sadby → péče o školní květiny, přesazování, přihnojování, zálivka → okrasná zeleň – rozdělení okrasných rostlin → květiny v exteriéru a interiéru, řez, vazba, úprava květin	
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata/TO průřezových témat
	8. ročník	
<i>Příprava pokrmů</i> -používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče -připraví jednoduché pokrmy v souladu se zásadami zdravé výživy -dodržuje základní principy stolování, společenského chování a obsluhy u stolu ve společnosti -dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni	Příprava pokrmů: → základní vybavení kuchyně, udržování pořádku a čistoty, bezpečnost a hygiena provozu → potraviny – základní pojmy v oboru výživy a stravování, nákup, skladování → skupiny potravin, sestavování jídelníčku → příprava pokrmů - úprava pokrmů za studena → základní způsoby tepelné úpravy → úprava stolu a stolování - jednoduché prostírání, obsluha a chování u stolu, slavnostní stolování v rodině, zdobné prvky a květiny na stole	OSV/1 - Kreativita
<i>Svět práce</i> -orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí - posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravy -využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání -prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce	Svět práce: → volba profesní orientace, základní principy, osobní zájmy a cíle, osobní vlastnosti a schopnosti → technika jako pracovní prostředek, jako objekt, nebo produkt práce → lidská práce, pracovní činnosti, pracoviště a pracovní prostředí → trh práce, požadavky kvalifikační a zdravotní → zaměstnání, způsoby hledání zaměstnání, životopis	OSV/2 - Poznávání lidí

	→ práce a povinnosti, Zákoník práce → podnikání, struktura a druhy organizací, nejčastější formy podnikání, drobné a soukromé podnikání → možnosti vzdělávání, náplň učebních a studijních oborů, informace a poradenské služby	
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata/TO průřezových témat
	9. ročník	
<i>Provoz a údržba domácnosti</i> -provádí jednoduché operace platebního styku a domácího účetnictví -ovládá jednoduché pracovní postupy při základních činnostech v domácnosti a orientuje se v návodech k obsluze běžných domácích spotřebičů -správně zachází s pomůckami, nástroji, náradím a zařízením včetně údržby provádí drobnou domácí údržbu -dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy a poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu elektrickým proudem	Provoz a údržba domácnosti: → finance a provoz domácnosti: rozpočet, příjmy, výdaje, platby, úspory, hotovostní a bezhotovostní platební styk, ekonomika domácnosti → drobná technická domácí údržba → údržba, bezpečnost a ekonomika provozu	EV/4
<i>Svět práce</i> -orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí - posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravy -využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání -prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce	Svět práce: → volba profesní orientace, základní principy, osobní zájmy a cíle, osobní vlastnosti a schopnosti → technika jako pracovní prostředek, jako objekt, nebo produkt práce → lidská práce, pracovní činnosti, pracoviště a pracovní prostředí → trh práce, požadavky kvalifikační a zdravotní → zaměstnání, způsoby hledání zaměstnání, životopis → práce a povinnosti, Zákoník práce → podnikání, struktura a druhy organizací, nejčastější formy	OSV/2 - Poznávání lidí

	podnikání, drobné a soukromé podnikání — možnosti vzdělávání, náplň učebních a studijních oborů, informace a poradenské služby	
--	---	--

Křesťansko-etická výchova v předmětu Lidé a svět

2. stupeň

KŘESŤANSKO-ETICKÁ VÝCHOVA		
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata/TO průřezových témat
Výstupy korespondující v předmětu Lidé a svět cyklický rok A	Učivo korespondující v předmětu Lidé a svět cyklický rok A	PT korespondující v předmětu Lidé a svět cyklický rok A
<i>Dějprava a dějiny</i> - Orientuje se v probrané části dějin církve. - Ilustruje přínos církve pro společnost. - Vyjádří vlastní stanovisko ke zneužití moci. - Dokáže poukázat na silné a slabé stránky jednotlivých etap dějin křesťanů a vyvodit z nich důsledky pro vlastní postoje.	<i>Osa církevních dějin od letnic (vybrané kapitoly)</i> - Pronásledování rané církve a mučedníci. - Edikt milánský a církev za císaře Konstantina - Svatý Augustin - Vznik řehole a mnišské řády ve středověku (sv. Antonín, Benedikt z Nursie) - Instituce papežství - Konstantin a Metoděj na Moravě. - Tomáš Akvinský - František z Assisi - Jan Hus - Martin Luther - Jan A. Komenský - Jednota bratrská - Jezuité a Ignác z Loyoly. - Zinzendorf a Moravští bratři - William Booth a Armáda spásy. - Dietrich Bonhoeffer - Křesťanské církve a denominace u nás (hlavní výběr) - Ekumenismus	VMEGS/2,3
	6. ročník	
	Křesťanství	
<i>Bible</i> Orientuje se v hlavních příbězích	Biblické příběhy	

Bible.		
Etické propojení		
- komunikuje otevřeně, pravdivě, s porozuměním pro potřeby druhých a přiměřeně situaci - respektuje velikost a důstojnost lidské osoby, objevuje vlastní jedinečnost a identitu a vytváří si zdravé sebevědomí - analyzuje a aplikuje empatii v kolektivu - je vnímavý k sociálním problémům, v kontextu své situace a svých možností přispívá k jejich řešení - aplikuje postoje a způsobilosti, které rozvíjejí mezilidské vztahy	KOMUNIKACE - otevřená komunikace – úrovně komunikace, zásady verbální komunikace, komunikační chyby, dialog - aktivní naslouchání DŮSTOJNOST A IDENTITA LIDSKÉ OSOBY - úcta k lidské osobě – práva, svoboda, rovnost, potenciality člověka ASERTIVNÍ CHOVÁNÍ - asertivní chování – přijatelný kompromis, konstruktivní kritika, přijetí pochvaly, požádání o laskavost, stížnost, otázka po důvodu, realizace svých práv, řešení konfliktu	VDO/1,2 OSV/1 - Rozvoj schopností poznávání - Sebepoznání a sebepojetí - Seberegulace a sebeorganizace
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata/TO průřezových témat
Výstupy korespondující v předmětu Lidé a svět cyklický rok B	Učivo korespondující v předmětu Lidé a svět cyklický rok B	PT korespondující v předmětu Lidé a svět cyklický rok B
<i>Věrouka a tradice</i> - Klasifikuje základní poznatky o Bibli, orientuje se v jejím rozdělení, žánrech a okolnostech vzniku kánonu Bible. - Pracuje samostatně s různými biblickými texty. - Vysvětluje základní teze křesťanského učení.	- Rozdělení knih Bible (kánon Starého a Nového zákona) - Žánry v Bibli (prorocké texty, žalmy, podobenství, epištola...) - Okolnosti vzniku kánonu Bible. - Apoštolské vyznání víry. - Bible a její překlady (Vulgata, Bible kralická apod.)	
	7. ročník	
	Křesťanství	
<i>Bible</i> Orientuje se v hlavních příbězích Bible.	Biblické příběhy	
Etické propojení		
- komunikuje otevřeně, pravdivě, s porozuměním pro potřeby druhých a přiměřeně situaci - respektuje velikost a důstojnost	KOMUNIKACE - otevřená komunikace – úrovně komunikace, zásady verbální komunikace, komunikační chyby,	VDK/1,2

lidské osoby, objevuje vlastní jedinečnost a identitu a vytváří si zdravé sebevědomí - analyzuje a aplikuje empatii v kolektivu - je vnímavý k sociálním problémům, v kontextu své situace a svých možností přispívá k jejich řešení - aplikuje postoje a způsobilosti, které rozvíjejí mezilidské vztahy	dialog, komunikace ve ztížených podmínkách - aktivní naslouchání – nácvik aktivního naslouchání DŮSTOJNOST A IDENTITA LIDSKÉ OSOBY - úcta k lidské osobě - jedinečnost a identita člověka – rozvoj sebevědomí - selfmanagement, úvahy nad mravními zásadami, radost a optimismus v životě ASERTIVNÍ CHOVÁNÍ - obrana před manipulací – asertivní techniky - fair play – dodržování pravidel hry, asertivita a prosociálnost	OSV/1 - Rozvoj schopností poznávání - Sebepoznání a sebepojetí - Seberegulace a sebeorganizace
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata/TO průřezových témat
Výstupy korespondující v předmětu Lidé a svět cyklický rok C	Učivo korespondující v předmětu Lidé a svět cyklický rok C	PT korespondující v předmětu Lidé a svět cyklický rok C
<i>Věrouka a tradice</i> - Orientuje se v hlavních světových náboženstvích - Formuluje a zdůvodňuje své světonázorové postoje. - Rozumí nebezpečí sektářství.	- Judaismus - Křesťanství a hlavní nekřesťanská náboženství: - Islám (stručný nástin dějin, hlavní znaky, zajímavosti). - Hinduismus (stručný nástin dějin, hlavní znaky, zajímavosti). - Buddhismus (stručný nástin dějin, hlavní znaky, zajímavosti). - Nebezpečí sektářství	MKV/1,4 VMEGS/2
	8. ročník	
	Křesťanství	
<i>Bible</i> Orientuje se v hlavních příbězích Bible.	Biblické příběhy	
	Etické propojení	
- komunikuje otevřeně, pravdivě, s porozuměním pro potřeby druhých a přiměřeně situaci - respektuje velikost a důstojnost lidské osoby, objevuje vlastní jedinečnost a identitu a vytváří si zdravé sebevědomí - analyzuje a aplikuje empatii	KOMUNIKACE - otevřená komunikace - zásady verbální komunikace, komunikace ve ztížených podmínkách - aktivní naslouchání DŮSTOJNOST A IDENTITA LIDSKÉ OSOBY	VDO/1,2 OSV/1 - Rozvoj schopností poznávání - Sebepoznání a sebepojetí

v kolektivu - je vnímavý k sociálním problémům, v kontextu své situace a svých možností přispívá k jejich řešení - aplikuje postoje a způsobilosti, které rozvíjejí mezilidské vztahy - nahrazuje agresivní a pasivní chování asertivním chováním, neagresivním způsobem obhájí svá práva - spolupracuje i v obtížných sociálních situacích	- úcta k lidské osobě – potenciality člověka - jedinečnost a identita člověka – rozvoj sebevědomí, hodnotová orientace, rozvoj sebeovládání a morálního úsudku, selfmanagement, úvahy nad mravními zásadami, radost a optimismus v životě ASERTIVNÍ CHOVÁNÍ - asertivní chování – přijatelný kompromis, konstruktivní kritika, přijetí pochvaly, požádání o laskavost, stížnost, otázka po důvodu, realizace svých práv, řešení konfliktu - obrana před manipulací - fair play – dodržování pravidel hry, asertivita a prosociálnost	- Seberegulace a sebeorganizace
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata/TO průřezových témat
	9. ročník	
	Křesťanství	
<i>Bible</i> Orientuje se v hlavních příbězích Bible.	Biblické příběhy	
<i>Věrouka a tradice</i> - Komunikuje o židovských kořenech křesťanské víry, judaismu.	- Judaismus (stručný nástin dějin - od Mojžíše k holocaustu, hlavní znaky).	VMEGS/2
	Etické propojení	
- komunikuje otevřeně, pravdivě, s porozuměním pro potřeby druhých a přiměřeně situaci - respektuje velikost a důstojnost lidské osoby, objevuje vlastní jedinečnost a identitu a vytváří si zdravé sebevědomí - analyzuje a aplikuje empatii v kolektivu - je vnímavý k sociálním problémům, v kontextu své situace a svých možností přispívá k jejich řešení - aplikuje postoje a způsobilosti, které rozvíjejí mezilidské vztahy - nahrazuje agresivní a pasivní	KOMUNIKACE - otevřená komunikace – úroveň komunikace, komunikace ve ztížených podmínkách - aktivní naslouchání DŮSTOJNOST A IDENTITA LIDSKÉ OSOBY - úcta k lidské osobě – práva, svoboda, potenciality člověka - jedinečnost a identita člověka – rozvoj sebevědomí, hodnotová orientace, rozvoj sebeovládání a morálního úsudku, selfmanagement, mravní zásady, radost a optimismus v životě	VDK/1,2 OSV/1 - Rozvoj schopností poznávání - Sebepoznání a sebepojetí - Seberegulace a sebeorganizace

chování asertivním chováním, neagresivním způsobem obhájí své práva - se rozhoduje uvážlivě a vhodně v každodenních situacích a nevyhýbá se řešení osobních problémů	ASERTIVNÍ CHOVÁNÍ - asertivní chování – přijatelný kompromis, konstruktivní kritika, přijetí pochvaly, požádání o laskavost, stížnost, otázka po důvodu, realizace svých práv, řešení konfliktu - obrana před manipulací - fair play – dodržování pravidel hry, asertivita a prosociálnost	
---	--	--

8. Hodnocení výsledků vzdělávání žáků

8.1 Pravidla pro hodnocení žáků

8.1.1 Způsoby hodnocení

Podle možností § 51 zákona č. 561/2004 Sb. (školského zákona) používáme k hodnocení výsledků vzdělávání žáka **slovní způsob hodnocení**.

Škola převede slovní hodnocení do klasifikace v případě přestupu žáka na školu, která hodnotí odlišným způsobem, a to na žádost této školy. Také pro účely přijímacího řízení ke střednímu vzdělávání převede škola slovní hodnocení do klasifikace. Podrobněji rozvedeno ve Školním řádu.

Hodnocení žáků základní školy se pak dále řídí § 52 až 53 školského zákona o opakování ročníků, opravných zkouškách, náhradních termínech hodnocení, přezkušování žáků aj.

Žáci v režimu individuálního vzdělávání se řídí § 41 zákona č. 561/2004 Sb. (školského zákona).

Hodnocení výsledků vzdělávání žáků primárně vychází z posouzení míry dosažení úrovně klíčových kompetencí (viz RVP ZV Klíčové kompetence) za hodnocené období, k jejichž utváření směřuje veškerý vzdělávací obsah, aktivity a činnosti, které ve škole probíhají, a jež v sobě zahrnují i očekávané výstupy.

Hodnocení chování je na 1. stupni zahrnuto v celkovém hodnocení žáka na vysvědčení. Na 2. stupni je odděleno zvlášť. Je vyjádřeno slovně.

8.1.2 Kritéria hodnocení žáka

Kritéria se odvíjejí od klíčových kompetencí, sekundárně pak od očekávaných výstupů. Hodnocení posuzuje míru naplnění konkrétních vzdělávacích cílů (klíčových kompetencí),

zdůrazňuje individuální pokrok žáka s ohledem na jeho předpoklady, vyhýbá se srovnávání s ostatními, opírá se o předem stanovená kritéria, se kterými jsou žáci předem seznámeni, posuzuje výkon žáka, nikoliv jeho osobnost, podněcuje žáka k dalšímu rozvoji a ukazuje další cestu. Důležitým vnitřním motivačním prvkem žáků je spolupodílení se na vymezování kritérií s určitou mírou jejich podílu. Posiluje to jejich samostatnost v plánování a přebírání zodpovědnosti za vlastní učení. Pomocí stanovených kritérií učitel zhodnotí, jak a do jaké míry bylo předpokládaných dovedností a vědomostí dosaženo.

Hlavní kritéria využívaná pro hodnocení výchovných a vzdělávacích výsledků žáka:

Organizace učení

- vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie,
- plánuje, organizuje a řídí vlastní učení
- vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě
- samostatně pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti
- poznává smysl a cíl učení
- má pozitivní vztah k učení, posoudí vlastní pokrok a určí překážky či problémy bránící učení, naplánuje si, jakým způsobem by mohl své učení zdokonalit, kriticky zhodnotí výsledky svého učení a diskutuje o nich
- nenechá se odradit případným nezdarem a vytrvale hledá konečné řešení problému

Dokončení a zakládání práce

- výsledky zvolené i zadané práce smysluplně seřadí a založí
- vytváří prezentační portfolia
- systematicky dokončí svou práci vzhledem ke stanovenému cíli a termínu

Kontrola vlastní práce

- kriticky zhodnotí výsledky svého učení a diskutuje o nich
- ověřuje prakticky správnost řešení problémů a osvědčené postupy aplikuje při řešení obdobných nebo nových problémových situacích, sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů
- vytváří si reálnou představu o sobě samém

Písemná a ústní komunikace

- formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu
- rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků, přemýšlí o nich, reaguje na ně a tvořivě je využívá ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení se do společenského dění

Samostatná práce

- samostatně pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti
- používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky, adaptuje se na změněné nebo nové pracovní podmínky

Práce ve skupinách

- posoudí pokrok a určí překážky či problémy bránící učení, naplánuje si, jakým způsobem by mohl svou práci zdokonalit, kriticky zhodnotí výsledky své spolupráce a diskutuje o nich
- naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuse, obhájí svůj názor a vhodně argumentuje
- využívá získané komunikační dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi
- účinně spolupracuje ve skupině, podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce
- podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá
- přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňuje zkušenosti druhých lidí, respektuje různá hlediska a čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají

Naslouchání a účast během skupinových rozhovorů

- naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuse, obhájí svůj názor a vhodně argumentuje

- přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňuje zkušenosti druhých lidí, respektuje různá hlediska a čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají

Dodržování dohodnutých pravidel

- rozpozná a pochopí nastalé situace, přemýšlí o případných nesrovnalostech a jejich příčinách, promyslí a naplánuje způsob jejich řešení
- kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů hodnotí
- účinně spolupracuje ve skupině, podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce
- chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy, je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školu

Zapojování se do dění ve škole a třídě (skupině)

- účinně spolupracuje ve skupině, podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce
- podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá
- přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňuje zkušenosti druhých lidí, respektuje různá hlediska a čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají

Vnímání okolního prostředí

- vnímá nejrůznější problémové situace ve škole i mimo ni
- rozpozná a pochopí problém, přemýšlí o nesrovnalostech a jejich příčinách, promyslí a naplánuje způsob řešení problémů a využívá k tomu vlastního úsudku a zkušeností
- využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem
- respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, je schopen vcítit se do situací ostatních lidí, odmítá útlak a hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí

- chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy, je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školu
- respektuje, chrání a ocení naše tradice a kulturní i historické dědictví, projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojuje do kulturního dění a sportovních aktivit

Využití získaných informací a dovedností v běžném životě

- vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě
- samostatně pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti
- využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem
- rozhoduje se zodpovědně podle dané situace, poskytne dle svých možností účinnou pomoc a chová se zodpovědně v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka
- chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí, rozhoduje se v zájmu podpory a ochrany zdraví a trvale udržitelného rozvoje společnosti
- používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky, adaptuje se na změněné nebo nové pracovní podmínky
- přistupuje k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a společenského významu, ale i z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých, ochrany životního prostředí i ochrany kulturních a společenských hodnot

Využití získaných informací a dovedností v konkrétních vzdělávacích oblastech

- vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě
- operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly
- samostatně pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti
- uvádí věci do souvislostí, propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytváří komplexnější pohled na matematické, přírodní, společenské a kulturní jevy
- samostatně řeší problémy; volí vhodné způsoby řešení; užívá při řešení problémů logické, matematické a empirické postupy

- respektuje, chrání a ocení naše tradice a kulturní i historické dědictví, projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojuje do kulturního dění a sportovních aktivit

- chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí, rozhoduje se v zájmu podpory a ochrany zdraví a trvale udržitelného rozvoje společnosti

- používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky, adaptuje se na změněné nebo nové pracovní podmínky.

Konkrétní pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků jsou obsažena ve Školním řádu v části Příloha č. 1 - Hodnocení výsledků vzdělávání žáků.

9. Příloha

Další cizí jazyk

2. stupeň

DALŠÍ CIZÍ JAZYK		
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata/TO průřezových témat
	6. ročník	
-reaguje na jednoduché pokyny, přiřazuje je k jednotlivým obrázkům, reaguje krátkou odpovědí na jednoduché otázky	abeceda, hláskování, pozdravy, dny v týdnu, čísla do dvaceti, německá dívčí, chlapecká a zvířecí jména, internacionalismy	MKV/2,4
-dokáže s porozuměním sledovat řeč se známou slovní zásobou zřetelně a pečlivě vyslovanou s pomlčkami	Seznamování, moje rodina, protiklady, koníčky, časové údaje, popis osoby, škola, telefonování, týdenní program, dopis	OSV/2 - Mezilidské vztahy - Komunikace
-reaguje na jednoduché pokyny, identifikuje známá slova a základní fráze, na otázky odpovídá ano/ne	Pokyny a instrukce	VMEGS/1
- řeší jednoduché situace spojené se seznamováním - obměňuje dialog pomocí naučených frází	Základní pravidla komunikace – pozdravy, představování Dialogy s učitelem i spolužákem Texty a dialogy na daná témata	
- pojmenovává předměty dle obrázků - formuluje otázky a na	Základní zeměpisné údaje o zemích dané jazykové oblasti Tematické okruhy: domov, rodina,	

obdobné odpovídá - vytváří jednoduchá tvrzení o lidech a různých místech - krátkými větami pohovoří o sobě a své rodině - stručně sdělí obsah jednoduchého textu se známou slovní zásobou - informuje o tom, co (ne)má rád, co rád (ne)dělá - používá časové údaje - odpovídá na otázky k textu - ano/ne -se orientuj	škola, Používání členů Antonyma Časování sloves Slovesa být a mít Zápor nicht Číslovky Rozkazovací způsob Zjišťování informací o jiných osobách Slovosled věty oznamovací a tázací	
-se orientuje v jednoduchém textu se známou slovní zásobou - vybírá podstatné informace ve větách a v jednoduchém textu, - doplňuje informace do textu, vyhledá význam neznámého slova z textu ve slovníku, najde slova, která do textu významově nepatří, obmění vhodným způsobem text, řadí přeházené věty podle logické a časové posloupnosti - přeloží německý text do českého jazyka	Okruhy probírané slovní zásoby (pozdravy, dny v týdnu, číslovky do dvaceti, barvy, představování sebe a jiné osoby, moje rodina, moji přátelé, časové údaje, škola, popis osob, věcí a zvířat, koníčky), práce se slovníkem, foneticky správné čtení, orientace v textu, rozšiřování slovní zásoby	EV/4
-zvládá základy písemného projevu, obměňuje krátké texty -sestaví jednoduché sdělení a odpověď na ně, napíše stručný dopis, text na pohlednici -zaznamenává podstatné informace z krátkých nahraných pasáží	Základní pravopisná pravidla, jednoduchý e-mail o sobě, jednoduchý text na téma probírané slovní zásoby, otázky a odpovědi v přítomném čase, používání členů, antonyma, časování sloves, zápor, číslovky, rozkazovací způsob, tykání a vykání	OSV/2 - Komunikace
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata/TO průřezových témat
	7. ročník	
- rozumí známým slovům a jednoduchým větám, které	Technika čtení Výslovnost a intonace	MKV/3,4

se týkají probíraných témat, mluví-li lidé pomalu a zřetelně		
- rozumí monologu či dialogu s malým počtem neznámých výrazů - jejich význam dokáže odhadnout	Telefonování, popis zvířat, pozvánka, číslovky do 100, časové údaje, popis místa, prázdniny, cestování, bydlení, popis cesty, můj den, nakupování, týdenní program, dovolená, prázdniny	OSV/2 - Komunikace
- rozumí obvyklým pokynům a řídí se jimi - reaguje na běžné instrukce	Pokyny a instrukce Texty v učebnici a autentických materiálech (časopisy, letáky, plakáty) Nahrávky rodilých mluvčích k probíraným tématům	EV/4
- pohotově a jazykově správně reaguje v rozhovorech o každodenním životě - samostatně vede rozhovor se spolužákem - souvisle pohovoří v přiměřeném rozsahu na dané nebo zvolené téma - vede účinnou komunikaci o svých plánech, zážitcích - dokáže vyjádřit svůj názor a přání	Omluva, žádost, vyžádání informace, telefonování Vazby - líbí se mi, nelíbí se mi, chtěl bych Antonyma, synonyma Tvoření otázek, nepřímý pořádek slov ve větě Množné číslo podstatných jmen, 3. a 4. pád podstatných jmen předložky se 3. a 4. pádem, 3. a 4. pád přivlastňovacích zájmen a zájmena kein, slovesa s odlučitelnými předponami, způsobová slovesa, vazba „es gibt“ Tematické okruhy: Popis zvířat, pozvání, určování času, měsíce, roční období, cestování, prázdniny, bydlení, orientace ve městě, škola, sport, jídlo, nákupy	
- se orientuje v textu se známou slovní zásobou - vybírá podstatné informace v textu, doplňuje informace do textu, vyhledá význam neznámého slova ve slovníku - obmění vhodným způsobem text, řadí přeházené části textu podle logické a časové posloupnosti, přeloží německý text do českého jazyka	Okruhy probírané slovní zásoby (zvířata, časové údaje, zájmová činnost, prázdniny, bydlení, popis cesty, plán města, popis cesty, prázdniny), práce se slovníkem, foneticky správné čtení, orientace v textu, rozšiřování slovní zásoby	VMEGS/1
- zvládá základy písemného projevu, obměňuje texty, sestaví jednoduché sdělení a odpověď na ně - napíše stručný dopis - zaznamenává podstatné informace z textových pasáží	Pravopisná pravidla, jednoduchý text na téma probírané slovní zásoby v přítomném čase, jednoduchý popis události	MKV/4
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata/TO průřezových témat
	8. ročník	

- rozumí známým slovům a jednoduchým větám, které se týkají probíraných témat, mluví-li lidé pomalu a zřetelně	Technika čtení Výslovnost a intonace	MKV/4
- rozumí monologu či dialogu s malým počtem neznámých výrazů - jejich význam dokáže odhadnout	Můj den, nakupování, týdenní program, části těla, u lékaře, ve městě, na venkově, počasí, oblečení, blahopřání, dovolená, prázdniny	OSV/2 - Komunikace
rozumí obvyklým pokynům a řídí se jimi - reaguje na běžné instrukce	Pokyny a instrukce Texty v učebnici a autentických materiálech (časopisy, letáky, plakáty) Nahrávky rodilých mluvčích k probíraným tématům	
- pohotově a jazykově správně reaguje v rozhovorech o každodenním životě - samostatně vede rozhovor se spolužákem - vyjádří budoucnost i minulost - souvisle pohovoří v přiměřeném rozsahu na dané nebo zvolené téma - vede účinnou komunikaci o svých plánech, zážitcích - dokáže vyjádřit svůj názor a přání	Préteritum sloves být, mít a způsobových sloves předponami, rozkazovací způsob, perfektum některých pravidelných a nepravidelných sloves, stupňování přídavných jmen a příslovčí Tematické okruhy: Počasí, denní program, u lékaře, oblečení, jídlo, nákupy, svátky, zvyky	EV/4
- se orientuje v textu se známou slovní zásobou - vybírá podstatné informace v textu, doplňuje informace do textu, vyhledá význam neznámého slova ve slovníku - -obmění vhodným způsobem text, řadí přeházené části textu podle logické a časové posloupnosti, přeloží německý text do českého jazyka	Okruhy probírané slovní zásoby (moje koníčky, můj den, týdenní program, části těla, u lékaře, počasí, prázdniny), práce se slovníkem, foneticky správné čtení, orientace v textu, rozšiřování slovní zásoby	VMEGS/1
-zvládá základy písemného projevu, obměňuje texty, sestaví jednoduché sdělení a odpověď na ně - napíše stručný dopis	Pravopisná pravidla, jednoduchý text na téma probírané slovní zásoby v přítomném i minulém čase, jednoduchý popis události	

- zaznamenává podstatné informace z textových pasáží		
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata/TO průřezových témat
	9. ročník	
- vyslovuje a čte nahlas plynule a foneticky správně jednoduché německé texty složené ze známé slovní zásoby	- technika čtení (čtení tiché i hlasité), práce s textem, poslechová cvičení, význam slov v kontextu - tematické okruhy: části lidského těla, jídlo, v restauraci, ve městě a na vesnici (příroda, zvířata...), počasí, roční období, zeměpisné údaje z ČR - dialogy našich i rodilých mluvčích (s postupně přiměřeně rostoucí náročností jazykových prostředků)	OSV/2 – Komunikace MKV/4 VDO/4
- aplikuje získané znalosti v oblasti slovní zásoby v jednoduché konverzaci	- technika mluveného projevu (výslovnost a intonace)	VMEGS/2
- reaguje v konkrétních komunikačních situacích	- rozšiřování okruhu základních frází v německém jazyce	MDV/6
- jednoduchým způsobem se domluví v běžných každodenních situacích		
- ústně sestaví jednoduchá sdělení a odpovědi na sdělení za správného použití základních gramatických struktur - reprodukuje ústně obsah přiměřeně obtížného textu, promluvy a jednoduché konverzace na dané téma	- rozšiřování gramatických struktur, přivlastňovací zájmena, další nepravidelná slovesa, předložky se 4. pádem, předložky se 3. a 4.pádem (auf, hinter, vor, in), osobní zájmena - minulý čas sloves	EV/4
- rozumí základním frázím a reaguje na jednoduché pokyny - stručně sdělí obsah jednoduchého textu, vyhledá odpovědi na otázky	- ústní i písemná podoba různých forem sdělení (dopis, pozdrav z prázdnin, žádost, omluva)	OSV/2 - Poznávání lidí
- při práci s textem používá abecední slovník učebnice a dvojjazyčný slovník -vyhledá nové výrazy ve slovnících a na internetu	- vyhledávání ve dvojjazyčném slovníku, internetu	MKV/2
- řídí se jednoduchými verbálními projevy učitele - porozumí jednoduchým	Konverzační témata-lidské tělo, zdraví-počasí-nákupy —oblečení-cestování-Vánoce a jiné	

otázkám souvisejícím s osvojeným tématem - rozumí jednoduché konverzaci dvou osob - popíše sebe, svou rodinu, své zájmy - rozliší základní informace o lidech, jejich rodině, bydlišti, práci a koníčcích	svátky-zvyky, tradice - rok a jeho měsíce - omluva, žádost - rodina, škola - volný čas, kultura - německy mluvící země - slovní zásoba a tvoření slov - 1., 3. a 4. pád všech osobních zájmen	VMEGS/1 MKV/2,4,5
--	--	---------------------------------

